

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรอบและทิศทางแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ.2535 - 2539). วัฒนธรรมก้าวไปกับความเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2539.

จूरिพร ไทยดำรงค์. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์ บริษัทฟาร์อีสท์แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด. สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2540.

ชวนชม วิสัยจร. กรรมการผู้จัดการ บริษัท ชวนชมครีเอชั่น จำกัด. สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2540.

ชัยนันต์ สันติวาสะ. ผู้สื่อข่าวภูมิภาค ฝ่าย 2 ชาวโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2540.

ชาญชัย เจริญลาภติลก. กระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสารเพื่อสังคม “โครงการถนนสีขาว”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ณัฐกาน สวรรยาธิปิติ. ผู้สื่อข่าวช่อง 7. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2540.

นฐพร ถนัดช่าง. กรรมการรองผู้จัดการบริษัทปรารถนาโปรดักชั่น จำกัด. สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2540.

นนทพร วันงาม. เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ ฝ่าย 1 ระดับ 7 ศูนย์ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2540.

บุญฤทธิ์ กิจเจริญโรจน์. การวิเคราะห์กลยุทธ์และการนำเสนอความรู้เรื่องยา ของรายการ “ยานัวร์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2533.

ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติ. อมรินทร์พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2537.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. คณะนิเทศศาสตร์. สื่อสารเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

รัชนีกร เศรษฐสุโข. โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

วรรณพร วรรณดุริยะพันธ์. ผู้ผลิตรายการสืบสานไทยและสำนึกไทย. สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2540.

วัฒน์ ภูวทิศ. การวิเคราะห์บทบาทหนังสือพิมพ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สนมพร ฉิมเฉลิม. หัวหน้ากองบรรณาธิการข่าวช่อง 3. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2540.

สมควร กวียะ. การสื่อสารมวลชน บทบาทหน้าที่ เสรีภาพและความรับผิดชอบ.

กรุงเทพมหานคร : สามัคคีสาร, 2539.

สมพจน์ จันทร์เที่ยง. นักวิชาการระดับ 7 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2540.

สมยศ สิงห์คำ. ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2540.

สุทธินี ละไมเสถียร. กลยุทธ์การสื่อความหมาย "ความเป็นไทย" ในชิ้นงานโฆษณาทางสื่อสิ่งพิมพ์ของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ในช่วงปี พ.ศ.2530 - 2537. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. แผนแม่บทปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย 2537.

กรุงเทพมหานคร, 2536.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. รายงานการประเมินโครงการปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร, 2538.

อัมพร ศรีพยัคฆ์. เจ้าหน้าที่สร้างสรรค์การผลิตช่อง 5. สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2540.

ภาษาไทย

Fiske, John. Television Culture. London and New York : Methuen, 1987.

Rogers, E. M. Communication Campaign, 1976.

Rice, E. Ronald, and Charles K. Atkin. Public Communication Campaigns. London, 1987.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ปี 2537

1. หลักการและเหตุผล

จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในรอบสามทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมวัฒนธรรมหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบโครงสร้างและชนบทประเพณีอันดีงามของสังคมไทย คนถอยห่างจากศรัทธาความเชื่อในศาสนาธรรมซึ่งเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และในขณะเดียวกันระบบความสัมพันธ์ของสังคมประชาธิปไตยดำเนินไปอย่างสับสน ใช้ปัจจัยและอิทธิพลเป็นฐานอย่างขาดแนวทางที่เป็นธรรม ในระดับชาติและนานาชาติระบบข่าวและการติดต่อสื่อสาร ได้นำวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการผลิต มีผลทำให้กระแสวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้าสู่สังคมตามความต้องการ โดยขาดการเลือกสรรให้ประสานสอดคล้องกับรากฐานเดิมของวัฒนธรรมไทย

ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาโลกขององค์การสหประชาชาติในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าแนวทางการพัฒนาประเทศทั่วโลก ต่างไม่มีความสมดุลกันระหว่างองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรม คือ ด้านจิตใจกับด้านวัตถุ องค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จึงได้มีมติที่ 41/187 ในคราวประชุมสมัชชาใหญ่ในหมู่สหประชาชาติ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2529 ประกาศให้ พ.ศ.2531 ถึง พ.ศ.2540 เป็น “ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม” (World Decade for Cultural Development) โดยมีเป้าหมายหลักในการนำ “วัฒนธรรม” เข้าสู่ระบบการพัฒนา

การนำ “วัฒนธรรม” เข้าสู่ระบบการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รัฐบาลโดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาด้านวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ในข้อ 8.1.4 ว่า “ให้เร่งอบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมและประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยเน้นความร่วมมือ อย่างจริงจังและใกล้ชิดของสถาบันการศึกษา ศาสนา สังคม และครอบครัว” และได้ชี้แนะมาตรการไว้อย่างชัดเจนในนโยบาย 8.2.2 ว่า “จะรณรงค์ให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม การอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น”

เพื่อให้การดำเนินนโยบายด้านวัฒนธรรมบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในด้านวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2522 จึงเห็นควรกำหนดในปี พ.ศ.2537 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยเพื่อเป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์ให้ประชาชนชาวไทยตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นไทย และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนา

วัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความสงบสุขและความมั่นคงของสังคมไทย โดยใช้รูปแบบของการถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์สู่กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ เยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ประชาชนและชาวต่างประเทศ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อส่งเสริมการใช้มิติทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาตามมติขององค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ที่ประกาศให้ปี พ.ศ.2531 - 2540 เป็นปีทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม
- 2.2 สนองตอบนโยบายด้านวัฒนธรรมของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล
- 2.3 เพื่อรณรงค์ให้ประชาชน เยาวชน ได้เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในคุณูปการของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติ
- 2.4 เพื่อรณรงค์ให้เยาวชน ประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
- 2.5 เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชน ร่วมมือกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- 2.6 เพื่อแก้ไขปัญหาและวิกฤตการณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

- 3.1.1 ได้คู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนในเนื้อหาขนบธรรมเนียม ประเพณี และบทบาทวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จำนวน 10 เรื่อง
- 3.1.2 ได้เผยแพร่สื่อทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับคุณค่า สาระสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจำนวน 24 เรื่อง
- 3.1.3 ได้เผยแพร่สารคดีโทรทัศน์ จำนวน 12 เรื่อง
- 3.1.4 ได้เผยแพร่สื่อทางสถานีวิทยุ จำนวน 24 เรื่อง ในกรุงเทพมหานคร วันละ 10 ครั้ง และในส่วนภูมิภาควันละ 30 ครั้ง
- 3.1.5 ได้สารคดีเผยแพร่ทางวิทยุ จำนวน 52 เรื่อง

- 3.1.6 ได้เอกสารเผยแพร่ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ และปฏิทิน วัฒนธรรม
- 3.1.7 ได้เผยแพร่ข่าว บทความ ทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ เป็นประจำ
- 3.1.8 สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนร่วมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในปริมงคลวัฒนธรรมไทยอย่างทั่วถึงและหลากหลายทุกรูปแบบ

3.1 เชิงประมาณ

- 3.2.1 ทำให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย เกิดความสำนึกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชาติ
- 3.2.2 ทำให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และช่วยกันรักษาสืบทอดต่อไป

4. กลุ่มเป้าหมาย

- 4.1 เยาวชนทั่วประเทศ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
- 4.2 ประชาชนทั้งในและนอกประเทศ
- 4.3 ชาวต่างประเทศ ทั้งในและนอกประเทศ

5. ยุทธวิธี

- 5.1 เสนอคณะรัฐมนตรีประกาศให้ปี 2537 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- 5.2 เสนอคณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการดำเนินงาน
- 5.3 ผลิตสื่อและคู่มือเสริมการเรียนการสอนแก่เยาวชน ให้เข้าใจถึงความหมาย และคุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 5.4 ผลิตสื่อเพื่อการเผยแพร่ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ โดยใช้โอกาสในวันสำคัญ เป็นการเผยแพร่ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ โดยใช้โอกาสในวันสำคัญ เป็นการเผยแพร่ค่านิยมและคุณธรรมสู่ประชาชน

- 5.5 จัดทำโครงการนำร่อง ในระหว่างเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2536
- 5.6 กำหนดวันที่ 5 ธันวาคม 2536 ถึง 5 ธันวาคม 2537 เป็นปีแห่งการรณรงค์ วัฒนธรรมไทย
- 5.7 รณรงค์ให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันจัดกิจกรรมสนับสนุนการเสริมสร้าง จิตสำนึกต่อค่านิยม และคุณธรรมอันดีงาม ทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ การสืบทอด การเผยแพร่ และการพัฒนาวัฒนธรรม
- 5.8 สนับสนุน กระตุ้น และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ ประชาชน ร่วมกันจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างแพร่หลาย กว้างขวาง และ ต่อเนื่องในรูปของเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- 5.9 ประสานการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีพลังในการ เกื้อหนุนสอดคล้องซึ่งกันและกัน
- 5.10 ยกย่อง ชมเชย และประกาศเกียรติคุณแก่ผู้จัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรม ดีเด่น

6. ระยะเวลาดำเนินการ

- 5.1 ระยะนำร่อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2536
- 5.2 ระยะดำเนินการปีรณรงค์ ระหว่างเดือนธันวาคม 2536 - ธันวาคม 2537

7. งบประมาณ

- 7.1 งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 7.2 งบประมาณสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการร่วมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในปีรณรงค์วัฒนธรรม ไทย
- 7.3 ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนและไม่อาจเจียดจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ ให้ตกลงกับสำนักงบประมาณเพื่อขอ งบประมาณเพิ่มเติมได้เป็นเฉพาะกรณีไป

8. ผู้รับผิดชอบ

- 8.1 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงานดำเนินการในรูปของเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- 8.2 หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 ได้ชุดเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ที่สามารถให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายได้
- 9.2 กลุ่มเป้าหมายจะเข้าใจความหมายและคุณค่าของวัฒนธรรมดีขึ้น ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนแม่บท
ปรัณรงคัวัฒนนธรรมไทย
พ.ศ.2537
สำนักรงานคณะกรรรมการวัฒนนธรรมแห่งชาตติ
กรรทรวรงคักรรชการ

ภุมิหลัั้งและความเป็นมา

วัฒนนธรรมของชนชาตติไทยเป็นมรดกเก้าแก่ที่สืบทอดกันมาชวาวนาน มีหลักรฐานทังทางประวัตติศาสตรและโบราณคตติปรากฏชัดเจนน ไม่ว่าจะเป็นหลุมขุดคั้นที่บ้านเชียงจั้งหวัดอุตรธธานี ภาพเชียงที่ผาแต่มจั้งหวัดอุบลราชธานี ที่จั้งหวัดกระบี่ จั้งหวัดกาญจนบุรี และที่อื่น ๆ อีกรหลายสิบบแห่ง ร้องรอยของอาณาจักรล้านนา ทวารวดี ศรีโคตบูรณ อณาจักรไทยสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์ วิถีชีวิตของชนชาตติไทยได้ก้าวผ่านแต่ละยุคสมัยและมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนืองไม่ขาดสายจนถึงปัจจุบัณ

การดำเนิกรงานทางด้านส่งเสริมวัฒนนธรรมของชาตติไทย เริ่มปรากฏหลักรฐานอย่างเป็นทางการในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม โดยการก่อตั้งสภาวัฒนนธรรมเมื่อพุทธศักราช 2485 และต่อมาในพุทธศักราช 2495 ได้สถาปนาเป็นกรรทรวรงคัวัฒนนธรรม กำหนดรูปแบบวัฒนนธรรมไทยที่ค่อนข้างจะแปลกใหม่ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ได้มีประกาศสำนักรนายกรัฐมนตรีชักรชวนให้ประชาชนปฏิบัติตามรัฐนิยม 12 ฉบับ อันประกอบด้วยเรื่อง ความรักชาติ ชื่อประเทศ การเคารพองชาติ เครื่องอุปโภคบริโภค การสร้างชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ภาษาและหนังสือ การแต่งกาย กิจประจำวัน การช่วยเหลือคั้มครองเด็ก คนชรา หรือคนทุพพลภาพ เป็นต้น นอกจั้งนี้ยังได้พยายามกำหนดรูปแบบวัฒนนธรรมไทยหลาย ๆ ด้าน ที่ค่อนข้างจะแปลกใหม่ภายในกรรทรวรงคัวัฒนนธรรมด้วย อาจเรียกได้ว่ายุคนั้นเป็นการณรงคัทางวัฒนนธรรมครั้งแรกของประเทศไทย

ในพุทธศักราช 2501 จอมพลสฤทธิ ธรนะรัชต์ ได้เปลี่ยนนโยบายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นหลักร แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคัมแห่งชาตติ ฉบับที่ 1 ที่เริ่มต้นขึ้นในพุทธศักราช 2504 นั้น ได้ลดบทบาทของงานด้านวัฒนนธรรมแทบสิ้นเชิง โดยยุบกรรทรวรงคัวัฒนนธรรม และแม้แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคัมแห่งชาตติฉบับต่อ ๆ มา ก็มีได้เน้นความสำคัญองงานด้านวัฒนนธรรมเท่าที่ควร จนในที่สุดก็เป็นที่ประจักรษัชต์ว่าผลการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นหนักไปในด้านเศรษฐกิจเป็นหลักรนั้นทำให้สังคัมไทยชาตติสภาวะสมดุผลทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวมิอาจอำนวนยความสงบสุขให้แก่สังคัมส่วนรวมได้

รัฐบาลสมัยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี เริ่มเล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทยมากขึ้น ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการขึ้นในพุทธศักราช 2522

ต่อมาในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2524 ทำให้งานวัฒนธรรมเริ่มเด่นชัดขึ้น โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ดำเนินนโยบายในเชิงรุก จัดทำกรอบและทิศทางแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ.2535 - 2539) นำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมติเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พุทธศักราช 2532 และได้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา จึงได้มีการบรรจุงานทางด้านวัฒนธรรมไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ชัดเจนกว่าแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ในสมัยของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยการนำของนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ได้ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทางด้านสังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ และได้บรรจุงานด้านวัฒนธรรมไว้ในนโยบายของรัฐบาลอย่างจริงจังว่า “...รณรงค์ให้ประชาชนองค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชน ร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย...” ด้วยเหตุนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปราโมทย์ สุขุม) ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงดำริให้มีการรณรงค์วัฒนธรรมไทยขึ้นในพุทธศักราช 2537 เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย และร่วมกันอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ เพราะการรักษาวัฒนธรรม คือ “การรักษาชาติ” และได้นำเรื่องปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 และรัฐบาลได้มีมติเห็นชอบประกาศในปี 2537 เป็น “ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย”

สภาพปัจจุบันทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมไทยได้ผ่านการสร้างสรรค์ สั่งสม เลือกรสร ปรับปรุง แก้ไข และสืบทอดจนกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่คนไทยทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และมีส่วนอย่างสำคัญในการรักษาและสืบทอดมรดกวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า “การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้ตราข้อความไว้ว่า “รัฐพึงส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ”

อย่างไรก็ตาม ในช่วง 2 - 3 ทศวรรษที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานจากภาคเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ทำให้เศรษฐกิจก้าวหน้าไประดับหนึ่ง แต่มีผลทำให้การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและสังคมไทย กล่าวคือเกิดอำนาจนิยม วัตถุ

นิยม ในสังคมไทยบางกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้เกิดความสับสนในเรื่องมโนทัศน์และค่านิยม มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทและหน้าที่ของบุคคลและสถาบันต่าง ๆ มากขึ้น ส่งผลกระทบให้ระบบโครงสร้างและแบบแผนประเพณีดั้งเดิมที่ดั่งงามแปรเปลี่ยนไปด้วย

ในขณะเดียวกันระบบความสัมพันธ์ของสังคม “ประชาธิปไตย” ก็เป็นไปอย่างสับสนด้วยการใช้เงินและอิทธิพลเป็นฐาน ขาดแนวทางที่เป็นธรรม ทางด้านจิตใจคนไทยถอยห่างจากศรัทธาความเชื่อในศาสนาธรรม ซึ่งเคยใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดภาวะความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและจริยธรรมอย่างน่าวิตก

สิ่งสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ ยุคนี้เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร “Information age” ระบบข่าวสารและการติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก กระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศจึงหลั่งไหลเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง เป็นผลให้ประชาชนและเยาวชนไทยจำนวนมากน้อย ปล่อยปลละละแบบแผนค่านิยม และวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมเดิม หันไปหลงใหลชื่นชมกับวัฒนธรรมต่างชาติอย่างขาดการเลือกสรรทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของสังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหาทางวัฒนธรรม ทั้งในขั้นรุนแรงและขั้นวิกฤตหลายประการ

ปัญหาทางวัฒนธรรมขั้นวิกฤตนี้มิได้เกิดเฉพาะในสังคมไทยเท่านั้น แต่กำลังเป็นปัญหาอันใหญ่หลวงของสังคมโลกที่มีพัฒนาการทางเทคโนโลยีและก้าวหน้าทางวัตถุสูงโดยไม่คำนึงถึงมิติทางวัฒนธรรมสหประชาชาติ และองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จึงได้ประกาศช่วงปี 2531 - 2540 เป็นทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม (World Decade for Cultural Development 1988 - 1997) โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประเทศสมาชิกได้มองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีส่วนเสริมสร้างสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาและความเข้าใจระหว่างชุมชนต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วมดำเนินงานเนื่องในทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาในรอบปีที่ผ่านมาและแนวโน้มในอนาคต จากเอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ศาสตราจารย์ ดร.ลีปนนท์ เกตุทัต, ศาสตราจารย์ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์, ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี องค์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของสหรัฐ (EPA) กรุงวอชิงตัน จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ข้อมูลพื้นฐานจากจังหวัดต่าง ๆ ผลงานวิจัย ผลการสัมมนา และจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ฯลฯ สามารถสรุปประเด็นปัญหาและสิ่งที่ควรดำเนินการ ดังนี้

ปัญหาทางวัฒนธรรม

1. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ควรได้รับการส่งเสริม ยกย่อง เชิดชู ให้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตสืบไป

2. วิถีครอบครัวและชุมชนไทย การพัฒนาที่มุ่งเน้นในด้านเศรษฐกิจมากเกินไป ทำให้สถาบันครอบครัวและชุมชนขาดความเข้มแข็งมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและชุมชนถูกละเลย ขาดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก ขาดการเรียนรู้และการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานของความมั่นคงในครอบครัวและชุมชน

3. ขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยหลายอย่างถูกละเลยนำไปใช้ในทางไม่ถูกไม่ควร หรือบางอย่างกลายเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะความไม่เข้าใจความหมายและเนื้อหาอย่างถ่องแท้ ไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าของแบบแผนดั้งเดิม จึงส่งผลกระทบต่อค่านิยมและวิถีชีวิตของคนไทยจำนวนมาก เช่น มีการสาดน้ำด้วยน้ำแข็ง ทำให้เกิดอุบัติเหตุเป็นประจำทุกปี ประเพณีโยนบัวก็ถือเอาความสนุกสนานจากการละเล่นเข้ามาเป็นสิ่งบดบังคุณค่าของประเพณี การใช้ยาพื้นบ้านสมุนไพรก็ถูกละเลยเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งล้าสมัย เป็นต้น

4. ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติเกิดการวิบัติผิดเพี้ยน เพราะความนิยมอย่างมกมายในภาษาต่างประเทศจนเกินไป ประกอบกับความมักง่ายและความไม่เข้าใจซาบซึ้งในอรรถรสทางภาษาไทย เป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาไทยอย่างขาดความระมัดระวัง เกิดความวิบัติผิดเพี้ยนจนสูญเสียสุนทรียทางภาษาและเอกลักษณ์อันสำคัญของชาติ เช่น เวลาพูดใช้ภาษาไทยคำ ภาษาอังกฤษคำ ตัวควบกล้ำไม่มี ตัว “ร” “ล” อ่านเหมือนกันหมด หรือการตัดพยางค์ โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน นิสิต นักศึกษา เช่น คำว่า มหาวิทยาลัย เวลาพูดก็ใช้เพียง “มหาลัย” การแต่งบทกวีไม่ได้รับการสนับสนุนทำให้ชาติขาดผู้สืบทอดมรดกที่สำคัญไป

5. ระเบียบวินัยอันบรรพบุรุษได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้ลูกหลานปฏิบัติตามทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับหมู่เหล่าทุกภาคของประเทศ ทั้งในทางตรงและทางอ้อมโดยแฝงไว้ในจารีตประเพณีถูกมองข้าม จนถึงระดับที่เข้าใจผิดว่าคนไทยมีเสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขตดังที่จะเห็นได้จากประโยคที่มักอ้างอย่างเข้าข้างการกระทำของตนว่า “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้”

6. ค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางสังคมถูกละเลย การดิ้นรนเพื่อแสวงหาปัจจัยทางวัตถุมาเพื่อตอบสนองความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของผู้คนในสังคม เป็นสาเหตุให้เกิดกิเลสความเห็นแก่ตัว ค่านิยมที่ดีถูกมองข้าม ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงและเสื่อมเสียคุณภาพของชีวิตและสังคม เช่น การขายลูกสาวเป็นโสเภณีหรือการทอดทิ้งบุญคุณพ่อแม่ด้วยการเป็นโสเภณี เป็นต้น ภาวะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมตกต่ำส่งคลอน เช่น ขาดความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ มีการเอาเปรียบแรงงาน การปลอมปนอาหารและยา การหักหลังคดโกงในทางการค้า และทุจริตทางการเมือง ฯลฯ

7. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยอันเป็นรากฐานแห่งเผ่าพันธุ์ได้รับการดูหมิ่น มองข้าม เยาวชน และประชาชนสมัยใหม่ไม่ตระหนักในคุณค่า เห็นเป็นสิ่งที่ล้าหลังน่าละอาย เกิดสภาวะกระเสือกกระสนไล่ตามวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลง และรวดเร็วอย่างรวดเร็วจนไม่สนใจศึกษาสิ่งที่ดีในวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของคนไทยที่มีมาแต่เดิม ก่อให้เกิดการสูญเสีย

ขึ้น เช่น การเกษตรกรรมก็นิยมเกษตรกรรมแผนใหม่ ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8. รสนิยมในการแต่งกายแบบไทยถูกปล่อยปละละเลย ชาวไทยส่วนใหญ่แต่งกายแบบสมัยใหม่ตามรสนิยมของสังคมตะวันตก และจำนวนไม่น้อยรังเกียจเดียดฉันท์การแต่งกายแบบไทย ทั้ง ๆ ที่มีความอ่อนหวานสง่างามและเหมาะสมกับสังคมไทย

9. ศิลปะไทยที่แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งวรรณศิลป์ ศิลปการแสดงหลายสาขา ไม่ได้รับความนิยมหรือเอาใจใส่เท่าที่ควร ขาดการปลูกฝังและการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ เยาวชนและประชาชนไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าทางศิลปะของไทย เช่น เพลงไทยเดิม การละเล่น การดนตรี ได้ กลับหันไปนิยมชมชื่นในศิลปะฉาบฉวยที่หลั่งไหลมาจากสังคมภายนอกแทน

10. การดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวที่มุ่งแสวงหาเงินเป็นสำคัญ ได้ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อวัฒนธรรมหลายอย่าง วิถีชีวิตของชุมชนพลัดถิ่นจนปรับตัวไม่ทัน ปัญหาอาชญากรรม สิ่งเสพติด และปัญหาโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์แพร่ระบาดอย่างรุนแรง

11. การพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังสร้างความสำเร็จทางด้านวัตถุเป็นหลัก ทำให้เกิดการละเลยต่อความเจริญทางด้านจิตใจ ชาวไทยจำนวนไม่น้อยตกเป็นทาสของวัตถุ ทำให้เสียสมดุลทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ชุมชนอ่อนแอและแตกสลาย ชีวิตไม่สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้ เกิดวิกฤตรุนแรงกับสังคมส่วนรวมครั้งแล้วครั้งเล่า สันติภาพและสันติสุขมีอาจเกิดขึ้นได้

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้สังคมไทยต้องสูญเสียทั้งคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคม และจะสูญเสียเอกลักษณ์ความเป็นไทยไปในที่สุด หากไม่ได้รับการยับยั้งและแก้ไขก่อนที่จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงดังกล่าวอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการรณรงค์วัฒนธรรมไทยเพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกนึกคิดไตร่ตรองใคร่ครวญในการเลือกสรรวัฒนธรรมอื่น และปลูกฝังให้เกิดความซาบซึ้งรัก และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เกิดการตื่นตัว ศึกษาค้นคว้า สร้างความเข้าใจ นำไปประพฤติปฏิบัติ และพัฒนาอย่างถูกต้อง อันจะยังผลให้เกิดความสงบสุขทั้งในวิถีชีวิตและสังคมส่วนรวมในที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนและเยาวชนได้เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในคุณูปการของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันสูงสุดของชาติ
2. เพื่อรณรงค์ให้คนไทยทุกคนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม มีความภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

3. เพื่อรณรงค์ให้คนไทยทุกคนร่วมมือกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม
ของไทย

4. เพื่อส่งเสริมการใช้มิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนาตามเป้าหมายทศวรรษโลก
เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ พ.ศ.2531 - 2540

เป้าหมาย

การดำเนินงานตามโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า
มีความภาคภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนวิถีชีวิตอันดีงามของประชาชนชาวไทยทุก
เพศทุกวัย

2. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมไทยให้เกิดความตื่นตัว และความร่วมมือ
มือในการดำเนินงาน มีการระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนเพื่อสนับสนุน
การดำเนินงานอย่างกว้างขวาง

3. การผลิตสื่อและคู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนวัฒนธรรมไทย โดยสำนักงานคณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติประสานกับภาครัฐภาคเอกชนดำเนินการเน้นความสำคัญในเรื่อง
สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อเผยแพร่และนำไปใช้เสริมการเรียนรู้
สอนวัฒนธรรมไทยทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

นโยบาย

เร่งรัดการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้
ประชาชนคนไทยเกิดความรู้ ความเข้าใจ ชาบซึ้งและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรม มีความ
รู้สึกภาคภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติแบบแผนและวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมไทย โดยระดม
สรรพกำลังและความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนอย่างกว้างขวาง
และทั่วถึง

มาตรการ

1. ส่งเสริมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน
เนื้อหาสาระสำคัญ อันเป็นแก่นแท้ที่ทรงคุณค่าทางวัฒนธรรมไทยอย่างหลากหลายทุกรูปแบบ
ทั้งในภาครัฐภาคเอกชนและประชาชน

2. ส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมอย่างกว้างขวางทั่วถึง
3. เร่งรัดจัดทำสื่อคู่มือเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการใช้สื่อและคู่มือเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมอย่างแพร่หลายกว้างขวาง
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมไทย
5. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนโดยระบบเครือข่ายทางวัฒนธรรม
6. เสริมสร้างบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเพื่อเป็นแกนกลางในการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ในช่วงปี พ.ศ.2537 - 2540
7. จัดให้มีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทยในด้าน การประชาสัมพันธ์ การพัฒนากิจกรรม การจัดทำสื่อและคู่มือเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ การประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน
8. จัดให้มีสิ่งกระตุ้นและสิ่งตอบแทนในลักษณะเชิดชูเกียรติสำหรับบุคคล หรือหน่วยงานที่จัดกิจกรรม หรือโครงการร่วมในปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยจนปรากฏผลงานชัดเจนต่อสาธารณะ
9. กำหนดขอช่ยเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่กำลังเป็นปัญหารุนแรงหรือวิกฤต เพื่อเป็นกรอบในการจัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน
10. ส่งเสริมและประสานงานให้เกิดการปรับปรุงงาน โครงการ กิจกรรมที่เป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ให้มีการเสริมเนื้อหาและกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทยในงานประจำด้วยรูปแบบวิธีการที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงของหน่วยงานนั้น ๆ

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการปිරณรงค์วัฒนธรรมไทยเป็นไปโดยเรียบร้อยและราบรื่น สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดโครงสร้างและระบบแผนงานดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของแผน

1. ขอบข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรม

ลักษณะงานทางด้านวัฒนธรรมโดยทั่วไป เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง และเป็นงานที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคมทุก ๆ ด้าน ดังนั้นเพื่อให้มีจุดร่วมในการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นแม่บทในการรณรงค์ทางวัฒนธรรมไทย ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 ได้แก่การจัดกิจกรรมวันสำคัญของชาติในรอบปี จำนวน 29 วัน และเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งสรุปเป็นกรอบเนื้อหา ดังนี้

- 1.1 สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 1.2 วิถีครอบครัวและชุมชนไทย
- 1.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- 1.4 ภาษาไทย
- 1.5 ระเบียบวินัย
- 1.6 ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม
- 1.7 วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย
- 1.8 การแต่งกายแบบไทย
- 1.9 ศิลปกรรมแบบไทย
- 1.10 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว
- 1.11 วัฒนธรรมกับการพัฒนา

2. แผนงานหลัก

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความสะดวกในการดำเนินงาน จึงเห็นสมควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยกำหนดเป็นแผนงานหลัก 6 แผนงานดังต่อไปนี้

- 2.1 แผนงานประชาสัมพันธ์
- 2.2 แผนงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม
- 2.3 แผนงานผลิตหนังสือและคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรม
- 2.4 แผนงานประสานการดำเนินงานภาครัฐ
- 2.5 แผนงานประสานการดำเนินงานภาคเอกชน
- 2.6 แผนงานประเมินผลโครงการ

3. แผนงานหลักและงาน

ในแผนงานหลักทั้ง 6 แผนงาน ได้กำหนดงานสำคัญ ๆ พร้อมด้วยขอบข่ายและลักษณะของงานเพื่อเป็นแนวทางในการแปรไปสู่กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ดังต่อไปนี้

3.1 แผนงานประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย มี 3 งาน คือ

- 3.1.1 งานสื่อสิ่งพิมพ์ มีขอบข่ายและลักษณะงานคือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง เพื่อให้มีหรือให้เกิดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยทั้ง 11 ประการ และเชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมดังกล่าว โดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร แผ่นโฆษณา แผ่นพับ โบปลิวิ บัตรปก ปฏิทิน ฯลฯ เป็นต้น
- 3.1.2 งานสื่อวิทยุ มีขอบข่ายและลักษณะงานคือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง หรือขอความร่วมมือ เพื่อให้มีหรือให้เกิดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในเนื้อหาวัฒนธรรมไทยทั้ง 11 ประการ และเชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยผ่านสื่อวิทยุ เช่น บทโฆษณา สารคดี เพลงปลุกใจ บทสัมภาษณ์ บทวิจารณ์ ฯลฯ เป็นต้น
- 3.1.3 งานสื่อโทรทัศน์ มีขอบข่ายและลักษณะงานคือ จัดทำ จัดซื้อ จัดจ้าง หรือขอความร่วมมือ เพื่อให้มีหรือให้เกิดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยทั้ง 11 ประการ และเชิญ

ชวนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ เช่น โฆษณา สารคดี วี.ดี.โอ. รายการ สัมภาษณ์ การโต้วาที การเล่นที่ประชาชนมีส่วนร่วม อักษรวิ่ง ตลอดจนการนำเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมผ่านจอภาพเครื่องบริการ เงินด่วน (ATM) เป็นต้น

3.2 แผนงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมไทย มี 11 งาน คือ

- 3.2.1 สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีขอบข่ายและลักษณะงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมหรือปลูกฝังให้เกิดความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น การจัดกิจกรรมในวาระและวันสำคัญต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับสถาบันทั้งสาม
- 3.2.2 งานวิถีครอบครัวและชุมชนไทย มีขอบข่ายและลักษณะงานดังนี้ คือ เชิญชวนหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิถีครอบครัวและชุมชนไทยเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งมั่นคงของสถาบันครอบครัวและสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนไทย
- 3.2.3 งานชนบทธรรมนิยมประเพณีไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน และประชาชนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ ถ่ายทอด วิจัยและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับชนบทธรรมนิยมประเพณีอันดีงามของไทย ทั้งประเพณีระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- 3.2.4 งานภาษาไทยมีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังส่งเสริม เรียนรู้ ถ่ายทอด วิจัยด้านการพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง รวมทั้งจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมฉันทลักษณ์ไทยในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย
- 3.2.5 งานระเบียบวินัย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างปลูกฝัง พัฒนา ถ่ายทอด ระเบียบและวินัยของคนในชาติ

- 3.2.6 งานค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง ถ่ายทอด พัฒนา และวิจัยค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และมารยาทอันดีงามตามแบบแผนของสังคมไทย
- 3.2.7 งานวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาวิจัย ส่งเสริม เผยแพร่ ถ่ายทอด และพัฒนาวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย จนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้มีการเชื่อมโยงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยไปสู่หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ ด้วย
- 3.2.8 งานการแต่งกายแบบไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนส่งเสริมประชาชนคนไทยให้เกิดความนิยมในการแต่งกายแบบไทย เห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของไทย มีความภาคภูมิใจในการแต่งกายแบบไทย ขอความร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในการแต่งกายแบบไทย รวมทั้งให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มของไทยด้วย
- 3.2.9 งานศิลปกรรมแบบไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาวิจัย ส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ถ่ายทอด พัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับศิลปกรรมไทยในแขนงต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งภายในประเทศและกับต่างประเทศ ในระดับรัฐและระดับเอกชน
- 3.2.10 งานวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ส่งเสริม สนับสนุน และขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ให้เข้าใจคุณค่าและสาระสำคัญของวัฒนธรรมไทย ร่วมมือกันปฏิบัติ หรือจัดกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมอันดีงามของไทยเพื่อสร้างภาพลักษณ์ และความประทับใจในคุณค่าของวัฒนธรรมไทยให้ปรากฏแก่นักท่องเที่ยว
- 3.2.11 งานวัฒนธรรมกับการพัฒนา มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ให้ตระหนักในคุณค่า

ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ใช้มิติทางวัฒนธรรมเน้นการพัฒนาคุณภาพสังคม และคุณภาพชีวิตควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3.3 แผนงานผลิตหนังสือและคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรม มี 3 งาน คือ

- 3.3.1 งานผลิตหนังสือประกอบการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง ให้มีหนังสือคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ
- 3.3.2 งานผลิตสื่อเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้างให้ได้มาซึ่งสื่อเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ
- 3.3.3 งานเผยแพร่สื่อและหนังสือคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ จัดจำหน่าย แจก หนังสือ และคู่มือสื่อเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้แพร่หลายกว้างขวางและทั่วถึงทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

3.4 แผนงานประสานการดำเนินงานภาครัฐ มี 4 งาน คือ

- 3.4.1 งานประสานสถานศึกษา มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับชั้นทุกสังกัด ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ ในแผนงานที่ 2 (การส่งเสริมกิจกรรม) โดยให้สถานศึกษาประสานงานกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ที่อยู่ในพื้นที่ทั้งในด้านงบประมาณและความต้องการอื่น ๆ
- 3.4.2 งานประสานหน่วยงานส่วนกลาง มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการที่สังกัดส่วนกลาง ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน
- 3.4.3 งานประสานหน่วยงานส่วนภูมิภาค มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากหน่วย

งานราชการที่สังกัดส่วนภูมิภาค ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือให้มีการเสริม เนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน

3.4.4 งานประสานหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีขอบข่ายและลักษณะของงาน ดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน

3.5 แผนงานประสานการดำเนินงานภาคเอกชน มี 7 งาน คือ

3.5.1 งานประสานองค์กรศาสนา มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากองค์กรทางศาสนา ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในภารกิจหลักขององค์กรนั้น ๆ ตามความเหมาะสม

3.5.2 งานประสานสมาคม/มูลนิธิ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากสมาคม มูลนิธิ ให้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ทางวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในภารกิจหลักของสมาคม มูลนิธิตามความเหมาะสม

3.5.3 งานประสานหน่วยงานเอกชน (บริษัทห้างร้าน ศูนย์การค้า ธนาคาร โรงแรม ฯลฯ) มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร ศูนย์การค้า โรงแรม พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในภารกิจประจำของแต่ละแห่งตามความเหมาะสม

3.5.4 งานประสานองค์กรชาวบ้าน มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือองค์กรชาวบ้าน เช่น กลุ่มทอผ้าเมือง กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร ธนาคารหมู่บ้าน สหกรณ์หมู่บ้าน ธุรกิจชุมชน กลุ่มเกษตรผสมผสาน กลุ่มแม่บ้าน ชมรมลูกเสือชาวบ้าน ฯลฯ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในงานประจำของแต่ละแห่งตามความเหมาะสม

- 3.5.5 งานประสานกลุ่มศิลปิน มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์เชิญชวน และขอความร่วมมือจากกลุ่มศิลปินแขนงต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มกวีและนักเขียน ให้ผลิตหรือสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือมีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมลงไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละประเภท
- 3.5.6 งานประสานสื่อมวลชน มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวนและขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนทุกแขนงให้เผยแพร่งานวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือมีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมในงานประจำตามความเหมาะสม
- 3.5.7 งานประสานคนไทยนอกประเทศ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากคนไทยนอกประเทศทุกประเทศ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาวัฒนธรรมในงานประจำตามความเหมาะสม

3.6 แผนงานประเมินผล มี 2 งาน ดังนี้

- 3.61 งานประเมินผลระหว่างโครงการ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ดำเนินการติดตามประเมินผลกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่มีขึ้นในปีแผนงานวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยกำหนดเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำงาน
- 3.62 งานประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ จัดดำเนินการประเมินผลโครงการปีแผนงานวัฒนธรรมไทยเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยการสรุปผลในภาพรวมของกิจกรรมและโครงการทั้งหมด

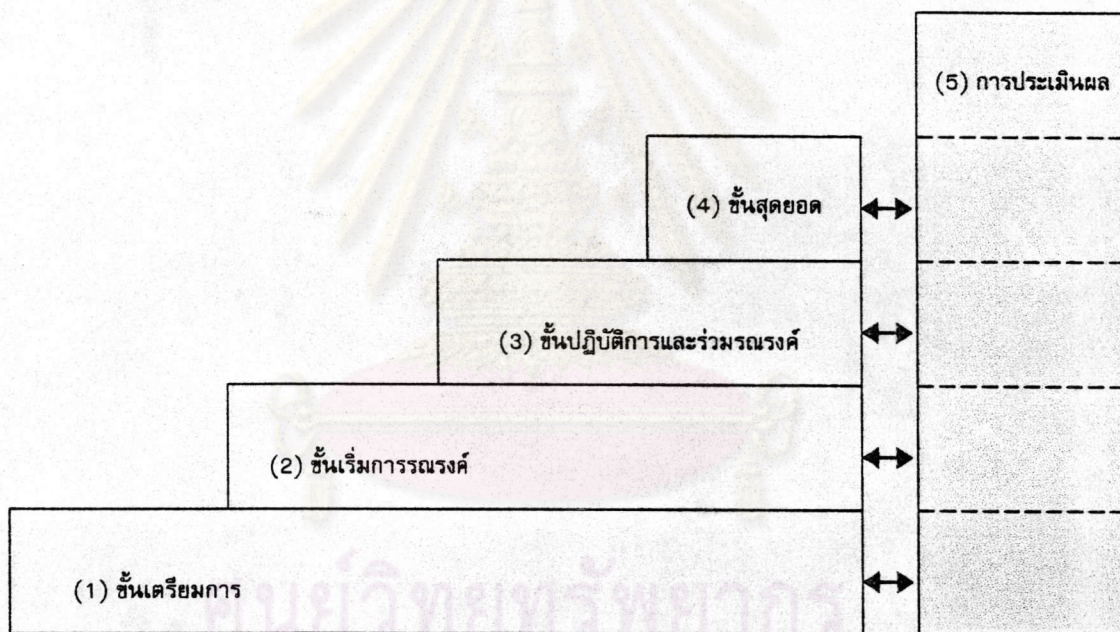
รูปแบบการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

1. การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย
2. การจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย
3. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

ขั้นตอนการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

1. ชั้นเตรียมการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
2. ชั้นเริ่มการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
3. ชั้นปฏิบัติการและร่วมรณรงค์วัฒนธรรมไทย
4. ชั้นสุดยอดการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
5. ชั้นสรุปผลและประเมินผลการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการรณรงค์

1. ชั้นเตรียมการ

- จัดทำโครงการ
- ขออนุมัติโครงการ
- จัดทำเอกสารข้อมูลเบื้องต้น
- แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงาน

2. ชั้นเริ่ม

- การประชาสัมพันธ์
- เชิญชวน
- ชี้นำ
- กระตุ้น
- สร้างความร่วมมือ

3. ชั้นปฏิบัติการและร่วมรณรงค์

- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการ โดยมีเครือข่ายการรณรงค์เป็นหน่วยปฏิบัติ

4. ชั้นสุดยอดการรณรงค์

- กิจกรรมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในรอบปี (งานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้าน)

5. ชั้นประเมินผล

- ประเมินผลระหว่างโครงการ
- ประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ

โครงสร้างและระบบการดำเนินงาน

เพื่อให้การบริหารโครงการและการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดรูปองค์การบริหารและการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ, คณะอนุกรรมการ, และคณะทำงาน เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์การบริหารระดับชาติ

ให้มีคณะกรรมการอำนวยการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ทำหน้าที่เป็นองค์การบริหารสูงสุด โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นเลขานุการ และมีสำนักงานเลขานุการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแผนและแนวทางในการดำเนินงานปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
2. ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย
3. สนับสนุนและส่งเสริมองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรณรงศ์วัฒนธรรม
4. ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของให้การสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับทำหน้าที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น
5. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

2. องค์กรบริหารระดับกระทรวง

ให้มีคณะกรรมการดำเนินการโครงการปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยในระดับกระทรวง 1 ชุด โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน มีคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และมีรองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ มีสำนักงานเลขานุการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการดำเนินการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำกับการดำเนินงานรณรงศ์วัฒนธรรมไทยให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้
2. ประสานกิจกรรมปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน
3. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย
4. ร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานเนื่องในปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย
5. ปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำนวยการ
6. ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาและดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยของรัฐบาล

3. องค์กรบริหารระดับพื้นฐาน

ให้มีสำนักงานเลขานุการโครงการ 1 ชุด และคณะอนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ 5 คณะ ดังต่อไปนี้

3.1 สำนักงานเลขานุการโครงการฯ

แบ่งงานให้สำนักงานเลขานุการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ออกเป็น 5 ฝ่าย แต่ละฝ่ายมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่

- 1.1 จัดดำเนินการและเป็นผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการการประชุมคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกคณะ
- 1.2 จัดรายงานและเก็บรวบรวมผลการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกคณะ
- 1.3 เป็นฝ่ายเลขานุการของสำนักงานเลขานุการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- 1.4 เก็บรวบรวมเอกสารหลักฐานการดำเนินโครงการฯ ทุกอย่าง
- 1.5 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ เสนอกรมและฝ่ายบริหารโครงการ
- 1.6 รับผิดชอบงานด้านธุรการของโครงการฯ
- 1.7 ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ฝ่ายดำเนินการมอบหมาย

2. ฝ่ายวางแผน มีหน้าที่

- 2.1 จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- 2.2 ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางวัฒนธรรมและปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการฯ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไข้ปัญหา
- 2.3 จัดทำเครื่องมือสำหรับติดตามและควบคุมการดำเนินงานโครงการฯ ร่วมกับฝ่ายประเมินผล
- 2.4 ประสานแผนการดำเนินงานโครงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

2.5 ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

3. ฝ่ายโครงการ/งบประมาณ มีหน้าที่

3.1 พิจารณาและประสานงานกับสำนักงบประมาณเรื่องงบประมาณที่ใช้ตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่จัดให้มีในปีงบประมาณไทย โดยร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรม

3.2 พิจารณาโครงการหรือกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้น หรือเสนอเข้าร่วมในปีงบประมาณไทย โดยร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรม

3.3 จัดทำบัญชีรายการงบประมาณและหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณไทย

3.4 ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

4. ฝ่ายประเมินผล มีหน้าที่

4.1 จัดดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการฯ

4.2 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานหลังจากสิ้นสุดโครงการฯ เสนอกรมและฝ่ายบริหารโครงการฯ

4.3 ร่วมกับฝ่ายวางแผนจัดทำเครื่องมือการติดตาม ควบคุมการดำเนินงานโครงการตลอดจนการเสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไข

4.4 ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

4.5 มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

5. ฝ่ายประสานงานทั่วไป มีหน้าที่

5.1 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนตามที่คณะกรรมการดำเนินการ คณะอนุกรรมการภาครัฐ คณะอนุกรรมการภาคเอกชน มอบหมาย

5.2 ร่วมกับอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ในการจัดงานวันเปิดปีงบประมาณไทย

5.3 สนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายหรือคณะอนุกรรมการตามความเหมาะสม

5.4 ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ คณะอนุกรรมการมอบหมาย

3.2 คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำหรือจัดจ้างทำแผนประชาสัมพันธ์การรณรงค์วัฒนธรรมไทย
2. กำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินการประชาสัมพันธ์ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
3. ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย
4. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

3.3 คณะอนุกรรมการส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมไทย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยตามกรอบเนื้อหา 11 ประการที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท
2. พิจารณาโครงการหรือกิจกรรมที่เสนอเข้าร่วมโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
3. กระตุ้นเร่งรัดให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อร่วมในโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
4. พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมไทย
5. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
6. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยมอบหมาย

3.4 คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือวัฒนธรรมไทย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. พิจารณาจัดทำสื่อคู่มือวัฒนธรรมไทยเพื่อใช้เสริมในการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

2. กำหนดแนวทางเผยแพร่คู่มือวัฒนธรรมไทยที่ใช้เสริมในการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย
3. ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดทำคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย
4. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

3.5 คณะอนุกรรมการประสานงานภาครัฐ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแผน ประสานการรณรงค์กับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย และการสร้างคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยอย่างกว้างขวาง
2. พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาครัฐ
3. กระตุ้นเร้าให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาครัฐ ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการที่กำหนดในแผนแม่บท
4. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
5. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

3.6 คณะอนุกรรมการประสานงานภาคเอกชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดแผน ประสานการรณรงค์กับภาคเอกชนและประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย และการจัดทำคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยอย่างกว้างขวาง
2. พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาคเอกชน
3. กระตุ้นเร้าให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ของหน่วยงานภาคเอกชน ตามกรอบเนื้อหา 11 ประการที่กำหนดในแผนแม่บท
4. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
5. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

โครงการปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย ปี 2537

1. หลักการและเหตุผล

จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในรอบสามทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมวัฒนธรรมหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบโครงสร้างและชนบธรรมนิยมประเพณีอันดีงามของสังคมไทย คนถอยห่างจากศรัทธาความเชื่อในศาสนธรรมซึ่งเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และในขณะเดียวกันระบบความสัมพันธ์ของสังคมประชาธิปไตยโดยดำเนินไปอย่างสับสน ใช้ปัจจัยและอิทธิพลเป็นฐานอย่างขาดแนวทางที่เป็นธรรม ในระดับชาติและนานาชาติระบบข่าวสารและการติดต่อสื่อสาร ได้นำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต มีผลทำให้กระแสวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้าสู่สังคมตามความต้องการ โดยขาดการเลือกสรรให้ประสานสอดคล้องกับรากฐานเดิมของวัฒนธรรม

ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาโลกขององค์การสหประชาชาติในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าแนวทางการพัฒนาประเทศทั่วโลก ต่างไม่มีความสมดุลกันระหว่างองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรม คือ ด้านจิตใจกับด้านวัตถุ องค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จึงได้มีมติที่ 41/187 ในคราวประชุมสมัชชาใหญ่ในหมู่สหประชาชาติ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2529 ประกาศให้ พ.ศ.2531 ถึง พ.ศ.2540 เป็น “ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม” (World Decade for Cultural Development) โดยมีเป้าหมายหลักในการนำ “วัฒนธรรม” เข้าสู่ระบบการพัฒนา

การนำ “วัฒนธรรม” เข้าสู่ระบบการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รัฐบาล โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ด้านวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ในข้อ 8.1.4 ว่า “ให้เร่งอบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมและประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ในด้านคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยเน้นความร่วมมืออย่างจริงจังและใกล้ชิดของสถาบันการศึกษา ศาสนา สังคม และครอบครัว” และได้ชี้แนะมาตรการไว้อย่างชัดเจนในนโยบาย 8.2.2 ว่า “จะรณรงค์ให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม การอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น”

เพื่อให้การดำเนินนโยบายด้านวัฒนธรรมบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในด้านวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2522 จึงเห็นควรกำหนดในปี พ.ศ.2537 เป็นปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยเพื่อเป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์ให้ประชาชนชาว

ไทยตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นไทยและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนา วัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความสงบสุขและความมั่นคงของสังคมไทย โดยใช้รูปแบบของการถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์สู่กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ เยาวชนทั้งในระบบ โรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ประชาชนและชาวต่างประเทศ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อส่งเสริมการใช้มิติวัฒนธรรมกับการพัฒนาตามมติขององค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ที่ประกาศให้ปี พ.ศ.2531 - 2540 เป็นปี ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม
- 2.2 สนองตอบนโยบายด้านวัฒนธรรมของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล
- 2.3 เพื่อรณรงค์ให้ประชาชน เยาวชน ได้เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในคุณูปการของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติ
- 2.4 เพื่อรณรงค์ให้เยาวชน ประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
- 2.5 เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชน ร่วมมือกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- 2.6 เพื่อแก้ไขปัญหาและวิกฤตการณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

- 3.1.1 ได้คู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนให้เนื้อหาขนบธรรมเนียม ประเพณี และบทบาท วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จำนวน 10 เรื่อง
- 3.1.2 ได้เผยแพร่สื่อทางโทรทัศน์เกี่ยวกับคุณค่า สาระสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจำนวน 24 เรื่อง
- 3.1.3 ได้เผยแพร่สารคดีโทรทัศน์ จำนวน 12 เรื่อง
- 3.1.4 ได้เผยแพร่สื่อทางสถานีวิทยุ จำนวน 24 เรื่อง ในกรุงเทพมหานคร วันละ 10 ครั้ง และในส่วนภูมิภาควันละ 30 ครั้ง

- 3.1.5 ได้สารคดีเผยแพร่ทางวิทยุ จำนวน 52 เรื่อง
 - 3.1.6 ได้ออกสารเผยแพร่ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ และปฏิทิน วัฒนธรรม
 - 3.1.7 ได้เผยแพร่ข่าว บทความ ทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ เป็นประจำ
 - 3.1.8 สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในปีรณรงค์ วัฒนธรรมไทยอย่างทั่วถึงและหลากหลายรูปแบบ
- 3.2 เชิงคุณภาพ
- 3.2.1 ทำให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย เกิดความสำนึกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชาติ
 - 3.2.2 ทำให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และช่วยกันรักษาสืบทอดต่อไป

4. กลุ่มเป้าหมาย

- 4.1 เยาวชนทั่วประเทศ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
- 4.2 ประชาชนทั้งในและนอกประเทศ
- 4.3 ชาวต่างประเทศ ทั้งในและนอกประเทศ

5. ยุทธวิธี

- 5.1 เสนอคณะรัฐมนตรีประกาศให้ปี 2537 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- 5.2 เสนอคณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ โครงการ และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการดำเนินงาน
- 5.3 ผลิตสื่อและคู่มือเสริมการเรียนการสอนแก่เยาวชน ให้เข้าใจถึงความหมาย และคุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

- 5.4 ผลิตสื่อเพื่อการเผยแพร่ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ โดยใช้โอกาสในวันสำคัญเป็นการเผยแพร่ค่านิยมและคุณธรรมสู่ประชาชน
- 5.5 จัดทำโครงการนาร่อง ในระหว่างเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2536
- 5.6 กำหนดวันที่ 5 ธันวาคม 2536 ถึง 5 ธันวาคม 2537 เป็นปีแห่งการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- 5.7 รณรงค์ให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันจัดกิจกรรมสนับสนุนการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อค่านิยมและคุณธรรมอันดีงาม ทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ การสืบทอด การเผยแพร่ การพัฒนาวัฒนธรรม
- 5.8 สนับสนุน กระตุ้น และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมกันจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างแพร่หลาย กว้างขวาง และต่อเนื่องในรูปของเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- 5.9 ประสานการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีพลังในการเกื้อหนุนสอดคล้องซึ่งกันและกัน
- 5.10 ยกย่อง ชมเชย และประกาศเกียรติคุณแก่ผู้จัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมดีเด่น

6. ระยะเวลาดำเนินการ

- 6.1 ระยชนาร่อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2536
- 6.2 ระยะเวลาดำเนินการปีรณรงค์ ระหว่างเดือนธันวาคม 2536-ธันวาคม 2537

7. งบประมาณ

- 7.1 งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 7.2 งบประมาณสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการร่วมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

7.3 ในกรณีที่จำเป็นเร่งด่วนและไม่อาจเจียดจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ ให้ตกลงกับสำนักงบประมาณเพื่อขอ งบประมาณเพิ่มเติมได้เป็นเฉพาะกรณีไป

8. ผู้รับผิดชอบ

8.1 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงานดำเนินการในรูปของเครือข่ายทางวัฒนธรรม

8.2 หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ได้ชุดเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ที่สามารถให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ได้

9.2 กลุ่มเป้าหมายจะเข้าใจความหมายและคุณค่าของวัฒนธรรมดีขึ้น ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจ ไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการอำนวยการโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 เห็นชอบให้ประกาศปี 2537 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย นั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังนี้

1. ขบวนการนายกรัฐมนตรี หรือ
ขบวนการรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ	ประธานกรรมการ
2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
กรรมการ
(นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)	รองประธาน
3. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(นายสาวิตต์ โพธิวิหค)	กรรมการ
4. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายปราโมทย์ สุขุม)	กรรมการ
5. ประธานกรมวิชาการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	กรรมการ
6. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
7. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
8. ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
9. ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน	กรรมการ
10. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
11. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้แทน	กรรมการ
12. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	กรรมการ
13. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
14. อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	กรรมการ
15. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน
เยาวชนแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
16. อธิบดีกรมการฝึกหัดครู หรือผู้แทน	กรรมการ

17.	อธิบดีกรมการศาสนา	หรือผู้แทน	กรรมการ
18.	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน	หรือผู้แทน	กรรมการ
19.	อธิบดีกรมวิชาการ	หรือผู้แทน	กรรมการ
20.	อธิบดีกรมศิลปากร	หรือผู้แทน	กรรมการ
21.	อธิบดีกรมสามัญศึกษา	หรือผู้แทน	กรรมการ
22.	เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	หรือผู้แทน	กรรมการ
23.	เลขาธิการคณะกรรมการศึกษาเอกชน	หรือผู้แทน	กรรมการ
24.	อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	หรือผู้แทน	กรรมการ
25.	อธิบดีกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	หรือผู้แทน	กรรมการ
26.	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	หรือผู้แทน	กรรมการ
27.	ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	หรือผู้แทน	กรรมการ
28.	ผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย	หรือผู้แทน	กรรมการ
29.	ผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง	หรือผู้แทน	กรรมการ
30.	ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้าง
เอกลักษณ์ของชาติ	หรือผู้แทน	กรรมการ
31.	ท่านผู้หญิงนวลผ่อง เสนาณรงค์		กรรมการ
32.	ดร.สายสุรี จุติกุล		กรรมการ
33.	นายชงค์ วงษ์จันทร์		กรรมการ
34.	กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด	หรือผู้แทน	กรรมการ
35.	เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ		กรรมการและเลขานุการ
36.	รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
(นายหนันทสาร สีสลับ)		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
37.	ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการอำนวยการ มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดแผนและแนวทางในการดำเนินงานปรัณรงค์วัฒนธรรมไทยเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
2. ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานปรัณรงค์วัฒนธรรมไทย
3. สนับสนุนและส่งเสริมองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปะและวัฒนธรรมทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
4. ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับ ทำหน้าที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมของท้องถิ่น
5. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีรณรังค์วัฒนธรรมไทย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 เห็นชอบให้ประกาศปี 2537 เป็นปีรณรังค์วัฒนธรรมไทย และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรม ตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปีรณรังค์วัฒนธรรม นั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีรณรังค์วัฒนธรรมไทย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังนี้

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี	ที่ปรึกษา
2. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายปราโมทย์ สุขุม)	ประธานกรรมการ
3. เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	รองประธานกรรมการ
4. ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	รองประธานกรรมการ
5. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
(นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์)	กรรมการ
6. รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
(นายเดชา ทองสุวรรณ)	กรรมการ
7. ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา	กรรมการ
8. ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล	กรรมการ
9. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์	กรรมการ
10. คุณหญิงชดช้อย โสภณพนิช	กรรมการ
11. นายเสรี วงษ์ไพจิตร	กรรมการ
12. ร.ต.ต.เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ	กรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์	กรรมการ
14. นายพรเทพ พรประภา	กรรมการ
15. ผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชน
แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
16. ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี
ช่อง 9 อสมท. หรือผู้แทน	กรรมการ
17. ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี
ช่อง 3 อสมท. หรือผู้แทน	กรรมการ

18. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์ กงททบ ก
ช่อง 7 หรือผู้แทน กรรมการ
19. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์ กงททบ ก
ช่อง 5 หรือผู้แทน กรรมการ
20. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน กรรมการ
21. นายโสภณ สุภาพงษ์ กรรมการ
22. รองศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ศรีสันติสุข กรรมการ
23. รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หิรัญรักษ์ กรรมการ
24. นางอัญชลีพรรณ อมรวิวัฒน์ กรรมการ
25. นางพรภิรมย์ ภิรมย์ภักดี กรรมการ
26. นายระเด่น ทักษณา กรรมการ
27. นายอำนาจ สอนอิมศาสตร์ กรรมการ
28. รองศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม กรรมการ
29. นายอมรศักดิ์ พิมลมน้อย กรรมการ
30. นายสุภาพ คลี่ขจาย กรรมการ
31. ดร.ขวัญดี อัดวาวุฒิชัย กรรมการ
32. นายบุญพีร์ พันธวัร กรรมการ
33. รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการ
(นายन्हนทสาร สีสลับ)
34. ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนวัฒนธรรม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
35. ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการอำนวยการ มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำกับดูแลและดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้
2. ประสานกิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
3. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
4. ร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเนื่องในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
5. ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำนวยการ
6. ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาและการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในปีรณรงค์วัฒนธรรมของรัฐบาลไทย
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีวรงค์วัฒนธรรมไทย

ที่ ๑ / ๒๔๓๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

ตามที่รัฐบาลประกาศไว้ปี ๒๔๓๑ เป็นปีวรงค์วัฒนธรรมไทย ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือสนับสนุน การดำเนินงานวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรม ปีวรงค์วัฒนธรรมไทย รวมทั้งขอความร่วมมือ ภาคเอกชน และประชาชนด้วย โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแกนกลางในการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีวรงค์วัฒนธรรมไทยในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๔๓๑ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๓๑ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ ดังประกอบด้วย

๑. นายระเด่น ทักษณา /	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายสุทิศ ภิรมย์มาก	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายประจวบ อินธิด	อนุกรรมการ
๔. นายคมศักดิ์ อาพันธ์	อนุกรรมการ
๕. นายประสาน มฤคพิทักษ์	อนุกรรมการ
๖. นายปรีชา ทรัพย์โสภณ	อนุกรรมการ
๗. รศ.ดร. ทวีเกียรติ วรกิจโกศล	อนุกรรมการ
๘. ดร. กนกมา ธนะโสภณ	อนุกรรมการ
๙. นายจากฤกษ์ กล้วยจาก	อนุกรรมการ
๑๐. นายประกิจ จันทราทิพย์	อนุกรรมการ
๑๑. นายสุรินทร์ แปลงประสมโชค	อนุกรรมการ
๑๒. ม.ล. ยี่จรรยาพร ๓ สงขลา	อนุกรรมการ
๑๓. นายสมฤกษ์ ลือชัย	อนุกรรมการ

/...๑๔.

- ๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม / อนุกรรมการและเลขานุการ
- ๑๕. หัวหน้าฝ่าย ๓ ศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม อนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
- ๑๖. นางสาวสัจดา นาคประดิษฐ์ อนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ

วัตถุประสงค์อนุกรรมการมีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

- ๑. ดำเนินการและประสานงานด้านการผลิตสื่อ เพื่อการประชาสัมพันธ์
- ๒. ติดตามและควบคุมการประชาสัมพันธ์ เนื่องในพิธีพระราชพิธีวัฒนธรรมไทย ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ๓. ประสานกิจกรรมด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔. ประสานงานกิจกรรมพิธีพระราชพิธีวัฒนธรรมไทย กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
- ๕. ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท หรือได้รับมอบหมายในการดำเนินงานโครงการพิธีพระราชพิธีวัฒนธรรมไทย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๓๖

(นายปราโมทย์ สุขุม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ประธานกรรมการดำเนินงานโครงการพิธีพระราชพิธีวัฒนธรรมไทย

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗

ที่ 50/๒๕๓๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการผลิตสื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗

ตามที่รัฐบาลประกาศใช้ปี ๒๕๓๗ เป็นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานด้วย ตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ รวมทั้งขอความร่วมมือจากภาคธุรกิจ เอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงานนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ ในการประชุมครั้งที่ ๒ /๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการผลิตสื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗

จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการผลิตสื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์ สุนน อมรวิวัฒน์	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๒. นายระเด่น ทักษณา	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วัชรพงศ์รักษ์	ประธานอนุกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข	อนุกรรมการ
๕. นางอัญชลีพรรณ อมรวิวัฒน์	อนุกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ ปัทมาคม	อนุกรรมการ
๗. นายอมรศักดิ์ พิมลมนนชัย	อนุกรรมการ
๘. นายเผ่าทอง ทองเจือ	อนุกรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ อ.ส.ม.ท. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๙ อ.ส.ม.ท. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

ภาคผนวก ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการข่าว และสารคดีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

เรื่อง บุหงารำไป (ช่อง 3)

ภาพ	เสียง
<p> ฝูงบรรจบุหงาวางอยู่บนตะกร้า Dissolve ฝูงบุหงาหลาย ๆ แบบ โถแก้วบรรจบุหงาวางบนโต๊ะ Close up บุหงาในโถแก้ว พุ่มดอกกุหลาบสีชมพู ตะกร้าหวายมีดอกไม้สดวางอยู่กับ ตะกร้าดอกไม้แห้ง กลีบกุหลาบวางอยู่ในตะกร้า โถแก้วบรรจดอกไม้แห้ง มือหยิบบุหงาแห้งให้ดู มือหยิบบุหงาแห้งบรรจุใส่ถุง เข็บถุง ด้วยเชือก ดอกจำปา ดอกมะลิ ดอกบานไม่รู้ รวยวางบนโต๊ะ กลีบกุหลาบในตะกร้า ดอกบานไม่รู้รวย ดอกจำปา ดอกมะลิ ฝูงบรรจบุหงาแห้งที่เข็บเสร็จแล้ววาง เรียงบนโต๊ะ มีโถแก้วใส่บุหงาแห้งอยู่ ด้านหลัง Dissolve ฝูงบุหงาที่ทำเสร็จ แล้วแบบต่าง ๆ </p>	<p> การนำดอกไม้แห้งใบไม้หอม มาบรรจุถุงผ้าโปร่งหรือ ผ้าลูกไม้ ลักษณะต่าง ๆ แบบที่เรียกว่าบุหงารำไป หรือบุหงานั้นหลายคนคงรู้จักเคยใช้กันมาแล้ว แต่ น้อยคนที่จะทราบว่า บุหงาของไทยนั้นมีมานาน อย่างน้อยก็ก่อนสมัยรัชกาลที่ 2 ความน่าสนใจของ บุหงาไทยอยู่ตรงที่มีทั้งบุหงาดอกไม้สดและบุหงา ดอกไม้แห้ง บุหงาดอกไม้สดมีเส้นที่ตรงที่สีสัน ของดอกไม้จะสวยสดใน และมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ของดอกไม้ที่เคล้าด้วยน้ำอบ แต่บุหงาดอกไม้สดอาจ โฉมอยู่ได้ไม่นานก็จะร่วงโรยไป บุหงาดอกไม้แห้งจึง เป็นทางเลือกอีกทางสำหรับผู้ซื้อ แม้สีสันของดอกไม้ และเคยหอมจะไม่สวยสดเท่า เพราะต้องผ่านการ ตากให้แห้งเสียก่อน แต่ความหอมก็จะยังคงอยู่ได้ นานกว่า ทั้งสามารถนำมาอบร่ำเพื่อความหอมได้อีก หลายครั้ง ปัจจุบันดอกไม้ไทย ๆ ที่จะนำมาทำบุหงา แบบไทยได้ตามตำรับนั้นหายากขึ้นทุกวัน บางดอก แม้แต่ชื่อก็หาคนรู้จักได้น้อยเต็มที ไม่ว่าจะเป็นเทียน กลิ่น ชมภารถหรือลำเจียก รวมทั้งกรรมวิธีการทำที่ ละเอียดอ่อนซับซ้อน ทำให้การทำบุหงาแบบไทย เหลือน้อยลงทุกที บุหงาสดใช้ดอกไม้ชนิดที่สีสันสวย สด และมีกลิ่นหอมเป็นหลัก มะลิ กุหลาบมอญ จำปา เคยหอม จึงเป็นดอกไม้ยืนพื้น ส่วนดอกรัก และบานไม่รู้รวยนั้นแม้จะไม่มีกลิ่นหอม แต่ก็สีสัน สวยงามและความหมายดี จึงนำมาใช้ด้วย พิกุล กุหลาบมอญ มะลิ และเคยหอม เป็นดอกไม้ที่แห้ง แล้วยังมีกลิ่นหอม จึงนำมาใช้ในการทำบุหงาแห้งได้ ดี การทำบุหงาต้องหอมทั้งดอกไม้และถุงที่บรรจุ และหัวน้ำมันหอย จึงนำมาใช้ปรุงกลิ่นได้ทั้ง 2 กรณี พิมพ์ ใช้โรยลงบุหงาที่แห้งและสด เพื่อปรุงกลิ่นให้ หอมเย็น ความงามของดอกไม้ไทยและกลิ่นหอมที่ ถูกปรุงแต่งโดยวิธีแบบไทย ๆ นั้น นับว่าเป็นศิลปะ </p>

ภาพ	เสียง
<p>โลโก้ปีรณรังศ์วัฒนธรรมไทย ซูเปอร์ เราร์กวัฒนธรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ</p>	<p>โดยการสรรค์สร้างงานที่มีคุณค่าโดยวิถีธรรมชาติ ซึ่งคนไทยทุกคนควรที่จะอนุรักษ์ ความสวย และ ความหอมนี้ไว้ให้คงอยู่คู่วัฒนธรรมไทยต่อไป</p>

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง วงมโหรีโคราช (ช่อง 3)

ภาพ	เสียง
<p>นักดนตรี 6 คน นั่งกับพื้นเล่นดนตรี</p> <p>คนสีซอดัง</p> <p>คนเป่าขลุ่ย</p> <p>นักดนตรี 6 คนยืนอยู่ด้านหลังโต๊ะกลม ซึ่งมีเครื่องดนตรีวางอยู่ กล้องจับเครื่องดนตรีบนโต๊ะ</p>	<p>วงมโหรีโคราชเป็นวงดนตรีพื้นบ้านที่มีรูปแบบซึ่งเป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะของชาวจังหวัดนครราชสีมา มีมาตั้งแต่ปลายสมัยอยุธยา ซึ่งเกิดมาพร้อมกับมรดกวัฒนธรรมอื่น ๆ ของโคราช วงมโหรีโคราช จะแตกต่างจากวงมโหรีหลวง คือ ใช้เครื่องดนตรีโบราณเพียง 6 ชนิด คือ ซอดัง ปี่ ฉิ่ง ฆ้อง กรับ และตะโพน โดยปี่และซอจะเป็นตัวเอก นอกนั้นจะเป็นเครื่องประกอบจังหวะ การแต่งกายของนักดนตรีจะสวมใส่ชุดไทยเดิม ประเพณีโคราช คือ เลื้อยคอกกลมหุงผ้าโจงกระเบน ใช้ผ้าขาวม้าคาดเอว วงมโหรีโคราชจะใช้เล่นในงานบวชนาศ ขึ้นบ้านใหม่ หรืองานรื่นเริงต่าง ๆ ซึ่งเฉพาะเจาะจงแต่งงานมงคลเท่านั้น แต่รูปแบบของการแสดงจะไม่ตายตัว สามารถจะนั่งหรือเดินเล่นก็ได้ เนื่องจากการแสดงที่เป็นพื้นบ้านจริง ๆ ไม่มีกฎเกณฑ์กติกาว่าจะต้องจัดตั้งอย่างไร สำหรับทำนองเพลงนั้น ทำนองกันตรึมจะเป็นเพลงเอก นอกจากนี้ยังสามารถแสดงร่วมกับการฟ้อนรำอื่น ๆ ได้ด้วย ปัจจุบันวงมโหรีโคราชยังคงได้รับความนิยม ในการว่างจ้างให้ไปแสดงภายในจังหวัด และในจังหวัดใกล้เคียง แต่ทว่าค่าตอบแทนในการแสดงไม่ค่อยสูงนัก นักดนตรีทุกคนมีสายเลือดแห่งความเป็นศิลปิน จึงทำให้วงมโหรีโคราชยังไม่สูญหายไปไหน แต่ทว่าในอนาคตก็น่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง เพราะขณะนี้มีคนรุ่นใหม่เพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่ยังคงให้ความสนใจและรับการถ่ายทอดมรดกศิลปการแสดงขึ้นนี้ หากลูกหลานโคราชจะหันมาให้ความสนใจก็เชื่อแน่ว่าวงมโหรีโคราช ก็คงยังเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมคู่เมืองโคราชไปอีกนานแสนนาน</p>
<p>นักดนตรี 3 คน ยืนเห็นเครื่องแต่งกาย</p> <p>นักดนตรีนั่งเล่นดนตรี</p> <p>คนเป่าขลุ่ย คนสีซอ คนเล่นตะโพน</p>	
<p>นักดนตรีนั่งแสดงบนเวที มีผู้ฟ้อนรำแสดงหน้าเวที</p>	
<p>โลโก้ปรีณรงค์ เรารักวัฒนธรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ</p>	

เรื่อง สนวนลุมพินี (ช่อง 5)

ภาพ	เสียง
<p>โลโก้ช่อง 5 โลโก้ สวช. ซูเปอร์ เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย พิธีกรหญิงยืนบริเวณหน้าพระบรม ราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6</p> <p>- มุมสูง เห็นพระรูปรัชกาลที่ 6 สนวน ลุมพินี และการจราจรคับคั่งบน สะพานลอย คนรอรถประจำทาง จำนวนมาก</p> <p>- ต้นไม้และทะเลสาบในสวนลุมพินี พระรูปรัชกาลที่ 6 คนจำนวนมากวิ่ง ออกกำลังในสวนลุม คนโหนต้นไม้ รำ มวยจีน นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ นั่งเล่น หมากรุกจีน วิ่งรอบทะเลสาบ พ่อบุญ ลูก ฝรั่งรำมวยจีน เล่นเรือใน ทะเลสาบ</p> <p>โลโก้ปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย ซูเปอร์ ปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย พ.ศ.2537 พลเอกยุทธนา คำดี อำนวยการผลิต</p>	<p>ททบ.5 ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เสนอ เรารัก วัฒนธรรมไทย</p> <p>ท่านผู้ชมคะ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า อยู่หัว ทรงพระราชทานสวนลุมพินี ให้เป็นสวน สาธารณะสำหรับพักผ่อนของชาวกรุงเทพ แต่สำหรับ สังคมปัจจุบันนี้ได้เกิดมีสถานเริงรมย์ใหม่ ๆ ขึ้น นานาประเภท จนทำให้เราแทบจะลืมภาพชีวิตดั้ง เดิมของคนไทยที่เคยเกิดขึ้นในสวนลุม วันนี้เราจะไป ชมกันคะ</p> <p>(ดนตรี) กลางเวดล้อมของตึกสูงหลายชั้น และเสียง อีกทีก็จอบจากเครื่องยนต์บนถนนรอบด้าน สิ่งเหล่านี้ คือภาพชีวิตที่เจนาตาของสังคมไทยในปัจจุบัน แต่ใน มุมหนึ่งของสถานที่นี้ มีความเขียวขจีของแมกไม้เขียว ใหญ่นานาพันธุ์ ที่ทำให้บรรยากาศของกรุงเทพ เปลี่ยนไป สวนสาธารณะกลางกรุงแห่งนี้มีชื่อว่า สวนลุมพินี คนไทยรู้จักสวนลุมพินีมาตั้งแต่รัชกาล พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้อาศัย ความร่มรื่น และความเงียบจากที่นี่เป็นที่พักผ่อน หย่อนใจ นับตั้งแต่อรุณรุ่ง ภาพชีวิตในสวนลุมพินีจะ เริ่มต้นตัว และจะเริ่มคึกคักยิ่งขึ้น ตามแสงตะวันที่ ทาบทแผ่นฟ้า กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปตามลีลาของ มัน หากจะบอกว่าสถานที่แห่งนี้คือแหล่งแสดง วัฒนธรรมการพักผ่อนของคนไทยที่ถูกลืมไปแล้ว ก็ เห็นจะกล่าวไม่ผิดนัก เพราะคนไทยในยุคนี้กำลัง หมุนเวียนอยู่กลางกระแสความเร่งรีบ แข่งขันกับ ภาระหน้าที่การงาน ลองหาเวลาสักช่วงหนึ่งซิคะ กลับไปสวนลุมพินี บางทีช่วงเวลานั้น อาจจะช่วยให้คุณ คิดถึงชีวิตแบบไทย ๆ ได้อีกซักครั้ง</p>

ภาพ	เสียง
<p>พลตรี เลศฤทธิ เวชชสรรค์ พันเอกวิชัย เวศวงศ์ษาทิพย์ ควบคุมการผลิต โลโก้ ททบ.5 ซูเปอร์ ผลิตรายการ</p>	

เรื่อง วันอาสาฬหบูชา (ช่อง 5)

ภาพ	เสียง
<p>โลโก้ช่อง 5 โลโก้ สวช. ซูเปอร์ เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย ภาพวาดดวงจันทร์และปราสาทราช มณเฑียร ซูเปอร์ ขึ้น 15 คำ เดือน 8 วันอาสาฬหบูชา อาสาฬหบูรณมีบูชา ภาพวาดพระพุทธเจ้าประทับบนดอกบัว มีปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 นั่งฟังพระโรรมเทศนา ภาพวาดการบำเพ็ญทุกรกิริยา ภาพวาดพระพุทธเจ้าประทับขณะตรัสรู้ ซูเปอร์ ธรรมจักรกับปวัตินสูตร ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ภาพวาดพระพุทธเจ้ายืนอุ้มบาตร และ ปัญจวัคคีย์ ซูเปอร์ วันอาสาฬหบูชา</p>	<p>ททบ.5 ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เสนอ เรารักวัฒนธรรมไทย ขึ้น 15 คำ เดือน 8 เป็นวันที่คนไทยทุกคนทราบดี ว่าเป็นวันอาสาฬหบูชา ซึ่งย่อมาจากคำว่า อาสาฬห บูรณมีบูชา แปลว่า การบูชาพระในวันเพ็ญเดือน 8 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรก แก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 คือ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิ ยะ มหานามะ และอัสสี ผู้ซึ่งเป็นผู้อุปฐากพระองค์ เมื่อครั้งยังทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอยู่ พระธรรมที่ทรง เทศนาชื่อ ธรรมจักรกับปวัตินสูตร ซึ่งมีอริยสัจสี่ คือ ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เมื่อจบพระธรรมเทศนา ท่าน โกณฑัญญะก็สำเร็จพระโสดาบรรลุมรรคผลตามกระแสพระ ธรรมของพระเจ้า ดังนั้นจึงนับได้ว่า วันนี้เป็นวันแรก ที่มีพระรัตนตรัยครบองค์สาม คือ พระพุทธ พระ ธรรม และพระสงฆ์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นวันแรก ที่พระพุทธเจ้าทรงทรงประกาศพระพุทธศาสนา</p>
<p>โลโก้ปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย ซูเปอร์ ปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย พ.ศ.2537 พลเอกยุทธนา คำดี อำนวยการผลิต พลตรีเลิศฤทธิ์ เวชสวรรค์ พันเอกวิชัย เวศวงศ์ชาติพิย์ ควบคุมการผลิต โลโก้ ททบ.5 ซูเปอร์ ผลิตรายการ</p>	

เรื่อง ดวงใจรักษ์ พิทักษ์วัฒนธรรมไทย (ช่อง 7)

ภาพ	เสียง
<p>ในห้างสรรพสินค้า ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด ค้ากำลังทานอาหารฟาสต์ฟู้ด</p> <p>พิธีเปิดงานที่ศูนย์วัฒนธรรม การแสดงต่าง ๆ ของเยาวชน คนชม การแสดง</p> <p>การแสดงอังกฤษ การแสดงเซ็ง</p> <p>สัมภาษณ์ นายนันทสาร สีสลับ ซูเปอร์ นันทสาร สีสลับ รองเลขาธิการคณะกรรมการ วัฒนธรรมฯ</p> <p>การแสดงกลองยาวของเยาวชน</p>	<p>จากภาวะความเติบโตของสังคมเมือง ทำให้วิถีชีวิต ของผู้คนต้องเปลี่ยนแปลงไป ความเป็นอยู่แบบไทย ศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่ากำลังถูกกลืนหายไป ในสังคมยุคใหม่ ที่ยกย่องวัฒนธรรมชาติตะวันตกกว่า เป็นสิ่งล้ำหน้าทันสมัย สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ได้พยายาม รณรงค์ในเรื่องนี้มาตลอดระยะเวลาหลายปี โดยเปิด เวทีของศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ให้หน่วยงานทั้งภาค รัฐและเอกชน จัดกิจกรรม นิทรรศการ และการ แสดงต่าง ๆ ที่จะช่วยอนุรักษ์ส่งเสริม และรักษาศิลป วัฒนธรรมของไทยไว้</p> <p>ปีนี้ได้ถูกกำหนดให้เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย โดย รองเลขาธิการ กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กล่าวว่าจะจัดกิจกรรมทุกอย่างเพื่อสนับสนุน และเผยแพร่คุณค่าแห่งความเป็นไทยไปจนปี พุทธศักราช 2540</p> <p>การดำเนินงานทางด้านวัฒนธรรมนี้ได้มีทุกฝ่ายร่วม มืออย่างใกล้ชิด และที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือว่า แต่ละ ฝ่ายต่อไปนี้การทำงานคงไม่ใช่แบบไฟไหม้ฟาง คือ เราจะมีกิจกรรมต่อเนื่องจนถึงปี 2540 อย่างแน่ นอนครึบ และนับจากนี้ไปข่าว 7 สีจะนำเสนอความ เคลื่อนไหว วิถีชีวิตแบบไทย ๆ และขนบธรรมเนียม ประเพณีอันทรงคุณค่า นำเสนอต่อผู้ชม เพื่อร่วมกัน เชิดชู และพิทักษ์วัฒนธรรมไทยให้เป็นมรดกคู่ชาติ</p>

เรื่อง ค่าย 2 วัย สายใยสัมพันธ์ (ช่อง 7)

ภาพ	เสียง
<p>เยาวชนใส่บาตร</p> <p>วัยรุ่นหญิงสูงผู้สูงอายุเดิน</p> <p>ผู้สูงอายุและวัยรุ่นนั่งร่วมกันฟังบรรยาย และทำกิจกรรมร่วมกัน</p> <p>และวัยรุ่นหญิงให้สัมภาษณ์</p> <p>ผู้สูงอายุให้สัมภาษณ์</p> <p>ผู้สูงอายุแสดงการเล่นบนเวที</p> <p>วัยรุ่นหญิงอ่านกลอน</p> <p>ผู้สูงอายุแสดง</p> <p>วัยรุ่นหญิงสูงผู้สูงอายุให้อาหารปลา ดอกบัว ผู้สูงอายุและวัยรุ่นกอดกัน</p> <p>วัยรุ่นถือของให้ผู้สูงอายุ และเดินไปพร้อมกัน</p>	<p>สังคมครอบครัวแบบไทย ๆ เด็กมักถูกปลูกฝังให้เกิดความกตัญญูและเคารพนบถนอบต่อผู้สูงอายุ ด้วยถือว่าวัยวุฒิเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเชี่ยวชาญในประสบการณ์ แต่ปัจจุบันสิ่งเหล่านี้กำลังถูกมองข้ามไป ผู้สูงอวัยกลายเป็นไม่ใกล้ฝั่งที่น้อยคนจะสนใจ</p> <p>ค่ายสองวัยสายใยสัมพันธ์ถูกจัดขึ้นโดยองค์กรเอกชนแห่งหนึ่ง โดยนำคนชราจากสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค และเยาวชนจำนวนเกือบ 40 คน มาประกอบกิจกรรมร่วมกัน ด้วยปรารถนาให้คนทั้ง 2 วัยได้เรียนรู้ถึงความแตกต่างตามวิถีทางธรรมชาติ สื่อประสานให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น</p> <p>“ถ้ามาอยู่กับคนชราคงจะไม่มีอิสระของตัวเอง แต่ว่าพอมาอยู่กันครั้งนี้ ความรู้สึกมันผิดไปเลย เราได้รู้ว่า คนชราเค้าเป็นคนที่เหงา เค้าต้องการความอบอุ่นจากคนรอบข้าง”</p> <p>“พูดมากไปหน่อย ชนไปหน่อย แต่เค้าก็รู้ทุกอย่าง รู ผิดรู้ถูก ประคับประคองกันเรื่อย ขนาดเป็นคนอื่น”</p> <p>การประกอบกิจกรรมค่ายสองวัยในครั้งนี้ นอกจากจะช่วยลดช่องว่างระหว่างวัยเด็กและวัยชราแล้ว เด็กซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมสมัยใหม่ยังมีโอกาสได้ซึมซับประเพณีวัฒนธรรมจากผู้สูงอายุอีกด้วย</p> <p>“ไม่รักก็ไม่ว่า เพียงเมตตาช่วยอาหาร ให้กินและให้นอน คลายทุกข์ผ่อนพอพอใจ”</p> <p>ภาพแห่งความประทับใจในการเื้อ้อาหารในครั้งนี้ ช่วยสร้างความสดชื่นให้กับคุณตาคุณยาย เพียงชั่วระยะเวลาข้ามคืนเท่านั้น สมควรที่เราจะฟื้นฟูวัฒนธรรมไทย ๆ เหล่านี้กลับมา เพื่อสร้างความสุขที่แท้จริงให้คนชราได้เกิดกำลังใจที่จะต่อสู้ชีวิตต่อไป เพื่อลดจำนวนคนชราในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ</p>

เรื่อง วัฒนธรรมการถอดรองเท้า (ช่อง 9)

ภาพ	เสียง
<p>เจดีย์ชเวดากอง ชาวพม่าถอดรองเท้าและถอดรองเท้า เดินอยู่ในพุทธสถาน ชาวพม่านั่งคุกเข่าไหว้พระเจดีย์ สร่งน้ำพระ สวดมนต์</p> <p>คนเดินอยู่ในพุทธสถานถอดรองเท้าบ้าง ถอดรองเท้าแตะบ้าง คนใส่ชุดชาวนั่งสวดมนต์ถือลูกประคำ บูชาดอกไม้ คนชายดอกไม้บูชานั่งจัดดอกไม้ คนมารับรองเท้าคืนจากที่รับฝาก</p> <p>เจดีย์ชเวดากอง คนเดินเท้าเปล่าถอดรองเท้าแตะ</p>	<p>การถอดรองเท้าง่อนเข้าเขตพุทธสถาน เป็น วัฒนธรรมที่ ชาวพม่า ยึดถือ อย่างเคร่งครัด สันนิษฐานว่าเริ่มขึ้นตั้งแต่รับเอาศาสนา นิกายเถรวาท หรือหินยาน จากชนชาติมอญเป็นศาสนา ประจำชาติเมื่อ 2,000 ปีก่อน และพุทธศาสนิกชน พม่า ยึดถือว่าจะต้องปฏิบัติทุกครั้ง เมื่อเข้าเขตพุทธ สถาน เพื่อแสดงความเคารพและไม่นำเศษสิ่งสกปรก ที่ติดรองเท้าเข้าไปทำความเลอะเทอะแก่พุทธสถาน วัฒนธรรมการถอดรองเท้าง่อนเข้าเขตพุทธสถาน เป็นวัฒนธรรมของชาวพุทธในหลายประเทศที่นับถือ นิกายเถรวาท เช่น ศรีลังกา พม่า ลาว และไทย การ ถอดรองเท้าง่อนเข้าเขตพุทธสถานของชาวพม่า จะ ถอดตั้งแต่เข้าบริเวณพระพุทธรูปสถาน แม้ว่าพุทธ สถานแห่งนั้นจะมีพื้นที่กว้างขวางมากเพียงไรก็ตาม วิถีชีวิตของชาวพม่าได้รับอิทธิพลจากพระพุทธรูป เช่นเดียวกับไทย การปฏิบัติธรรม การกราบไหว้บูชา พระรัตนตรัย การนั่งสมาธิสวดมนต์ภาวนา จึงเป็น เรื่องปกติที่พบเห็นได้ทั่วไปตามเจดีย์ที่สำคัญของ พม่า ถือเป็นกิจวัตรประจำวันที่พุทธศาสนิกชนชาว พม่าปฏิบัติ เนื่องจากสังคมพม่ายังคงเป็นสังคม เกษตร ชาวพม่าส่วนใหญ่จะยังไม่เร่งร้อนในการทำ มาหากิน โอกาสในการปฏิบัติศาสนกิจจึงยังมีอยู่ มาก เป็นลักษณะที่ใกล้เคียงกับสังคมไทยในสมัย ก่อน ความเคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจ รวมทั้ง การรักษาวัฒนธรรมการถอดรองเท้าง่อนเข้าเขต พุทธสถาน คือภาพสะท้อนความแข็งแกร่งทาง วัฒนธรรมของพม่า ในขณะที่อิทธิพลของทางตะวัน ตก ยังไม่เข้าไปมีบทบาทในวิถีชีวิตประจำวันของ ประชาชน ซึ่งเหตุผลหนึ่งมาจากการที่พม่าปิด ประเทศ โดยที่อิทธิพลจากสื่อสารมวลชนและ โฆษณา ยังไม่มีบทบาทมากพอในการเปลี่ยนวิถีชีวิต ของประชาชน</p>

เรื่อง การใช้ดนตรีรณรงค์วัฒนธรรมไทย (ช่อง 9)

ภาพ	เสียง
<p>วงดนตรีประชาสัมพันธ์บนเวที ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์</p> <p>นักศึกษาปรบมือให้จังหวะ (ภาพถ่าย)</p> <ul style="list-style-type: none"> - จอมพล ป.พิบูลสงคราม - จอมพล ป. นิ่งเขียนเอกสาร - จอมพล ป. แถลงสุนทรพจน์ <p>นักศึกษานั่งฟังเพลง วงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์</p>	<p>มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้จัดกิจกรรมสนับสนุนปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย โดยเชิญคณะวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรี มาอธิบายถึงการใช้นดนตรีและบทเพลงในการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ในสมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีนักร้องและวงดนตรีจากกรมประชาสัมพันธ์ มาร่วมร้องเพลงและขับร้องเพลงสาธิต เมื่อ 50 ปีก่อน ในสมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นผู้นำรัฐบาล ได้มีการส่งเสริมและรณรงค์วัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง แต่เป็นการรณรงค์วัฒนธรรม ที่มุ่งหวังการเชิดชูลัทธิชาตินิยม สนับสนุนการดำเนินการทางการเมืองของรัฐบาล จอมพล ป. สิ่งทีรัฐบาล จอมพล ป. ใช้รณรงค์ผ่านจากรัฐมายังประชาชน คือ การปลูกฝังแนวคิดผ่านบทเพลง สมัยแห่งการรณรงค์วัฒนธรรมไทยยุคนั้น จึงมีบทเพลงทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นมาก เช่น เพลงวัฒนธรรมสร้างระเบียบ</p> <p>ปี 2537 ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย เป็นอีกวาระหนึ่งที่คนไทยจะได้ทวนตระหนักถึงคุณค่าแห่งวัฒนธรรม เพื่อให้วัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าในอดีตได้สืบทอดต่อไป ในยุคที่วัฒนธรรมต่างชาติ กำลังเข้ากลืนวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน</p>

สืบสานไทย

ตอน
บทเพลงแห่งท้องทุ่ง

ภาพ

เสียง

โตเต็ลรายการ

...เพลงโตเต็ลรายการ

พิธีกร

สวัสดีครับ พบกันอีกครั้งในรายการ สืบสานไทย ซึ่งนี่ชาติพยายามนำวิถีชีวิตความเป็นไทยที่มีคุณค่ามาเสนอ เพื่อร่วมสืบสานความเป็นไทยและเมื่อพูดถึงชีวิตไทยแต่โบราณ สิ่งที่คุณไทยแทบทุกชั้น ทุกถิ่น ทุกที่ เคยทำกันมาจนเป็นประเพณี ก็คือการทำไร่ทำนา ซึ่งคนไทยแต่โบราณเคยร่วมแรงร่วมใจ ปลูกข้าวไว้กินเอาไว้ขาย ซึ่งนอกจากผลผลิตอันน่าชื่นใจแล้ว ยังมีสิ่งที่มีค่าด้วยคุณค่าท่ามกลางทุ่งนา ป่า ไร่ ที่นี้ชาติบันทึกภาพความเป็นไทย และจะนำเสนอ อดใจรอสักครู่ครับ

เบรค 1

ช่วง บันทึกภาพความเป็นไทย

- แสงตะวันตอนเช้า
ชาวนาแบกไถออกท้องนา

- ชาวนา เริ่มไถ
- ทว่านข้าว
- ตากกล้า

บรรยาย การทำนนานับเป็นอาชีพสำคัญของไทยมาแต่โบราณกาล คนไทยแทบทุกบ้านจะต้องปลูกข้าวเอาไว้กิน เอาไว้ขาย ไว้เลี้ยงชีพ

และเมื่อฤดูฝนเริ่มต้นไปได้ระยะหนึ่งชาวนา ก็เริ่มไถ เริ่มทว่าน และตำข้าวกล้า

ซึ่งในระยะนี้ชาวนาแต่ละคน แต่ละบ้านต่างคนต่างทำกันไปหรือถ้าทำไม่ไหวก็ขอแรงเพื่อนบ้าน ผลัดกันช่วยด้วยถ้อยทีถ้อยอาศัย

- ท่งนาจากข้าวกล้าอ่อนค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นออกรวงเต็มท้องนา
- ธงสีแดงปักอยู่ริมท้องนา

จวบจนเดือน 12 จากข้าวกล้าสีเขียวอ่อนเริ่มออกรวงเป็นสีทองเต็มท้องทุ่งงามจับตา เจ้าของนาจะเก็บเกี่ยวตามลำพังไม่ไหว เขาจึงปักธงขึ้นในนาเพื่อเป็นการบอกกล่าวให้รู้ว่า ขอให้เพื่อนบ้าน มาช่วยกันลงแขกเกี่ยวข้าว

- คนเดินลู่นาถือเคียวเกี่ยวข้าวมากันหลาย ๆ คน
On ในหน้าที่ยิ้มแย้ม
การหักทนาย
การเลี้ยงอาหาร ยกสำรับค้ำค้อน
- คนเกี่ยวข้าวและร้องเพลงเกี่ยวข้าว

ดังนั้นทุ่งสีทองวันนั้น จึงคึกคักไปด้วยผู้คน ในหมู่บ้านที่มุ่งหน้าถือเคียวเดินเข้ามาเพื่อช่วยแรงด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส บ่งบอกถึงน้ำใจที่มีต่อกัน

และเมื่อตะวันเริ่มอยู่กลางท้องฟ้า แสงแดดเริ่มแผดเผาร้อนจ้า พวกเขาจึงต้องหาวิธีการผ่อนคลายความเหนื่อยล้าด้วยการละเล่นที่สนุกสนาน และแล้วเสียงเพลงแห่งท้องทุ่งก็ดังกังวาลปลุกปลอบใจชาวนาให้คลายความเหนื่อยล้า ลืมความร้อนของแดดกล้ายามเที่ยงวัน บทเพลงที่นิยมเล่นและร้องในขณะเกี่ยวข้าว ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าวของชาวนาในภาคกลาง ที่พอเพลงแม่เพลงต่างคิดคำมาประชันกันในกลางนา ร้องด้วยท่วงทำนองไป ด้วย ลูกคู่ก็จะรับกันเป็นทอดทอดอย่างสนุกสนาน

- การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว

เสียงเพลงเกี่ยวข้าว เว้น 20 วิ....

- ชาวนาเล่นเพลงเต้นกำรำเคียว

และเพลงเต้นกำรำเคียว อันเป็นเพลงที่เล่นต่อเนื่องมาจากเพลงเกี่ยวข้าวที่ชาวพยุหคีรี นครสวรรค์นิยมเล่นกันในขณะหยุดพักเกี่ยวข้าวหรือที่เรียกว่า ตอน "ตกหนัง" ในการเล่นเขาจะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ หญิง ชาย มีพ่อเพลง แม่เพลง ร้องกลอนแก่กัน ส่วนที่เหลือก็ร่วมสนุกด้วยคอยร้องรับเป็นลูกคู่ ผู้เล่นจะถือเคียวมือขวา และถือรวงข้าวมือซ้ายร้องรำ รำไปเป็นวงกลม เพราะฉะนั้นจึงเรียกกันว่า เพลงวง

- การเล่นเพลงเต้นกำรำเคียว

เสียงเพลงเต้นกำรำเคียว เว้น 20 วิ....

- ชาวนาเล่นเพลงร้อยซัง

และเพลงร้อยซัง ที่นิยมกันในอำเภอสองพี่น้อง สุพรรณบุรี
....เสียงเพลง 20 วิ....

- เพลงพวงมาลัย

....เพลงพวงมาลัย เว้น 20 วิ....

- ชาวนามัดข้าวเป็นพ่อน ๆ ทาบมาที่บริเวณลานนวดข้าว

เมื่อเก็บเกี่ยวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หนุ่มสาว ชาวนาจะมัดข้าวเป็นพ่อน ๆ นำมาวางไว้ที่บริเวณลานนวดข้าว ซึ่งเป็นบริเวณที่เรียบดินแข็งอยู่ใกล้บ้าน แล้วจะช่วยกันทำลานนวดข้าว โดยจะตากลานให้เรียบเสมอกัน แล้วใช้ขี้วัวขี้ควายผสมน้ำทาลาน เพื่อให้ขี้วัวติดดินแน่นป้องกันฝน หรือดินไม่ให้ไปรวมกับเมล็ดข้าวได้

- ชาวนาปรับพื้นลานข้าว

- ทาลานข้าวด้วยขี้ควาย

- การทำบุญเลี้ยงพระ
- ชาวบ้านรับพร อุทิศส่วนกุศล
 - Cu จากตะเกียงเจ้าพายุ
คนเดินมายังลานนวดข้าว
 - ควายเดินเหยียบข้าว
- คนฟาดข้าวให้รวงหล่นพื้น
 - การเล่นเพลงสงฟาง
 - ชาวนาหนุ่มสาวนั่งล้อมวง
อยู่ลานนวดข้าวแล้วร้องเพลง
ส่งคอลำพวน
 - การเล่นเพลงส่งคอลำพวน
 - ชาวนาเล่นเพลงซึกกระดาน
 - เล่นเพลงซึกกระดาน
 - Cu ใบบนาคูที่เล่นเพลงซึกกระดาน
อย่างมีความสุข
- ก่อนที่จะนวดข้าว ชาวนานิยมทำบุญคุณลาน โดยนิมนต์พระมา
สวดให้เป็นสิริมงคลที่ได้รับพืชผลมากมาย เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้
แม่โพสพ และผู้มีพระคุณ
- ต่อจากนั้นก็ถึงขั้นตอน การนวดข้าว ซึ่งเขานิยมทำกันในตอน
กลางคืน โดยจะจุดตะเกียงเจ้าพายุเอาไว้ พวกบ้านใกล้
เรือนเคียงก็จะรู้กันว่าบ้านนี้มีการลงแขกนวดข้าวก็จะมาช่วยกัน
ด้วยความเต็มใจ
- และเมื่อมีคนจำนวนมากมารวมกัน ความสนุกสนานกลางลาน-
ข้าวก็เริ่มขึ้นอีกครั้งด้วยเสียงเพลง ของพ่อเพลง แม่เพลง
สลับกับเสียงควายเหยียบย่ำรวงข้าวในเพลง สงฟาง
- เพลงสงฟางวัน 20 วิ....
- หลังจากผ่านขั้นตอนการสงฟาง และนวดฟางไปแล้ว ฟางส่วน
ใหญ่จะกองอยู่รวมกันตรงกองฟางที่เรียกว่า "ลอมฟาง" ส่วน
ฟางบางส่วนที่เป็นเศษผงจะหักปนอยู่กับข้าวเปลือก เศษฟาง
เหล่านี้ชาวบ้านจะเรียกว่า "ลำพวน" ซึ่งต้องเก็บออกไป
ให้หมด ดังนั้นในขณะที่ชายหญิงนั่งล้อมวงอยู่รอบลานนวดข้าว
และช่วยกันเก็บเศษฟางทิ้ง ก็จะมีเสียงเพลงร้องโต้ตอบกัน คือ
เพลงส่งคอลำพวน ดังสนั่นลานข้าวอีกครั้งหนึ่ง
- เสียงเพลงสงฟางวัน 20 วิ....
- เมื่อเก็บเศษฟางที่ปะปนอยู่กับกองข้าวเปลือกออกจนหมด หญิง
ชายจะยืนจับมือกันเป็นวงกลมที่ขอบลานดิน แล้วกวาดข้าวเปลือก
ที่ผ่านการนวดแล้วให้เข้ามาเก็บกองรวมกัน เพื่อเก็บเข้าฉาง
ชาวบ้านจะใช้ไม้กระดานเจาะรูสองข้างเอา เชือกร้อยเป็นแผ่น
ไม้ใช้โกยข้าว เวลาลากหรือซึกกระดานจะมีคนหนึ่งถือกระดาน
ให้ติดอยู่กับพื้นคนอื่น ๆ จะช่วยกันดึง เชือกทำให้สามารถกวาด
ข้าวได้ที่ละมาก ๆ ซึ่งตอนนั้นพ่อเพลง แม่เพลงและผู้ที่มาช่วย
งานจะร่วมร้องเพลงซึกกระดานกันอย่างพร้อมเพรียงกัน
-เพลงซึกกระดาน 20 วิ....
- จากสีหน้าที่บ่งบอกความสุขสนุกสนาน จากเสียงเพลงที่ขับขาน
กลางทุ่งนาป่าไร่ จากสองมือที่ชาวนาระดมเกี่ยวข้าว นวดข้าว
ด้วยความเต็มใจ ภาพเหล่านั้นนับเป็นภาพที่มีความหมายต่อความ-

ทรงจำของชีวิตไทย ที่หลายคนใคร่ย้อนอดีตความกลมเกลียว
ความมีน้ำใจเหล่านั้น ให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง

พิธีกร

ครับ นับเป็นภาพที่น่าชื่นใจ ในภาพความมีน้ำใจ ความรักใคร่
สมัครสมานสามัคคีของชาวนาไทยแต่สมัยก่อน และความซาบ
ซึ้งของพวกเราที่เข้าใจหาวิธีการเล่นที่ เรียกว่าได้ทั้งงาน
ได้ทั้งน้ำใจผ่อนคลายความเหนื่อย และตอนมีพิธีชาติ ให้นับบุคคล
ท่านหนึ่ง ซึ่งผ่านประสบการณ์ในการเล่นเพลงพื้นบ้านกลางนาไร่
เช่นนี้มาอย่างมากมาย ซึ่งจะพบท่านได้ในช่วงศิลปินแผ่นดินไทย
ครับ

เบรค 2

ช่วง ศิลปินแผ่นดินไทย

ถูกวิธีแล้ว

- ขึ้น Supper และภาพแม่บัวผัน
ศิลปินแผ่นดินไทย แม่บัวผัน
ศิลปินแห่งชาติ สาขากาแสดง
เพลงพื้นบ้าน

บรรยาย และศิลปินแผ่นดินไทยในวันนี้ เป็นแม่เพลงเสียงดี
แห่งทุ่งกว้าง เมืองสุพรรณบุรี คือ แม่บัวผัน
ผู้มีความรักในเสียง เพลงประดุกชีวิตและวิญญาณ

- ไล่ ศิลปินแห่งชาติ

และจากชีวิตผลงานที่ท่านสั่งสมไว้อย่างมากมายและยาวนาน
อันเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวสุพรรณและชาวบ้านทั่วไป ท่านจึงได้
รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง เพลง
พื้นบ้าน จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

- รูปเข้าเฝ้าพระเทพฯ

นอกจากนั้นท่านยัง ได้รับโอกาส เข้ารับเข็มเชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยิ่งความปลาบปลื้ม
มากแก่แม่บัวผันและชาวจังหวัดสุพรรณเป็นอย่างยิ่ง

- แม่บัวผันเล่นเพลงพื้นบ้าน

แม่บัวผันเล่าว่า ท่านสนใจเพลงพื้นบ้านมาตั้งแต่เด็ก โดยฝึกหัด
ด้วยตัวเอง คือ ที่ไหนมีการเล่นเพลงก็ต้องไปดูและได้ฝึกกับแม่
เพลงชั้นครูหลายท่าน ดังนั้นท่านจึงมีประสบการณ์ในเรื่องเพลง
ที่เล่นประกอบการทำงานอย่างมากมายทั่วทุก

- แม่บัวผัน

แม่บัวผัน

พูดเล่าประกอบกับร้อง

1. เล่าประสบการณ์การเล่นเพลงประกอบการทำไร่ ทำนา
เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงสงพ่าง
2. พูดถึงลักษณะของ เพลงแบบนี้ เช่น
 - ถ้อยคำ
 - กลอน

3. ขั้นตอนการเล่น

- ไทวัชร
- ชิงช้า

- แม่บัวผัน เล่น เพลงพื้นบ้าน

และวันนี้ไม่ว่าเวลาจะล่วงเลยไปอย่างไรก็ตาม แต่ความรัก เพลงพื้นบ้านไม่เคยคลายจากใจแม่บัวผันเลยแม้แต่น้อย ดังนั้นไม่ว่าที่ไหนเมื่องานท่านก็จะร่วมร้อง เล่นอย่างสนุกสนาน สร้างความสุขแก่ผู้ชมอย่างไม่เสื่อมคลาย

- แม่บัวผัน พ่อไสว วงษ์งาม

และวันนี้ท่านก็มีบทเพลงจากท้องถิ่น ท้องไร่ นาวาปากท่านผู้ชม รายการสืบสานไทยดังนี้

แม่บัวผัน พ่อไสว เล่น เพลง

- เกี้ยวข้าว
- เพลงสงฟาง
- เพลงซีกกระดาน

หรือเพลงอื่น ๆ ที่นิยมเล่นในนา ไร่

- แม่บัวผัน ร้อง เพลงพื้นบ้าน

ถึงแม้ว่าดวงตาของท่านเริ่มขุ่นมัว ไม่แจ่มใสและถึงแม้ว่าเรี่ยวแรง กำลังวังชาของท่านจะค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงไป แต่หัวใจของแม่บัวผันศิลปินพื้นบ้านแห่งท้องทุ่ง เมืองสุพรรณคนนี้ ยังคงแน่วแน่ในอุดมการณ์ที่จะผดุงไว้ซึ่ง เพลงพื้นบ้านมรดกจากท้องทุ่ง แต่โบราณ ให้คงอยู่เท่าที่จะทำได้ด้วยความตระหนักในความ เป็นไทยอย่างไม่ย่อท้อ

พิธีกร

แม่บัวผัน ศิลปินพื้นบ้านผู้ทุ่มเทชีวิตทั้งชีวิตในการอนุรักษ์และสืบทอดผลงาน เพลงพื้นบ้าน ให้คงอยู่คู่ความเป็นไทย และสิ่งหนึ่งซึ่งแม่บัวผันและเลียมมิได้ก็คือ การถ่ายทอดบทเพลง เหล่านี้แก่ลูกหลานไทยในช่วงผู้สืบสานครับ

เบรค 3

ช่วง ผู้สืบสาน

- แม่บัวผัน สอน เพลงพื้นบ้าน
แก่เด็ก ๆ รุ่นใหม่

บรรยาย ด้วยความรักใน เพลงพื้นบ้าน และด้วยความตระหนัก ในสภาพสถานการณ์ ในสังคมปัจจุบันที่ความเจริญทุก ๆ ด้าน กำลังคืบคลานปกคลุมแผ่ผ่านดิน ไทย ไม่ยกเว้นแม้กระทั่งท้องนาท้องไร่ ที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบต่าง ๆ อย่าง ไม่สามารถหยุดยั้ง และเรียกคืนภาพเก่า ๆ ให้หวนคืนมาได้อีกแล้ว

แม่บัวผันจึงพยายามฝึกคนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในเพลงพื้นบ้าน ซึ่งศิษย์ของท่านมีมากมายหลายรุ่น ที่ประสบความสำเร็จก็มีมากมาย เช่น คุณชัชวัญจิต-คุณชัชวัญใจ ศรีประจันต์ แม่เพลงพื้นบ้านที่รู้จักกันดี

- แม่ชัชวัญจิต

แม่ชัชวัญจิต

- นุดถึง เพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี

- เด็ก ๆ ร.ร. วัดพังม่วง
กำลังฝึกซ้อมเพลง

เด็ก ๆ โรงเรียนวัดพังม่วงเหล่านี้ ที่มีความสนใจเพลงพื้นบ้านอย่างมากมาย แม่บัวผันก็คอยเป็นกำลังใจ คอยประดับประดา คอยฝึกหัดให้อย่างไม่เห็นกับเห็นดกับเหนื่อย

- เด็ก ๆ กำลังแสดง

และนี่ก็คือผลงานของผู้สืบสานตัวน้อย ๆ ที่พวกเขาตระหนักในคุณค่าเพลงพื้นบ้าน และพร้อมแล้วที่จะช่วยสืบทอดเพลงพื้นบ้านสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

....เสียงเด็กเล่นอีแซว เว้น 20 วิ....

- ภาพเด็ก ๆ แสดงเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน บทเพลงแห่งท้องทุ่งกว้าง กลางนาไร่ ที่เคยให้คุณค่าทางด้านจิตใจไม่ว่าความรัก ความสามัคคี ขนบธรรมเนียมประเพณีที่กำลังจะสูญหายไป แม้ว่าเรียกคืนมาได้แต่เด็ก ๆ เหล่านี้ก็ยังพยายามสืบสานไว้ด้วยความตระหนักในคุณค่า และถ้าหากว่าได้รับการยอมรับสนับสนุนจากคนไทยด้วยกันแล้ว ก็จะเป็นกำลังใจให้เขา ไม่น้อยเลย

- เด็ก ๆ วัดพังม่วง

เด็ก ๆ โรงเรียนวัดพังม่วง

- นุดถึงการสืบสานเพลงพื้นบ้านของพวกเขา และฝากถึงผู้ชมทางบ้านให้ร่วมแรงร่วมใจกัน

พิธีกร

น้อง ๆ ครับ บทเพลงเกี่ยวข้าว เพลงสงฟาง บทเพลงเหล่านี้ เคยมีความหมายต่อชีวิตของคนไทยมาแต่อดีตกาล แม้ว่าจะย้อนคืนภาพเหล่านั้นมาได้ แต่ถ้าคนไทยให้การสนับสนุนและกำลังใจ ก็เป็นทางหนึ่งในการสืบสานสิ่งเหล่านี้ให้มีอยู่คู่ความเป็นไทยได้ครับ และวันเนี่งชาติก็มีปัญหาให้น้อง ๆ ร่วมสนุกเช่นเคย ส่งจดหมายและคำททายมาได้ตามที่อยู่ข้างล่างนี้ สำหรับวันนี้เวลาหมดลงแล้วมาร่วมสืบสานไทย ได้ใหม่ทุกวันเสาร์ เวลา 17.00 น. สวีลดีครับ

####

รายการสืบสานไทย ตอน บันทึกภาพความเป็นไทย

ภาพ	เสียง
<p>พิธีกรยืนพูด</p> <p>ซูเปอร์ บันทึกภาพความเป็นไทย</p> <p>พระอุโบสถ เจดีย์</p> <p>ซูเปอร์ บันทึกภาพความเป็นไทย</p> <p>หญิงไทยสมัยก่อนกำลังจะคลอดลูก</p> <p>เด็กเกิดใหม่</p> <p>เณรเดินไปเรียนหนังสือ นั่งอ่านหนังสือ</p> <p>คนนอนตาย ญาติแต่งตัวให้ เดินแบกศพ มีพระนำ คนจำนวนมากใส่บาตร</p> <p>หอรระฆัง ระเบียบโบสถ์ รูปปั้นยักษ์</p> <p>ภาพวาดบนฝาผนังต่าง ๆ</p>	<p>สวัสดีครับ พบกันทุกวันเสาร์เช้าทางช่อง 9 อสมท. แห่งนี้ กับสารคดีที่มุ่งส่งเสริมความเป็นไทย และความเป็นไทยที่พี่ชาตินำมาเสนอในวันนี้ เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความงาม อันเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่สำคัญเป็นการบันทึกเรื่องราวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย ๆ ในช่วงบันทึกภาพความเป็นไทย</p> <p>ช่วง บันทึกภาพความเป็นไทย</p> <p>ชีวิตไทยแต่โบราณ วัดนับเป็นสถาบันสำคัญอันเป็นแหล่งรวมจิตใจของคนไทยในยุคนั้น ในการประกอบกิจกรรม พิธีกรรมทางศาสนา ในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่เกิด จนเจริญวัยก็ได้บวชเรียน ศึกษาหาความรู้จากพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิ จวบจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต ดังนั้นนอกจากวัดจะเป็นที่พึ่งทางวิญญาณของมนุษย์ เพื่อแสวงหาความสงบสุขตามหลักธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว วัดยังเป็นแหล่งกำเนิดของสรรพวิทยาการทั้งปวง ที่พระภิกษุ คนทั่วไป นิยมบันทึกเรื่องราวไว้ด้วยงานปฏิมากรรม และงานจิตรกรรม สำหรับงานจิตรกรรมนั้น นับว่าเป็นความชาญฉลาดของคนไทยที่มองเห็นว่า วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยชีวิต ที่แต่ละคนสามารถไขว่คว้าศึกษาด้วยตนเอง และจากความเชื่อว่าการให้วิชาความรู้เป็นวิद्याทานนับว่าเป็นความรู้ที่สูงส่งอย่างยิ่ง ประกอบกับการเขียนตำราในสมัยก่อนนั้น มักเป็นปัญหาเนื่องจากการศึกษาถึงขั้นอ่านออกเขียนได้ ยังอยู่ในวงจำกัด ดังนั้นการสื่อสาร การถ่ายทอดความคิด จินตนาการ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยภาพ นับว่าเป็นสิ่งที่สะดวกและสื่อความเข้าใจได้ดีที่สุด และด้วยความชาญฉลาดในภูมิปัญญาไทยของคนโบราณ ที่มองเห็นว่าตามฝาผนังของโบสถ์วิหาร ตามวัดวาอารามที่ปล่อยว่างไว้ เป็นที่เหมาะสมในการจารึก</p>

ภาพ	เสียง
<p>ภาพวาดหมู่บ้านไทย และความเป็นอยู่ ชาวต่างชาติในพระบรมมหาราชวัง</p>	<p>เรื่องราวต่างเพื่อเป็นการอบรมและให้ความรู้แก่พุทธศาสนิกชนที่มาร่วมพิธีการได้ศึกษาในขณะที่รอคอยเวลาตามขั้นตอนของพิธีกรรม ดังนั้นคนไทยจึงนิยมวาดภาพเรื่องราวต่าง ๆ อย่างความวิจิตร ในเรื่องราวของวิถีชีวิตไทยทุกสมัยนั้น ๆ ชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ชนบธรรมเนียม ประเพณี ที่มักทำตามวันสำคัญในประเพณีไทยในพุทธศาสนา และแม้แต่เรื่องราวในประวัติศาสตร์ การคบค้าสมาคมกับ</p>
<p>ภาพวาดเทวดา</p>	<p>ต่างชาติ ก็นำมาบันทึกไว้ด้วยภาพเช่นกัน ความเชื่อในพระพุทธรูปศาสนา เป็นแรงบันดาลใจที่บรรดาช่างไทยนิยมจากกรีกไว้ เพื่อสอนใจพุทธศาสนิกชน โดยเฉพาะความงดงามของสรวงสวรรค์ แดนปรารณา</p>
<p>ภาพวาดบนสวรรค์</p>	<p>ของมนุษย์ เพื่อประกอบบุญกุศล คณงามความดี ในช่วงที่มีชีวิตอยู่ ความโหดร้ายทารุณของแดนประหาร</p>
<p>ภาพวาดแดนนรก</p>	<p>วิญญานบาปในนรกขุมต่าง ๆ เพื่อเตือนสติสาธุชนมิให้ลุ่มหลงในกิเลส อบายมุข ประพฤติผิดศีล ล่วงสู่</p>
<p>ภาพคนถูกจองจำ</p>	<p>แดนอบายภูมิ นิทานชาดกเรื่องราวการบำเพ็ญเพียร</p>
<p>ภาพวาดพระนั่งเรียงกัน</p>	<p>ของพระพุทธองค์ เมื่อครั้งยังเสวยชาติเป็นพระโพธิสัตว์ เพื่อเสาะแสวงหาบารมีธรรมสร้างสมไว้ใน</p>
<p>ภาพวาดพระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้</p>	<p>ทศชาติก พุทธศาสนิกชนส่วนมาก มีความเชื่อว่าการจาริกเรื่องราวพระพุทธประวัติในปางต่าง ๆ</p>
<p>ปรินิพพาน</p>	<p>ตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ จนปรินิพพาน โดยเฉพาะการ</p>
<p>ภาพวาดพระพุทธเจ้าผจญมาร</p>	<p>ผจญมาร และชนะด้วยพระบริสุทธิคุณ นับเป็นการ</p>
<p>ภาพวาดพระพุทธเจ้าในปางต่าง ๆ</p>	<p>สร้างกุศลด้วยศรัทธาอันยิ่งใหญ่ ในความเชื่อมั่นใน</p>
<p>ภาพวาดท้องฟ้า</p>	<p>พุทธานุภาพของพระองค์ และแต่ละภาพนอกจากการ</p>
<p>ภาพวาดคนเผาป่า</p>	<p>บันทึกเรื่องราวความเป็นมา ยังแฝงไว้ด้วยปริศนา</p>
<p>ภาพวาดพระพุทธเจ้า</p>	<p>ธรรมอย่างลึกซึ้งเป็นยิ่งนัก อย่างเช่น ภาพจิตรกรรม</p>
<p>ภาพวาดพระสงฆ์</p>	<p>ฝาผนังของวัดบวรนิเวศวิหารนี้จะแบ่งออกเป็น 3</p>
	<p>ส่วน ส่วนบนเป็นพระอาทิตย์ตอนแรกขึ้น ส่องรัศมี</p>
	<p>กำจัดความมืดในโลก ตอนต่ำลงมาเป็นรูปบุรุษผู้เผา</p>
	<p>ป่า กำลังเผาป่าด้วยเพลิงทำพื้นแผ่นดินให้เป็นนา</p>
	<p>ตอนถัดมาเป็นรูปผู้ให้ภัยผู้คนแสดงสีหน้าด้วยความ</p>
	<p>ยินดี ภาพนี้แฝงปริศนาธรรมไว้ว่า พระ</p>
	<p>พุทธเจ้าเปรียบดังบุรุษผู้เผาป่า ทุระธรรมคือเครื่อง</p>

ภาพ	เสียง
ภาพวาดเรื่องรามเกียรติ์	เผาป่า คือ กิเลส เปรียบเพลิงอันไหม้ป่า พระสงฆ์ เป็นนาบุญ เป็นกิเลสอันเผาเสียแล้ว เปรียบตั้งพื้นแผ่นดินอันเป็นนา เพราะมีป่าอันบุรุษนั้นเผาเสียแล้ว บางวัดนิยมวาดวรรณคดีเป็นเรื่องเป็นราวอย่างเช่น ระเบียบคตของวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ได้บันทึกเรื่องราวตามวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตั้งแต่ต้นจนจบด้วยศิลปหลายยุคหลายสมัย เพื่อเล่าเรื่องราวความเป็นไปและแฝงหลักธรรม ข้อคิด ข้อเปรียบเทียบ และข้อเตือนใจแก่ผู้มีอำนาจในการปกครองทั้ง
ภาพวาดยักษ์	2 ฝ่าย คือ ยักษ์อันเป็นสัญลักษณ์ หรือตัวแทนของกิเลส โดยกำหนดให้ทศกัณฐ์ ผู้มีอำนาจพิเศษ แต่ปกครองด้วยความลุ่มหลงในอำนาจมัวเมาในความสุขของตัวเอง มากกว่าความสงบสุขของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน หลงเชื่อคำของขุนนาง ที่มุ่งเยินยอเพื่อลาภยศ จึงพบกับความอัปปาง และหายหน้าในที่สุด กับอีก
ภาพวาดกรุงลงกา	ฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของธรรมะ คือ พระราม ซึ่งแม้เป็นคนธรรมดา แต่ปกครองไพร่ฟ้าตามครรลองธรรมก็สามารถชนะฝ่ายอธรรมได้
ภาพวาดกรุงอโยธยา	จิตรกรรมฝาผนังที่จารึกภาพลักษณะของความเป็นไทย หลายยุคหลายสมัย ยังทรงคุณค่าจากปลาย
ภาพวาดการรบพระรามกับทศกัณฐ์	พุทธานุภาพของศิลปินไทย ที่ถ่ายทอดวิญญาน อารมณ์ สอดคล้องกับเรื่องราวที่วาดไว้ และสืบสานเจตน
ภาพวาดบนเพดาน ฝาผนัง และเสา	บันทึกภาพแห่งความเป็นไทยไว้อย่างน่าชื่นชม
ภาพวาดต่าง ๆ	ครึ้งงานจิตรกรรมฝาผนังนับว่าเป็นสื่อที่มีคุณค่า สะท้อนภาพความเป็นไทยมาหลายยุคหลายสมัย
พิธีกรพูด	หลาย ๆ เรื่องราวโดยท่านผู้ชำนาญการ และในวันนี้ พี่ชาติจะนำท่านผู้ชมไปยินดีกับศิลปินท่านหนึ่งที่มี
	อายุยืนยาวถึง 8 แผ่นดิน ได้สร้างสรรค์งาน
	วิจิตรศิลป์ไว้อย่างมากมาย ที่สำคัญเป็นผู้ริเริ่มและ
	บุกเบิกการสร้างฉากละครไทยไว้เป็นคนแรก
	ปัจจุบันอายุของท่านล่วงเข้า 101 ปี แต่ก็ยังไม่หยุด
	ยังที่จะสร้างผลงานเพื่อความเป็นไทย ตอนนีพี่ชาติ
	จำนำไปร่วมศรัทธาชื่นชมกับท่านในช่วงศิลปินแผ่นดินไทยครับ

ภาพ	เสียง
<p>ซูเปอร์ รายการสืบสานไทย ช่วงศิลปินแผ่นดินไทย ชายสูงอายุนั่งเก้าอี้ ซูเปอร์ ศิลปินแผ่นดินไทย นายโหมด ว่องสวัสดิ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศน ศิลป์ (จิตรกรรม) ศิลปินโหมดสวมชุดครุยศิลปินถ่ายรูป กับสมเด็จพระเทพฯ รับช่อดอกไม้จาก พระเทพฯ ประกาศนียบัตรจาก สวช. ภาพถ่ายจากละครเวที ภาพถ่ายอาจารย์โหมดกับบ้านประตูไม้ แกะสลัก ภาพถ่ายการแสดงบนเวที พร้อมฉากละคร ภาพถ่ายศิลปินต่าง ๆ บนเวทีละคร ภาพถ่ายการเสริมฉากละคร ภาพถ่ายการแสดงบนเวทีและฉากละคร ภาพถ่ายการซ่อมแซมจิตรกรรมฝาผนัง ภาพจิตรกรรมฝาผนังรามเกียรติ์</p> <p>ศิลปินโหมด ว่องสวัสดิ์ ให้สัมภาษณ์</p> <p>ภาพวาดจิตรกรรม</p> <p>ภาพวาดกำเนิดมัจฉานุ</p>	<p>ช่วงศิลปินแผ่นดินไทย</p> <p>และศิลปินแผ่นดินไทยในวันนี้เป็นศิลปินที่ยิ่งใหญ่ ของประเทศไทย สืบทอดมา 5 รัชสมัย 5 แผ่นดิน ท่านผู้นั้นคือ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ บุรุษเหล็กผู้มี ใจรักในงานจิตรกรรมไทย เทียบเท่าลมหายใจและ ชีวิต จากผลงานอันเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ทำ นึ่งได้รับการยกย่องจากสำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศน ศิลป์ อันนำความปลาบปลื้มใจมาสู่อาจารย์โหมด และครอบครัวเป็นอย่างยิ่งนัก อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ท่านเป็นชาวจังหวัดหลังสวน หรืออำเภอหลังสวนใน ปัจจุบัน เป็นบุตรขุนสุนทรเทพเลขา ท่านถือกำเนิด ในสมัยรัชกาลที่ 5 สร้างสรรค์ผลงานมาถึง 5 รัช สมัย ด้วยเหตุที่คุณพ่อเป็นช่างศิลป์ที่มีฝีมือเป็น เอกในการเขียน การปั้น การแกะสลัก และสร้าง เครื่องละคร ดังนั้นความสามารถของท่านนี้จึงสืบทอด ในควาททรงจำ จึงฝังแน่นในชีวิตและวิญญาณของ ท่านมาตั้งแต่เยาว์วัย หลังจากที่ท่านจบการศึกษา จากโรงเรียนสโสมสรช่าง หรือโรงเรียนเพาะช่างใน ปัจจุบัน ก็เข้ารับราชการในกระทรวงธรรมการ เป็น พนักงานออกแบบประจำกรมสามัญ และในโอกาส ต่อมาท่านได้รับคัดเลือกจากสำนักพระราชวัง ให้ เป็นช่างวัดและซ่อมแซมจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราม เกียรติ์ถึง 2 ครั้ง</p> <p>“ก่อนฉลอง 150 ปี ก่อน 3 ปี จะฉลองเริ่มทำงาน เพราะต้องใช้เวลา 3 ปี และอีกครั้งหนึ่งจะฉลองพระ นคร 200 ปี ก่อนฉลอง 3 ปี ก็เริ่มซ่อมอีกครั้งหนึ่ง” และนี่คือผลงานที่อาจารย์โหมดได้วาดและซ่อมแซม ที่วิหารคตของวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทั้งด้าน หน้าและด้านหลังถึง 8 ห้อง ถ้าผู้ชมผ่านไปจะได้พบ ภาพวาดของท่าน ทางด้านหน้าวิหาร ห้องที่ 48 เป็น ตอนนางสุพรรณมัจฉา คลอดมัจฉานุ ห้องที่ 49 ตอนพระรามยกทัพข้ามสมุทร และหนุมานปราบ</p>

ภาพ	เสียง
<p>ภาพวาดนุมาณอมพลัปลลา</p> <p>ภาพวาดฝาผนัง</p> <p>ภาพบานประตู</p> <p>ศิลปินโหมตให้สัมภาษณ์</p> <p>ภาพฉากละครเวที</p> <p>ภาพการแสดงบนเวที</p> <p>ภาพฉากละครเวทีเรื่องต่างๆ</p>	<p>ภาณุราชฎ์ ห้องที่ 50 ตอนพระรามให้องคตสื่อสาร จนกระทั่งถึงห้อง 53 นุมาณอาสาอมพลัปลลา พระราม และด้านหลังวิหารในห้องที่ 112 และห้องที่ 119 นอกจากนั้นท่านยังเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการบูรณะ และซ่อมแซมจิตรกรรมฝาผนังวัดบวรวิหารให้สวยงามดังที่เห็นในปัจจุบัน และออกแบบลายจำหลักของบานประตูและหน้าต่างต่างๆ บาน</p> <p>“พ.ศ. อะไรจำไม่ได้ ผมเขียนอยู่ที่วัดบวรนิเวศ ผมเขียนผนังอยู่ที่วัดพระแก้ว อาจารย์ของผมที่สั่งสอนมาตั้งแต่เล็ก ๆ จนสำเร็จมาถึงนี้ เพราะอาจารย์ของผมศาสตราจารย์หลวงวิศาลศิลปกรรม ให้ความรู้ท่านทำงานที่กรมศิลปากร ท่านไปตามให้ผมมาช่วย”</p> <p>นอกจากการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังในวัดทั้ง 2 แห่งแล้ว ท่านยังมีผลงานอื่น ๆ อีกมากมาย ที่สำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์การละครไทย คือ ท่านเป็นคนแรก และเป็นผู้นำในการสร้างฉากละคร สร้างเครื่องแต่งตัว กำกับเวที และกำกับที่โรงละครแห่งชาติมานานถึง 33 ปี โดยเริ่มงานกับหลวงวิจิตรวาทการ พระยาอนุมาณราชธน หลวงรณสิทธิ์พิชัย และนายคณิต อยู่โพธิ์ ซึ่งขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมศิลปากร ในการแสดงละครในยุคนั้น นับเป็นการแสดงที่เฟื่องฟูเป็นอย่างยิ่ง และเพราะเอกนางเอกที่เป็นที่ชื่นชอบ ได้แก่ อาจารย์สุวรรณณี เสานุเคราะห์ อาจารย์เพ็ญชัย โพธิยาคม นางละมุล ยมคุปต์ การแสดงแต่ละรอบมีผู้ชมอย่างหนาแน่น ซึ่งท่านจะต้องรับหน้าที่ในการสร้างฉากและกำกับเวทีทุกครั้ง ในการประดิษฐ์ฉากซึ่งเป็นงานที่หนัก ต้องแข่งกับเวลา และใช้กำลังคนมากมาย ฉากต้องสมจริงสมจังอลังการ น่าตื่นตาตื่นใจ ถึงกับผู้ชมจำนวนไม่น้อยถึงกับยอมซื้อบัตร เพื่อจะชมการจัดฉากละครของท่าน และบ่อยครั้งที่มีผู้ชมเรียกร้อง ขอคลังพวงมาลัยให้กับผู้จัดฉากสถานการณ์สมจริงผู้นี้เสมอ</p>

ภาพ	เสียง
<p>ศิลปินโทมดให้สัมภาษณ์ ศิลปินโทมดที่บ้านดินลงบันได เดินเล่นในสวน นั่งเขียนแบบ</p> <p>ตุ๊กตาปั้น</p> <p>ร่างแบบของศิลปินโทมด ศิลปินโทมดนั่งเขียนแบบ</p> <p>พิธีกรยีนพูด</p> <p>ซูเปอร์ ช่วงผู้สืบสาน ภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังรูปต่างๆ</p> <p>ป้ายโรงเรียนเพาะช่าง บริเวณโรงเรียน</p> <p>ป้ายศูนย์ศิลปาชีพบางไทร บริเวณในศูนย์ นักเรียนเขียนแบบ</p>	<p>“สิ่งที่หนักอกหนักใจที่สุด คือ ทำอะไรที่ไม่เป็นจริง แต่ให้ดูเหมือนของจริงแท้” ปัจจุบันอายุของท่านล่วงเข้าวัย 101 ปีแล้ว บทบาทหน้าที่การงานของท่าน ได้หมดลงตามกาลเวลา แต่ทว่าภาระหน้าที่ทางใจของท่านไม่มีวันหมดสิ้นไป เพราะตราบโศกที่ร่างกายยังมีลมหายใจ ท่านไม่เคยปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างไร้คุณค่า ท่านยังคงเสียสละเวลาควบคุมการซ่อมอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร ยังไม่ทอดทิ้ง ปั้นตุ๊กตาไทยไว้แจกลูกหลานญาติสนิท และคนใกล้ชิดที่รักใคร่ผูกพัน และเมื่อมีเวลาว่างก็ยิ่งออกแบบโบสถ์ วิหาร มณฑป เป็นกิจวัตร แม้ว่าสองมือท่านจะอ่อนล้า สายตาท่านเริ่มฝ้าฟางลงไปบ้างตามอายุขัย แต่หัวใจของศิลปินผู้ผ่านร้อนผ่านหนาวมาถึง 5 แผ่นดิน นามว่า โทมด ว่องสวัสดิ์ นี้ ไม่เคยมีคำว่าอ่อนแอและอ่อนล้าแต่อย่างใด ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเชิดชูคุณค่าแห่งความเป็นไทย เป็นเพราะว่าชีวิตเลือดเนื้อและหัวใจท่านได้ พลี ให้ แล้วแก่ งานจิตรกรรมไทยอย่างอมตะ และนิรันดร์กาล</p> <p>อาจารย์โทมด ว่องสวัสดิ์ จัดเป็นปูชนียศิลปินที่น่าศรัทธาและภาคภูมิใจ เป็นสมบัติบุคคลอันควรค่าแก่แผ่นดินไทยเป็นอย่างยิ่ง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่มีผู้สืบสานผลงานของศิลปินเอกผู้นี้ ปัจจุบันหาได้ยาก และบางท่านก็ได้ล้มหายตายจาก บางท่านก็ชรา แต่ก็ยังมีสถาบัน 2 สถาบัน ซึ่งยังคงสืบสานงานจิตรกรรมไทยไว้ ไม่ไกลไม่ไกลแค่นี้เองครับ</p> <p>ช่วงผู้สืบสาน</p> <p>นับเป็นที่น่าเสียดายที่ปัจจุบัน ผู้ชำนาญการในการเขียนภาพลายไทยค่อยๆ สูญหายไปจนแทบหาได้ยาก แต่ก็ยังคงมีสถาบันหลายๆ แห่ง ที่ยังคงสืบทอดสิ่งเหล่านี้แก่คนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะโรงเรียนเพาะช่าง สถาบันสำคัญแห่งความเป็นไทย ที่สร้างสรรค์ชาวไทยมาแต่โบราณกาล และที่ห่างออกไปไม่ไกลไม่ไกลเท่าใดนัก ก็คือศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ซึ่งยังคงมีการเปิดสอนผู้สนใจ ในการเขียนภาพลายไทย โดย</p>

ภาพ	เสียง
<p>ภาพจิตรกรรมนารี ภาพสีน้ำช้าง ภาพวิธีทำงานวิจิตรกรรมฝาผนัง ภาพจิตรกรรมฝาผนังต่าง ๆ</p> <p>พิธีกรยีนพูด</p>	<p>จะเริ่มฝึกหัดตั้งแต่ การวางลวดลาย การวาดภาพ เป็นหมวด ๆ ไป เช่น หมวดนารี หมวดคช หรือ หมวดช้าง และสัตว์ต่าง ๆ ลวดลายนก กระจิง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบสานช่างไทยในสาขาจิตรกรรม ให้คงอยู่คู่ความเป็นไทย ศิลปะฝาผนัง คุณค่าความงดงามที่ได้บันทึกภาพความเป็นไทย มาหลายยุคหลายสมัย สร้างความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของความเป็นไทยอย่างน่าชื่นชม สิ่งเหล่านี้นับเป็นมรดกของแผ่นดินที่ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์รักษา และสืบทอดแก่คนยุคต่อไป ด้วยความเข้าใจคุณค่าแห่งความเป็นไทย</p> <p>น้อง ๆ และท่านผู้ชมครับ ปัจจุบันนี้นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่ศิลปวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณี ที่มีค่าสืบทอดกันมาแต่โบราณนั้น หลายอย่างหลายประการกำลังจะสูญหายไป ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเรา ๆ ท่าน ๆ คนไทยทุกคนนี้แหละที่จะช่วยกันสืบสานเอาไว้ เพื่อลูกหลานไทยในวันข้างหน้า</p>

สำนักไทย

ตอน

วังสวนบ้านแก้ว

พิธีกร

สวัสดีครับ พบกันอีกครั้งในรายการ สำนักไทย และวันนี้พี่ชาติ จะขอนำน้อง ๆ และท่านผู้ชม ไปยังสถานที่แห่งหนึ่งในจังหวัด จันทบุรี ณ สถานที่แห่งนี้ คือ วังสวนบ้านแก้ว ซึ่งเคยเป็นพระตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 7 ณ. สถานที่แห่งนี้ นอกจากมีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังมีความสำคัญทางด้านวัฒนธรรมที่เราควรรำลึกในพระมหากษัตริย์อีกสักครู่ เรามาร่วมสำนักกันครับ

เบรค 1

- ทิวทัศน์ ที่สวยงามรอบ ๆ

บรรยาย ท่ามกลางแมกไม้ ชวนเขา และแผ่นผืนหญ้าอันเขียวขจี จะเห็นเรือนไม้สีเทางามสง่า โดดเด่นเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ณ สถานที่แห่งนี้ คือ วังสวนบ้านแก้ว ตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 7 ที่บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ความทรงจำของชาวจันทบุรี และปวงประชาชาวไทย ในพระมหากษัตริย์อย่างมีรัฐสม

- พระตำหนักเทา บริเวณรอบนอก
หลาย ๆ มุม

- ภาพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
และ ร.7 หลาย ๆ ภาพ

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ทรงเป็นพระธิดาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระสวัสดิวัฒนวิดิษฐ์ กับพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า อาภาวรรณี ทรงมีพระนามเดิมว่าหม่อมเจ้ารำไพพรรณี สวัสดิวัตน์ หรือเรียกกันในหมู่ผู้ใกล้ชิดว่า "ท่านหญิงนา" พระองค์ได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา

และเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคต สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอจึงได้เสด็จเถลิงถวัลราชสมบัติแทน เป็นพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์นับแต่บัดนั้นมา และทรงสถาปนาหม่อมเจ้ารำไพพรรณี พระวรชายาขึ้นเป็นสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีบรมราชินี

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสละราชสมบัติและไปประทับอยู่ในประเทศอังกฤษ เชียงคตชันบท จนกระทั่งวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 พระองค์ได้เสด็จสวรรคต โดยฉับพลันด้วยพระหทัยวาย ภายหลังที่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีทรงจัดการเรื่องพระบรมศพอย่างเรียบร้อยแล้ว จึงอัญเชิญพระบรมอัฐิกลับประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้นรัฐบาลได้ใช้พระตำหนักวังสุโขทัย เป็นสถานที่ทำงานของกระทรวงสาธารณสุข สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงได้เชิญสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ไปประทับอยู่ที่ตำหนักของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร์ อดุลเดชะวิกรม พระบรมราชชนก ในวังสระปทุมชั่วคราว แต่เนื่องจากมีพระราชหฤทัยที่อ่อนโยน ไม่ต้องพระราชประสงค์ที่จะทรงรบกวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในการประทับอยู่ ณ ตำหนักวังสระปทุมนานเกินควรงอปรทั้งมีพระราชอัธยาศัยโปรดธรรมชาตಿಯัง จึงมีพระราชดำริที่จะหาที่ดินในต่างจังหวัดที่มีอากาศดี เพื่อสร้างพระตำหนักที่ประทับสำหรับพักผ่อนพระราชอิริยาบถและทรงเยี่ยมราษฎร

- ภาพถ่ายที่ดินดั้งเดิม
 - ภาพการก่อสร้างพระตำหนัก
- หลาย ๆ ภาพ

ในที่สุดพระองค์ได้ทรงพบที่ดินที่ตรงพระราชหฤทัยที่ทางแยกเข้าตัวเมืองจันทบุรีและทางไปจังหวัดตราด จึงทรงตัดสินพระราชหฤทัยกู้เงินจากธนาคารเพื่อทรงซื้อที่ดินบริเวณดังกล่าว รวมกันได้ 687 ไร่ มีลักษณะเป็นที่ดินสองฝั่งคลองบ้านแก้วและพระราชทานนามที่ดินตามชื่อดาบว่า "บ้านสวนแก้ว"

โดยเริ่มสร้างตำหนักที่ประทับหลังแรกเป็นเรือนไม้ไผ่หลังเล็ก ๆ มุงด้วยจาก เป็นเรือนแบบชาวบ้านชนบททั่ว ๆ ไป ต่อมารับสั่งให้สร้างเรือนไม้หลังเล็ก ๆ ชั้น 2 หลัง คือ เรือนเทา สำหรับที่ประทับของพระองค์เอง และเรือนแดงสำหรับผู้ติดตาม และนับจากนี้เอง พระองค์ได้ใช้ชีวิตอย่างสงบเรียบง่าย ณ ที่แห่งนี้เยี่ยงสามัญชนทั่วไป

พิธีการ

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีได้เสด็จประทับ ณ วิลลวนบ้าน
แก้ว จังหวัดจันทบุรี และด้วยน้ำพระทัยของพระองค์ที่มีต่อ
พสกนิกรชาวไทย ดังนั้นพระองค์จึงได้นำความรู้ประสบการณ์
จากที่พระองค์ได้ทรงพบเห็นมาทดลองทำเป็นตัวอย่าง เพื่อ
แนะนำพัฒนาความเป็นอยู่ของราษฎร และพระราชกรณียกิจที่
สำคัญ คือ การริเริ่มโครงการศิลปาชีพแห่งแรกของประเทศไทย

เบรค 2

- ภาพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
- พระราชกรณียกิจ ประจำวัน
เลี้ยงนก
เลี้ยงปลา
รดน้ำต้นไม้
พันธุ์ดอกไม้ที่สวยงาม
แต่ง โม้ที่ทรงปลูกไว้
สวนล้ม

บรรยาย จากการที่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี เสด็จ
ประทับ ณ วิลลวนบ้านแก้ว และได้พบเห็นความเป็นอยู่ความ
เป็นไปในการดำเนินชีวิตของชาวจันทบุรี จึงมีพระราชประสงค์
ที่จะพัฒนาอาชีพของประชาชนให้ดีขึ้น ด้วยการทดลองปลูกพืช
สวนครัวและผลไม้มาชนิด ด้วยทรงรดน้ำใส่ปุ๋ย ให้อาหารสัตว์
ด้วยพระองค์เอง อย่างเช่น นำแดงโม้พันธุ์บางเบ็ด ที่ผ่านการ
ทดลอง บำรุงพันธุ์อย่างเต็มที่จนมีน้ำหนักถึง 29 กิโลกรัม จึง
เป็นที่นิยมแพร่หลายในกลุ่มเกษตรกรในยุคนั้น
ให้การทดลองและแนะนำราษฎร จังหวัดจันทบุรี ให้ปลูกส้มเขียว
หวาน อันเป็นที่มาของส้มจันทบุรีอันลือชื่อตราบนานเท่านานนี้

- ทรงเลี้ยงไก่พันธุ์ต่าง ๆ

ทรงเลี้ยงไก่พันธุ์ต่าง ๆ จากต่างประเทศมาทดลองเลี้ยง และ
แนะนำประชาชนจนเป็นที่แพร่หลาย

.... วัน 5 วิ....

- ภาพสมเด็จพระนางเจ้าทรงลาน เลื่อ 2-3 ภาพ

รูป ลาน 130

และงานสำคัญอย่างยิ่งของพระองค์ ก็คือ การพัฒนาการสาน
เลื่อของชาวจันทบุรีที่เรียกว่า "เลื่อจันทบุรี" อันเป็นที่นิยมทั่ว
ไปแทบทุกหมู่บ้าน ซึ่งแต่เดิมชาวบ้านนิยมสานเป็นเลื่อมิได้มีการ
ย้อมสีแต่ประการใด จึงทรงรับสั่งให้พระน้องเธอซึ่งเป็นนักเคมี
ที่มีความสามารถได้คิดสูตร ย้อมสีเลื่อจันทบุรีให้มีสีอันสวยงาม
สดใส

- ลวดลายเลื่อที่ทรงออกแบบ
ลายต่าง ๆ

ทรงพัฒนาออกแบบลวดลาย หลาย ๆ แบบเช่นนี้
เช่นลาย.....
ลาย.....
ลาย.....
ลาย.....
ลาย.....

- เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทำจากเส้น
เช่น กระเป๋า
ที่รองแก้ว
ฯลฯ

และทรงเห็นการณ์ไกลว่า การสานเส้นเพียงอย่างเดียว มิเป็น
การเพียงพอต่อการสร้างรายได้ จึงทรงออกแบบเป็นเครื่องใช้
ไม้สอย เช่น กระเป๋า ที่รองแก้ว และเครื่องใช้รูปแบบต่าง ๆ

.... เว้น 10 วิ...

- เครื่องใช้เส้นจันทบุรี
- ตรา ส.บ.ก.

เครื่องใช้จากเส้นจันทบุรีที่สำเร็จและสวยงาม พระองค์จะนำ
ไปจำหน่าย และแพร่หลายไปทั่วประเทศและต่างประเทศ ใน
นามของเส้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งมีอักษร ส.บ.ก. อันย่อมาจากพระตำหนัก
สวนบ้านแก้วนั่นเอง และเมื่อทรงว่างเว้นภารกิจ ก็มีทรงสาน
เส้นเป็นเครื่องใช้ไม้สอยด้วยพระองค์เอง

- นางสะอาด
ข้าราชการของสมเด็จพระนางเจ้า
รำไพพรรณี
- สภากรรณวิบูลย์สุข
- และเครื่องใช้เส้นสมเด็จพระเจ้า

นางสะอาด
- เล่าพระราชกรณียกิจประจำวัน โดยเน้นการสานเส้น

ปัจจุบันเส้นจันทบุรียังคงเป็นที่นิยมแก่คนทั่วไป ในนามของ
เส้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์ และนี่ก็เป็นร้านวิบูลย์สุข สถานที่เก่าแก่ที่เคยจำหน่ายเครื่องใช้
อันเป็นผลงานจากตำหนักวังสวนบ้านแก้ว ที่ยังคงสืบทอดตราบ
จนทุกวันนี้

- ภาพสมเด็จพระเจ้า
- ภาพวิทยาลัยครูจันทบุรี
- สภาพอาคารต่าง ๆ ของวิทยาลัย
ครูจันทบุรี

นับเป็นเวลาเกือบยี่สิบปี ที่พระองค์มักเสด็จประทับ ณ ตำหนัก
แห่งนี้ จนกระทั่ง พ.ศ. 2511 พระองค์จึงทรงเสด็จกลับมา
ประทับที่วังสุโขทัยอย่างเป็นทางการถาวร
จนกระทั่งปี 2515 จึงทรงมอบวังสวนบ้านแก้วให้กระทรวง
ศึกษาธิการตั้งเป็นวิทยาลัยครูจันทบุรี โดยทรงเห็นแก่ประโยชน์
ความก้าวหน้าแก่ประชาชนเป็นสำคัญ
จากวันนั้น จนถึงวันนี้วิทยาลัยครูจันทบุรี ได้ก่อกำเนิดขึ้นมาด้วย
ความพระเมตตา จนกระทั่งเป็นสถาบันราชภัฏจันทบุรีในปัจจุบัน

- รศ. เทือน ทองแก้ว
อธิการสถาบันราชภัฏจันทบุรี

รศ. เทือน
- พูดถึงพระเมตตาที่ช่วยพัฒนาอาชีพ ทรงริเริ่มโครงการ
ศิลปาชีพแห่งแรกในประเทศไทย
- การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และงานสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์

- ตำหนักแดงที่จัดเป็นพิพิธภัณฑ์
การสานเส้น

ด้วยความตระหนักในพระราชปณิธานอันสำคัญของพระองค์ ที่ทรง
ริเริ่มโครงการศิลปาชีพเป็นแห่งแรกของประเทศไทย สถาบัน
ราชภัฏจันทบุรีจึงมีโครงการสืบสานโครงการของพระองค์ไว้ด้วย

รายการสำนึกไทย ตอน บ้านสวย รั้วสูง

ภาพ	เสียง
<p>พิธีกร : อภิชาติ คำดี นิ่งดูหนังสือ แบบบ้าน</p> <p>บ้านทรงไทย</p> <p>ผู้หญิงกวาดบ้าน</p> <p>บ้านหลังคามุงจาก</p> <p>ตายายอุ้มหลาน 2 คนไว้บนตัก</p> <p>เรือนหมุ่มบนบ้านทรงไทย</p> <p>บ้านทรงไทยอยู่ติดกัน</p> <p>คนแต่งกายใส่ชุดม่อฮ่อม สวมหมวก กะโล่เดินเป็นกลุ่ม</p> <p>บ้านฝาเสื่อรำแพน</p> <p>บ้านหลังคามุงจากกำลังสร้าง</p> <p>หลังคามุงใบจาก, หญ้าคาใบไม้</p> <p>ใต้ฝาหลังคา</p> <p>บ้านภาคกลาง บ้านภาคเหนือ</p> <p>บ้านภาคใต้ บ้านภาคอีสาน</p> <p>เรือนไม้สัก</p> <p>เรือนไทย</p> <p>หน้าจั่วบ้านต่าง ๆ</p>	<p>สวัสดิ์ศรีรับ นิ่ง ๆ และท่านผู้ชม</p> <p>กำลังนึ่งดูแบบบ้านสวย ๆ ทั้งนั้น มีทั้งแบบยุโรป แบบสเปน หรือแบบทรงไทย เห็นแล้วก็นึกอยากซื้บ ขยายไปจับจอง ซื่อหา แต่พอดูราคาแล้วต้องคิดอีก นาน เมื่อพูดถึงคำว่าบ้าน นับว่าเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งแสดง ถึงเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ไทยแต่โบราณ ไม่ว่าจะด้าน รูปลักษณ์อันงดงามไปซ้ำแบบใคร และที่เหนืออื่นใด ความสัมพันธ์ของคนในบ้าน และเพื่อนบ้านที่เขาอยู่ ร่วมกันอย่างสมัครสมาน สามัคคี ฉันทิพี ฉันทน์น้อง ยังใจละครับ</p> <p>ถ้าพูดถึงวิถีชีวิตไทย บ้านนับเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่แสดง ภาพลักษณ์ความเป็นไทยอย่างชัดเจน คำว่าบ้าน โดยความรู้สึกของคนไทยโดยทั่วไป จะมีความหมาย ถึงที่อยู่อาศัยและความสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัย ร่วมกัน เริ่มตั้งแต่ลักษณะการตั้งบ้าน สมัยโบราณ คนไทยนิยมอยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม จึงเกิดคำว่า หมู่บ้านนั้น หมู่บ้านนี้ สืบมาจนปัจจุบัน ความ สัมพันธ์ของคนในหมู่บ้านจะมีความรักใคร่ สามัคคี ปรองดองกัน ด้วยเป็นญาติพี่น้องแทบทั้งสิ้น</p> <p>การปลูกบ้านของคนไทยที่นิยมแบบที่เรียบง่าย ที่ เรียกว่าเรือนเครื่องผูก คือการนำวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ใบจากใบหญ้าคา หรือใบไม้ที่มีความแข็งแรงทน ทาน มาเป็นหลังคา นำไม้ไผ่หรือไม้ที่ทำได้ทำเป็นฝา การประกอบเป็นตัวบ้าน อาศัยการผูกด้วยหวายมัด ไว้ จึงเป็นเรือนเครื่องผูกอันทรงคุณค่า ความงดงาม ตามเอกลักษณ์ไทย ไม่ว่าจะบ้านไทยภาคกลาง บ้าน ไทยภาคเหนือ บ้านไทยภาคใต้ หรือบ้านไทยภาค อีสาน การปลูกบ้านอีกชนิดหนึ่งซึ่งนิยมทำกัน คือ เรือนเครื่องสัก เป็นการปลูกบ้านของผู้มีอันจะกินแต่ โบราณ มีความประณีต พิถีพิถัน ในสัดส่วนความมด งาม และแฝงความหมายไม่ว่าหน้าต่าง ประตุ บันได ก็ตาม อย่างเช่น หน้าจั่วบ้านไทยแทบทุกบ้าน นิยม ทำเป็นรูปพรหมพักตร์ คือ พระพรหมผู้มีสี่หน้า อัน</p>

ภาพ	เสียง
<p>คนแก่ทำความสะอาดพระพุทธรูป</p> <p>ผู้หญิงทำความสะอาดพระพุทธรูป</p> <p>เรือนไทยบริเวณชานบ้านมีพิธีรดน้ำพิธีทำบุญเลี้ยงพระ</p> <p>คนนั่งชุมนุมกัน ทำครัว</p> <p>คนงานก่อสร้างแบกอิฐตอกเสาเข็ม</p> <p>คนงานยืนเรียงกันส่งของ</p> <p>รั้วไม้ขัดแตะ</p> <p>รั้วดอกเฟื่องฟ้า</p> <p>คนเก็บกระถินที่ริมรั้ว</p> <p>คนเก็บตำลึงที่ริมรั้ว</p> <p>ตุ่มใส่น้ำบนชานบ้าน</p> <p>คนเก็บเกี่ยวข้าว</p> <p>คนนั่งล้อมวงกินข้าว</p> <p>คนแก่ลงบันไดบ้านอุ้มเด็กเดินไปจากบ้าน</p> <p>คนให้อาหารฝูงไก่</p> <p>สุนัขกินข้าวในชาม</p> <p>บ้านไทยแบบต่าง ๆ</p> <p>บนชานเรือน แพนไปรอบบ้าน</p> <p>ทั้งในบริเวณบ้านและนอกบ้าน</p> <p>บ้านอีสาน บ้านทางเหนือ</p>	<p>เป็นที่รู้จักนับถือในบรรดาคนทั่วไป อันส่งความหมายไป คือ ความสุขสวัสดิ์ของคนในบ้านที่อยู่ได้ด้วยผู้ใหญ่ และสมาชิกในบ้านอยู่ร่วมกันด้วยธรรมะในข้อพระทวารสี่ คือ มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา นั่นเอง</p> <p>บ้านไทยส่วนมาก นิยมทำชานบ้านให้กว้างเข้าไว้ และมีชานยกกระดกให้ผู้ใหญ่ได้นั่ง หรือเป็นที่จัดงานบุญพิธีตามโอกาสสำคัญในบางครั้ง เป็นที่พบปะสังสรรค์กันในหมู่ญาติพี่น้อง และเป็นที่ทำอาหารในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าเรือนเครื่องผูกหรือเรือนเครื่องสักในการปลูกสร้างบ้าน มักเป็นการช่วยแรงกันด้วยน้ำใจของคนในหมู่บ้านที่ช่วยแรงกันคนละไม้คนละมือ อย่างสมัคสมานสามัคคี จะสังเกตได้ว่าบ้านของคนไทยแต่โบราณ แต่ละบ้านไม่นิยมทำรั้วให้เกะกะตา และบดบังความสวยงามของตัวบ้านแต่อย่างใด แต่ถ้าจำเป็นต้องทำ เพื่อป้องกันการรุกรานของวัว ความ เปิด ไร่ ก็จะทำเป็นรั้วไม้แต่ต่าง ๆ แสดงอาณาเขตเท่านั้น หรือยาเป็นร่องดินปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ให้พอเป็นแนวสวยงาม หรือรั้วกันได้เช่นกระถิน ตำลึง ใครเดินผ่านก็สามารถเด็ดดิ่งไปกินได้ตามอัทธยาศัย ไม่มีการหวงห้ามแต่อย่างใด ที่หน้าบ้านมักมีตุ่มน้ำวางไว้ ให้คนเหนื่อยคนไกลได้ดับกระหาย นิ่งคลายเหนื่อย การที่ถ้อยที่ถ้อยอาศัยของเพื่อนบ้าน เมื่อใครมีงานมีการก็เรียกร้องช่วยกันคนละไม้คนละมือ มีอะไรก็แบ่งปันกันไปแบบที่แบบน้องที่สำคัญบางคนไปธุระหลายวันก็เปิดบ้านเอาไว้สบาย ๆ ไม่ต้องกลัวข้าวของสูญหาย แต่ตะโกนฝากบอกหมูหมาไก่ที่อยู่ก็ไม่อด เพราะบ้านใกล้เรือนเคียงจะช่วยดูแลให้จนกว่าเจ้าของบ้านจะกลับมา</p> <p>วิถีชีวิตของไทยเป็นเช่นนี้มานานแสนนาน หลาย ๆ ชีวิตอยู่บ้านพื้นฐานความเรียบง่าย การถ้อยที่ถ้อยอาศัย และการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจไมตรีต่อกันนับเป็นสายสัมพันธ์อันมี</p>

ภาพ	เสียง
<p>พิธีกร นั่งเก้าอี้หน้าบ้าน</p>	<p>คุณค่า ความหมายเปรียบเสมือนรั้วกันผองภัยอันตราย ให้พวกเขาอยู่อย่างสงบสุขชั่วกาลนาน</p> <p>จะเห็นได้ว่า บ้านไทยแต่โบราณ มิต้องมีรั้วกันอันใด เพราะว่าเขามีคุณธรรม น้ำใจ เป็นสิ่งปกป้องผองภัยซึ่งกันและกัน ปัจจุบันนับว่าน่าเสียดายที่ภาพลักษณ์ความเป็นไทย เหล่านั้น นับวันจะห่างหายไปทุกที จะสังเกตได้ว่าคนสมัยนี้นิยมปลูกบ้านให้ทันสมัย หลังโตใหญ่สวยงาม แต่ละหลังมีรั้วสูงกันจนบดบังความสวยงามของบ้าน และปิดกั้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านจนแทบหมดสิ้นไป ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น มันน่าคิดนะ</p> <p>ครับบ้านสวยจะยิ่งมีความหมาย ถ้าหากคนที่พักอาศัย อยู่ร่วมกันด้วยน้ำใจ และคุณธรรม จะเพิ่มคุณค่าความงดงามของบ้าน สามารถเป็นรั้วป้องกันผองภัยได้ดีกว่ารั้วอันใดทั้งสิ้น และสิ่งหนึ่งซึ่งจะลืมเลือนกันเสียไม่ได้ ก็คือ การพูด การจา ด้วยสำนึกในคุณค่าภาษาไทย ในช่วงครอบครัวยุควิชาครับ</p> <p>ครับ ภาษาไทย นับเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่บ่งชี้ถึงความเชื่อชาติ เผ่าพันธุ์ไทย ดังนั้นพี่ชาติจึงใคร่ขอร่อน้อง ๆ ให้ระมัดระวังการใช้ อย่าให้ผิดเพี้ยนเปลี่ยนแปลงไป จนเสียเอกลักษณ์ รูปแบบภาษา และวันนี้พี่ชาติต้องกล่าวคำไทยที่มีคุณค่า สวัสดิ์ครับ</p>
<p>การจราจรบนทางด่วน ตึกสูงเบียดเสียดยัดเยียด รถไฟแล่น เครื่องบินกำลังพุ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า</p> <p>บ้านทรงไทยสมัยใหม่ล้อมรั้วสูง บ้านสมัยใหม่เห็นรั้ว บ้านทาวน์เฮ้าส์</p>	<p>ดนตรีบรรเลง</p> <p>และเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป สังคมก้าวไปสู่ยุคไฮเทคแห่งเทคโนโลยี อารยะธรรมของชาวตะวันตกที่หลังไหลอย่างรวดเร็ว รุนแรง และบ้าคลั่ง ความสวยงามเรียบง่าย วิถีชีวิตไทย จึงค่อย ๆ สูญหายไปด้วยกระแสแห่งค่านิยมทางวัตถุ</p> <p>บ้านเรือนเป็นสิ่งที่พัฒนารูปแบบให้งดงาม ทันสมัย จากวัตถุ ธรรมชาติที่เป็นผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้วยความแข็งแกร่ง ทนทาน การก่อสร้างไม่ต้องระดมแรงงานเพื่อนบ้านและลงแขก</p>

ภาพ	เสียง
<p>การก่อสร้าง คนงานต่างทำหน้าที่ของตน</p> <p>บ้านสมัยใหม่แบบต่าง ๆ รั้วสูงเป็นอิฐ รั้วไม้ระแนง ต้นไม้ขึ้นหนาที่บ รั้วแบบต่าง ๆ</p>	<p>เสียง สุข เร สุข สัญญาณความมีน้ำใจ พร้อมเพรียง ที่สูญหายไปไม่มีอีกแล้ว คงมีแต่ความว้าจ้าง ไปตาม ขั้นตอนของวงจรธุรกิจ</p> <p>บ้านของคนยุคใหม่จึงสวยงามกว้างใหญ่ ทรูทรา ทัน สมัย ตามยุคตะวันตกนิยม ถ้าเราสังเกตให้ดีจะเห็น ได้ว่า ยิ่งบ้านสวยสูงราคา สิ่งก็ตามมา คือ รั้วที่ก่อ เป็นกำแพงมหึมา ที่บหนา สูงตระหง่าน แต่กลับปิด บ้านจนซ่อนเร้น มิดชิด สูงเกินแห่งนคอมอง ปักด้วย เสา ลวดหนาม เศษแก้ว เศษของกระเบื้อง แหลมคม นำสะพรึงกลัว ประตูปิดสนิทอย่างแน่นหนา ถ้าไม่ใช่ คนที่คุ้นเคยและไว้วางใจกันแล้วไม่มีการเปิดรับ ไม่มี การทักทาย หรือ ตอบคำถาม ไม่มีการให้น้ำ แบ่งปัน อาหารเหมือนสมัยอดีต</p>
<p>บ้านต่างจังหวัด บันทึนสมัยกว้างขวาง</p>	<p>บ้านแสนสวย สูงด้วยราคา มากด้วยรสนิยม ควรแก่ การชื่นชม แก่ผู้มาพบเห็น แต่กลับถูกบดบังด้วยรั้ว สูงจนไม่เห็นความสวยงามที่บรรจงแต่งสร้าง เพราะ เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น</p>
<p>พระพยอมเทศนา ชูเปอร์ พระพยอมกัลยาโณ เด</p>	<p>ช่วงพระพยอม</p> <p>เชื่อว่าทำไมสังคมไทยเราเวลานี้ ยิ่งบ้านสวยเท่าไร รั้วก็สูงขึ้นทุกวัน ก็เนื่องจากว่า ที่เราเคยได้ยินคำพูด ที่ว่าเพราะเพื่อนบ้านไม่ดีจึงต้องมีรั้วบ้านที่ดี ๆ ถ้า เรามีเพื่อที่ดีก็ไม่จำเป็นต้องมีรั้วบ้านด้วย เพราะ เพื่อนบ้านที่ดีก็คือ รั้วบ้านที่ดี ถ้าเพื่อนบ้านไม่ดีจึง ต้องมีรั้วบ้านที่ดีนั่นเอง ที่มีการเอารัดเอาเปรียบกัน ทุกวันนี้ก็เนื่องจากคนเราขาดคุณสมบัติต่อเพื่อน บ้าน คุณสมบัตินั้น คือ ความซื่อสัตย์ ความจริงใจ จริงใจต่อกัน เรียกได้ว่าคุณสมบัติ 3 ประการ ความเห็นอกเห็นใจต่อกัน ช่วยแก้ปัญหาต่อกัน เป็น ที่พึ่งพาอาศัยแก่กันและกัน ถ้ามีคุณสมบัติข้อนี้แล้ว รับรองว่าไม่มีรั้วสูงกันแน่นอน ที่เรามีรั้วสูงกันเพราะว่าจิตใจเรามันเลวทราม ต่ำลง ไปทุกขณะ ขาดคุณธรรมอยู่ด้วยกันแบบหน้าไหว หลังหลอก ไม่จริงใจต่อกัน จึงจำเป็นต้องมีรั้วกัน</p>

ภาพ	เสียง
<p>บ้านไทย เด็กเดินมาจากข้างนอกไหว้ผู้ใหญ่</p>	<p>บ้านไทย ภาพลักษณะแห่งวิถีชีวิตไทย และการอยู่ร่วมกันด้วยน้ำใจเพื่อแม่ โอบอ้อมอารีย์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยังเป็นภาพที่พึงปรารถนาของเรา ของท่านทำอย่างไรจึงจะเห็นภาพเช่นนี้อีกหนอ</p>
<p>พิธีกรนั่งพูดหน้าบ้าน</p>	<p>ครับบ้านสวยก็จะมี ความหมาย ถ้าหากคนที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันด้วยคุณธรรม และน้ำใจก็จะยิ่งเพิ่มความงดงามของบ้านและสามารถเป็นรั้วปกป้องผองภัยได้ดีกว่ารั้วอื่นใด อีกส่วนหนึ่งที่จะสืมนั่นก็คือ การพูดจา ด้วยสำนึกในคุณค่าภาษาไทย ในช่วงครอบครัวรักษาครับ</p>
<p>ละครส่งเสริมภาษาไทย ซูเปอร์ ตอนแบบว่าภาษาไทย</p>	<p>เป็นเรื่องครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นหญิง 2 คน ชอบพูดภาษาที่ไม่ชัดเจนของวัยรุ่น เช่น แบบว่า อะไรที่ อยู่แล้ว ได้คะ</p>
<p>พิธีกรนั่งพูด</p>	<p>ครับภาษาไทย นับว่าเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่บ่งชี้ถึงเชื้อชาติ และเผ่าพันธุ์ไทย พี่ชาติจึงใคร่ขอร้องให้ น้อง ๆ ช่วยกันระมัดระวังในการใช้ภาษา อย่าให้ผิดเพี้ยนเปลี่ยนไป จนเสียเอกลักษณ์รูปแบบของภาษา สำหรับวันนี้พี่ชาติต้องบอกลำเลิกค่าไทยที่มีค่าว่าสวัสดิ์ครับ</p>

รายการภาษาสโมสร

ภาพ	เสียง
ตัวหนังสือบนพื้นน้ำ เฟดมาเป็น พระบรมรูปรัชกาลที่ 5	ขึ้นเป็นตัวหนังสือไม่มีเสียง อย่าตื่นตัวว่าได้ไปจำเรียนภาษาฝรั่งแล้วลืมภาษาไทย กลับเป็นเป็นการเก๋การโก้
น้ำพุเฟดมา พระบรมรูปรัชกาลปัจจุบัน	พระบรมราโชวาทรัชกาลที่ 5 ขึ้นเป็นตัวหนังสือไม่มีเสียง พูดถึงการเปลี่ยนแปลงมาตลอดหลายสิบปี มาคิดดูใน ปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปมาก การออกเสียงของผู้ ประกาศโฆษณา ประกาศข่าวในวิทยุ เสียงเปลี่ยนไปมาก เราก็มาคิดดูทำไมไม่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ ดีหรือไม่ดี พระราชดำรัสในรัชกาลปัจจุบัน
พิธีกรสวัสดิ์	พิธีกร สวัสดิ์คะท่านผู้ชมคะ เอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ทำให้ คนไทยเราภาคภูมิใจกับความเป็นชาติมาจนทุกวันนี้ นั้น คือ ภาษาไทยอันเป็นที่ มาของการสร้างผลงาน วรรณกรรม ไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง เพลง สุภาษิต คำพังเพยต่าง ๆ นะคะ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ ต่อเมื่อเรามีภาษาไทยที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งบรรพบุรุษของ เราได้สร้างสมเอาไว้ รายการภาษาสโมสรวันนี้ยังคงเป็น สื่อกลางที่จะนำสิ่งดี ๆ มาฝากท่านผู้ชมมากมาย อีกสัก ครู่ติดตามคะ
ผู้รับเชิญ	ช่วงภาษาไทยด้วยใจรักวันนี้ พบ ดร.บรรจง ชูสกุลชาติ อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พิธีกร ภาพเสือและคนเดินทาง	ช่วงภาษาพาสนุก ภัทราวดี มีชูธน นำนิทานอีสป เรื่องเสือกับคนเดินทางมาเล่าให้ฟังพร้อม การแสดงละครประกอบ โดยทีมนักแสดง ภัทราวดีเอียร์ เตอร์
พิธีกรและเด็กนักเรียน	ช่วงเพชรภาษา ซี สุขเกษมพาไปพบกับเพชรภาษาที่ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร
พิธีกร	เบรค 1 ท่านผู้ชมคะ ช่วงภาษาไทยด้วยใจรักวันนี้ เรามีท่าน ผู้ใหญ่ที่คร่ำหวอดอยู่ในวงการศึกษามานาน จะมาให้ ทรรศนะในเรื่องของการใช้ภาษาไทย ดร.บรรจง ชูสกุล ชาติ อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบกับท่านได้เลยคะ

ภาพ	เสียง
<p>ผู้รับเชิญ ดร.บรรจง ชูสกุลชาติ เปลี่ยนเป็นภาพต่าง ๆ</p>	<p>จากประสบการณ์ที่ดูแลการศึกษาของเยาวชนมานานหลายสิบปี ดร.บรรจง ชูสกุลชาติ อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มองเห็นว่าวัฒนธรรมหลายอย่างของไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในสังคมเมืองและในสังคมชนบท แต่ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมที่สำคัญและน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง คือ วัฒนธรรมทางภาษา</p>
<p>ดร.บรรจง พุด</p> <p>ดร.บรรจง เขียนหนังสือ</p> <p>ดร.บรรจง พุด</p>	<p>คือการที่เรานำภาษาคนอื่นมาใช้นี้ก็หมายความว่า เรา นำความคิดเค้ามาด้วย อย่างความคิดในทางวิทยาศาสตร์ก็ไม่มีปัญหาอะไร เพราะว่าเป็นความคิดที่ยอมรับกันทั่วโลก แต่ที่นี้สิ่งที่มากับความคิดวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะภาษาที่เขาใช้มากที่สุดในปัจจุบันนี้ คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษก็ไม่ใช่ภาษาของเรา และเวลาเรา แพลเอง่าย ๆ อย่างในโทรทัศน์ อย่างสมมติว่าเราดูการ ถ่ายทอดสด ภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า Live คือ Live นี้ ถ้า เราเปิดพจนานุกรม แปลว่า มีชีวิต ที่นี้คนไทยจะไม่เข้าใจ เลยว่าทำไมถึงใช้ว่าถ่ายทอดสด ทำไมใช้คำว่า Live เพราะว่าวัฒนธรรมไทยเดี๋ยวนี้เป็นเรื่องที่ต้องอนุรักษ์กัน อย่างมากเลย ไม่เช่นนั้นสูญหมด โดยเฉพาะภาษาที่กำลังจะสูญ ที่ว่าภาษาอังกฤษเข้ามาปน ภาษาจีนเข้ามาปน ภาษาญี่ปุ่นเข้ามาปน บ้างนิดหน่อยไม่มากนัก นอกจากนั้น ยังมีภาษาฝรั่งเศส ภาษาอื่นเข้ามาอีกตามลำดับ นะครับ</p> <p>พิธีกร อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ข้อเสนอแนะด้วย ว่ากระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย การพร้อม ต้นปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน</p> <p>ภาษาไทยนี่มันเป็นวัฒนธรรมไทยอย่างเดียวกับที่เหลือยู่เวลานี้แหละครับ นอกนั้นปะหนใหม่ แล้วก็ปัญหาทุบทุก วัฒนธรรมที่เดียว ที่นี้ภาษาไทยไหน ๆ เพิ่มเติมปีนี้ ในฐานะกระทรวงศึกษาและผมคิดว่าควรจะร่วมกับทบวง มหาวิทยาลัย และก็ผมเองก็เป็นประธาน กรรมการคัดเลือกครูภาษาไทยดีเด่นของคุรุสภา เราคัดเลือกกันทุกปี แต่ว่าก็จะขยายจำนวนให้เพิ่มมากขึ้นไปเรื่อย ๆ นะครับ ที่นี้ข้อเสนอสำคัญ ผมคิดว่าในตอนนี้อยู่ในการที่จะปรับปรุงภาษาไทยนี้ ต้องเริ่มตั้งแต่ คนที่อยู่ในปัจจุบันนี้</p>

ภาพ	เสียง
<p>ดร.บรรจง ภาพหนึ่ง มีตัวหนังสือขึ้นบนภาพ ภาษาไทยจะอยู่ไม่ได้ ก็เราไม่มี ความสำนึกที่จะพูดภาษาไทย ให้ถูกต้องดีงาม และชัดเจน ดร.บรรจง ชูสกุลชาติ อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p>	<p>พยายามพูดภาษาไทยกันให้มากขึ้น ภาษาอังกฤษควร จะลดลง ภาษาอื่น ๆ ควรจะลดลง ด้วยความสำนึกของ แต่ละคนเอง ทีนี้ถ้าหากว่าปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตาม สถานการณ์ไป ภาษาไทยเป็นที่อยู่ไม่ได้ อย่างเราที่ใช้ ภาษาไทยอยู่เวลานี้ ขอให้พยายามใช้ภาษาไทยให้ มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยกเว้นแต่ว่ามันหลีกเลี่ยงไม่ได้ และอันที่สองคนที่ใช้ภาษาอังกฤษนี้ ผมก็มั่นใจว่าท่านใช้ ไม่ค่อยถูกต้อง เพราะฉะนั้นท่านควรใช้ภาษาอังกฤษให้ ถูกต้องด้วย และการที่ท่านใช้ภาษาอังกฤษไม่ถูกต้องแสดงว่า ท่านใช้ภาษาไทยก็ไม่ถูกต้อง เพราะว่าคนที่พูด อังกฤษได้ดี ถ้าเป็นคนไทยจะต้องรู้ภาษาไทยดี</p>
<p>พิธีกร พร้อมตัวหนังสือด้านล่าง ภาษาพาสนุก เสียดกับคนเดินทาง พร้อมตัวหนังสือ คนเดินทางสองคนและเสียด เสียดเดินมากกลางป่า พิธีกร</p>	<p>เบรค 2 สวัสดิศะ พบกันอีกแล้วในช่วงภาษาพาสนุก และในวันนี้ เน้นการเล่านิทานอีสป เรื่องเสียดกับคนเดินทาง คนเดินทาง สองคนเป็นเพื่อนกัน เดินทางไปด้วยกันแล้วก็ไปพบ อันตรายด้วยกันแล้ว อะไรจะเกิดขึ้น ต้องไปดูเอง เพลง คนเดินทางสองคน ทหารากไม้ เพื่อยังชีพ เดินทาง มากกลางป่า ได้ยินเสียงเสียด คุยกัน ได้ยินเสียงเสียด คนหนึ่งนั่งพักเหนื่อยกลางทาง อีกคน นอนพัก ระหว่างนั้นเสียดผ่านมา คนที่ตื่นอยู่วิ่งหนีเอาตัวรอด ทั้ง เพื่อที่นอนไว้ไม่ยอมช่วยเพื่อน เฮ้อ เพื่อนอย่างนี้คบไม่ได้ มีอย่างริ เสียดจะกินเพื่ออยู่แล้ว ยังไม่บอกไม่กล่าว และก็ไม่ช่วยด้วย เพราะฉะนั้นนิทาน เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การจะคบเพื่อน ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต้อง เตือนสติ ต้องช่วยเหลือกันยามที่มีอันตราย ถ้าไม่อย่าง</p>

ภาพ	เสียง
<p>พิธีกรชาย ดั้มนหลังเป็นเด็กนักเรียนกำลังเล่น</p> <p>ภาพโรงเรียน</p> <p>การสอนของ อาจารย์ภารดี พรชกรกิจกุล</p> <p>อาจารย์ และพิธีกรชาย</p>	<p>นี่เราจะกลายเป็นคนที่โดดเดี่ยวเดียวดาย ไม่มีใครคบ ไม่มีใครใส่ใจด้วย เศร้า เหงา เพราะฉะนั้นก็เป็นคติสอนใจประจำวันอังคารนี้ พบกันใหม่วันอังคารหน้า สวัสดีค่ะ</p> <p>เบรค</p> <p>สวัสดีครับท่านผู้ชม เวลาช่วงที่ผ่านไปเร็วจริง ๆ ทกเดือนแล้วที่ ผมได้ พาท่านผู้ชมไปค้นหาเพชรภาษาตามโรงเรียนต่าง ๆ เราก็ได้เพชรเม็ดงามมาประดับวงการภาษาไทยถึง 26 คนแล้วนะครับ ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถที่หลากหลายกันไป นำภาคภูมิใจนะครับ ที่เรายังมีเยาวชนไทยที่ยังรักภาษา ซึ่งจะสืบทอดและจรรโลงภาษาของชาติเราให้คงอยู่ตลอดไป สำหรับวันนี้ผมมีเยาวชนคนเก่งภาษาไทยมาแนะนำให้ท่านผู้ชมได้รู้จักกันที่โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตรครับ</p> <p>บรรยาย โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เป็นโรงเรียนชายล้วน มาดูการเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นเรียนกันก่อนนะค่ะ อาจารย์ภารดี พรชกรกิจกุล เป็นอาจารย์ภาษาไทยที่พยายามสอนให้นักเรียนสนุกสนาน และมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนที่ไม่น่าเบื่อสำหรับนักเรียนด้วยค่ะ</p> <p>วิธีการสอนภาษาไทยของอาจารย์ภารดี พรชกรกิจกุลในชั้นเรียน</p> <p>เสียงอาจารย์</p> <p>ในฐานะที่เป็นครูภาษาไทย ก็พยายามที่จะให้เด็กรักภาษาไทย โดยเวลาสอนจะให้เค้าเห็นถึงความสำคัญของภาษาไทยที่จะไปใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วแกก็จะจัดกิจกรรมให้เค้าได้ทำ เช่น ฝึกให้เค้าเป็นพิธีกร แสดงบทบาทสมมติ หรือพูดตอนเช้าหลังการเข้าแถวเคารพธงชาติ เวลาเรียนอย่างไม่เคร่งเครียดกับเด็กมาก พยายามให้เค้าได้ร่วมกิจกรรม เค้าพูดผิดตรงไหน เราก็จะพยายามสอดแทรกสอนเค้า ในปัจจุบันนี้นะคะ ก็เป็นห่วงเรื่องการออกเสียงของคนไทย ซึ่งจะออกเสียงผิดเพี้ยนไปจากเสียงที่ถูกต้องนะค่ะ เช่น การออกเสียง “ล” เสียง “ร” คำควบกล้ำนะค่ะ และ การออกเสียงของพิธีกรบางท่านนะค่ะ เช่น ออกเสียงตัว “จ” “ช” ออกไม่ค่อยชัด</p>

ภาพ	เสียง
<p>ชั้นเรียน</p> <p>นายดุสิต ปัญญาประเสริฐ</p> <p>นายดุสิต ปัญญาประเสริฐ นักเรียนชั้น ม.6/1 โรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตร</p> <p>นายดุสิต และพิธีกร</p>	<p>เช่น โชคชัย เป็น โฉดชัย ซึ่งในฐานะที่เป็นครูภาษาไทย ฟังแล้วก็ไม่ค่อยสบายใจ อยากให้ออกเสียงให้ถูกต้อง บรรยาย</p> <p>คราวนี้มาทำความรู้จักกับ นายดุสิต ปัญญาประเสริฐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนสายวิทย์ที่สนใจ ภาษาไทย เพราะเมื่อเรียนแล้วรู้สึกสนุกสนาน โดยเฉพาะเรื่องของการพูด สามารถเป็นพิธีกรในงานต่าง ๆ เช่น การเป็นพิธีกรเนื่องในวันสุนทรภู่ของโรงเรียน ลอง มาฟังทรรศนะของนายดุสิตกันดีกว่านะคะ</p> <p>เสียงดุสิต ผึกพูดให้มีเสียงที่ดังกังวาน มีปฏิภาณไหวพริบ ที่ดีในการที่จะโต้ตอบของฝ่ายค้าน ให้น้องๆ หาข้อมูล ของแต่ละคนมาพูดให้เราฟัง เราก็จะแก้ไขปรับปรุงให้ น้อง และก่อนจะบอกกฏกติกาของการโต้วาทีให้ฟัง</p> <p>พิธีกรชาย ถ้ามประโยชน์ของการโต้วาทีมีอะไรบ้าง ดุสิต ประโยชน์ของการโต้วาทีคือ ช่วยให้ทุกคนได้กล้า แสดงออก กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด เป็นการฝึกพูดให้พูด เป็น พูดให้ชัด ร เรือให้ชัด ล ลิงให้ถูกต้อง</p> <p>พิธีกรชาย ฝึกฝนเกี่ยวกับปฏิภาณไหวพริบด้วยใช่ไหม ครับ</p> <p>ดุสิต ครับ</p> <p>พิธีกรชาย ความสำคัญของการเตรียมเรื่องที่จะมาพูด ดุสิต ความสำคัญเราจะไม่เน้นว่าจะให้พูดเรื่องอะไร เรา จะให้พูดแบบฟรีสไตล์ พูดเรื่องอะไรก็ได้ แล้วเราจะมา แก้ไขปรับปรุงว่าเรื่องนี้น้องควรจะพูดหรือไม่</p> <p>พิธีกร เป็นประโยชน์ต่อภาษาไทยมากน้อยแค่ไหน</p> <p>ดุสิต เป็นประโยชน์มากเลยครับ เพราะในการโต้วาทีต้องใช้ ทั้งด้านทักษะในการพูด การอ่าน เราจะต้องวาดโน้ต ว่าเราจะพูดอะไร เราจะต้องเขียนให้ลายมือสวย เพื่อที่ คนที่ดูเรา ๆ จะต้องให้โน้ตเค้าดูอ่านได้ชัดเจน และอ่าน ได้ง่าย</p> <p>พิธีกร ได้ข่าวว่าน้องดุสิต เคยเขียนเรียงความเข้า ประกวดใช่ไหมครับ</p> <p>ดุสิต ก็เคยเขียนเรียงความเข้าประกวดเรื่อง “การป้องกัน ภัยจากโรคเอดส์ ได้รับรางวัลชนะเลิศ เป็นคนชอบอ่าน</p>

ภาพ	เสียง
<p>ชั้นเรียน</p>	<p>หนังสือมาก เลยอยากจะลองเขียนดูว่า ความรู้ของเราเขียนได้มาสักแค่ไหน ลองส่งไปดูแล้วก็ได้รางวัลบรรยายข่าวเพชรภาษาต้องขอแสดงความชื่นชม กับนายดุสิต ผู้มีความสามารถ ทั้งการเป็นพิธีกร การได้เวที และการเขียนเรียงความ เป็นนักเรียนดีเด่นทางด้านภาษาไทยค่ะ</p>
<p>พิธีกรชาย</p>	<p>ผู้ชมครับ สำหรับเดือนกรกฎาคมนี้ ทางรายการภาษาสโมสร ขอเชิญชวนท่านผู้ชมเขียนกลอนหก ในหัวข้อ "น้ำใจ" เข้ามาร่วมสนุกกับทางรายการได้นะคะ ช่วยกันเดิมน้ำใจให้กัน และกันวันละนิด ให้สมกับคำกล่าวที่ว่า คนไทยไม่เคยแล้งน้ำใจ สำหรับสุดท้ายนี้ รายการภาษาสโมสรก็ต้องขอขอบคุณโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตรเป็นอย่างมาก พบกันใหม่วันอังคารหน้าครับ</p>
<p>พิธีกร</p>	<p>เบรค</p> <p>ถามตอบ ปัญหาสำนวนไทย</p> <p>พิธีกร ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในจำนวนไม่กี่ประเทศในโลก ที่มีเลขประจำชาติเป็นของตัวเอง เลขไทยจึงเป็นความภาคภูมิใจของพวกเราคนไทย อย่าลืมนะคะ มาช่วยกันเขียนเลขไทยก่อนที่พวกเราจะเขียนกันไม่เป็นกันแล้ว พบกับรายการภาษาสโมสรได้ใหม่วันอังคารหน้า เวลา 18.30 - 19.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีช่อง 9 อสมท. แห่งนี้ สำหรับวันนี้ สวัสดีค่ะ</p>

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตรุษธรรม วันที่ 21 ตุลาคม 2537

ภาพ	เสียง
<p>การ์ตูน คุณโป่งแห่งร้องเพลง</p> <p>น้องแก๊ป คุณโป่งแห่ง พี่ฟิงค์ นั่งสนทนา</p>	<p>เพลง คุณโป่งแห่งเค้าเก่งจริง ๆ ผู้หญิงก็อยากรู้จัก คุณโป่งแห่งเค้าเก่งจริงนะ ถ้าใครรู้จักต้องรักแน่นอน คุณโป่งแห่งเค้าฉลาดดี บุหรีเค้าก็ไม่แตะต้อง คุณโป่งแห่งเค้าเก่งนะน้อง เค้าไม่แตะต้องกลัวเสียเงินฟรี คุณโป่งแห่งบุหรีเค้าไม่สนใจ ฉลาดไซมัย บุหรีมีภัยตายเร็วจริง ๆ</p> <p>แก๊ป : แหมคุณโป่งแห่งมีเพลงเป็นของตัวเองด้วยหรือครับ</p> <p>คุณโป่งแห่ง : ครับเพลงของโป่งแห่งเอง</p> <p>ฟิงค์ : คืออย่างนั้นะคะน้องแก๊ป มีน้อง ๆ ทางบ้านเขียนจดหมายเข้ามาคุยกับคุณโป่งแห่งและก็ส่งบทกลอนมาด้วย คุณโป่งแห่งเลยเอามาร้องเป็นเพลงคะ</p> <p>แก๊ป : เจ้าของจดหมายนี้จำเป็นคนทันสมัยนะครับ พวกเราเยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่สู้บุหรีกันแล้ว</p> <p>ฟิงค์ : จริงของน้องแก๊ปคะ</p> <p>คุณโป่งแห่ง : อย่างนี้คุณโป่งแห่งก็เป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่ละสิครับ</p> <p>แก๊ป : วันนี้พี่ฟิงค์จะเล่านิทานเรื่องอะไรครับ</p> <p>ฟิงค์ : วันนี้พี่ฟิงค์ไม่เล่านิทานหรอกนะคะ</p> <p>แก๊ปและคุณโป่งแห่ง : อ้าวทำไมล่ะครับ</p> <p>ฟิงค์ : คืออย่างนี้คะวันนี้พี่ฟิงค์มีเพื่อมาช่วยเล่านิทานแทนคะ</p> <p>คุณโป่งแห่ง : ใครกันครับพี่ฟิงค์</p>
<p>ซูเปอร์ : อ.ปฎิมา ตุ่มประวัตินองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดเล่านิทานพื้นบ้านภาคกลาง</p>	<p>ฟิงค์ : ผู้ช่วยของพี่ฟิงค์ในวันนี้คือ คุณป่าซึ่งเข้าประกวดการเล่านิทานพื้นบ้านภาคกลาง นิทานในวันนี้มีชื่อเรื่องว่าศิริษาเนื้อทองคะ</p>
<p>คุณปฎิมานั่งเล่านิทานบนเวที</p> <p>การ์ตูนหญิงชายสมัยโบราณ</p> <p>น้องแก๊ป คุณโป่งแห่ง พี่ฟิงค์นั่งสนทนา</p>	<p>กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคนหนึ่ง มีฐานะยากจนคันแค้น อยู่มาไม่นาน ภรรยาที่ตั้งท้องขึ้น</p> <p>แก๊ป : ก็ดีแล้วนี่ครับพอแก่ตัวไปจะได้มีคนช่วยดูแล</p> <p>คุณโป่งแห่ง : โป่งแห่งว่า เรื่องมันไม่น่าจะง่ายอย่างนั้นนะครับ</p>
<p>หญิงตั้งครรภ์ (ภาพการ์ตูน)</p>	<p>ฟิงค์ : คะ เพราะความที่ยากจนทั้งสองก็เลยกลัวว่าจะเลี้ยงดูลูกได้ไม่ดี</p>

ภาพ	เสียง
<p>อ.ปฎิมา กำลังเล่านิทานบนเวที การ์ตูน เด็กมีแต่หัว อ.ปฎิมา การ์ตูน แม่อุ้มพานใส่หัวศิระชา อ.ปฎิมา น้องแก้ว คุณโป่งแห่ง พี่พิงค์</p>	<p><u>เล่านิทาน</u> : ทุกคืนนางสาวดมนต์อ่อนวอน ขอให้ลูกของนางมีสุขภาพสมบูรณ์ สติปัญญาดี ผิวพรรณดี พอถึงกำหนดคลอด นางคลอดออกมาเป็นลูกผู้ชาย หน้าตาน่ารัก ผิวพรรณสดใสประดุจดั่งทอง แต่ลูกของนางมีแต่หัวไม่มีตัว นางอับอาย และเสียใจ แต่ถึงแม้ว่าลูกจะพิการอย่างไร นางก็รักลูกมาก ๆ ทั้งสามีและนางก็เลี้ยงลูกอย่างดี โดยการเอาหัวลูกใส่ไว้ในพานแล้วก็เอาไว้ในห้อง พอถึงเวลานางก็จะมาให้นมให้อาหาร</p> <p><u>พิงค์</u> : เรื่องมันเศร้าค่ะ</p> <p><u>คุณโป่งแห่ง</u> : เกิดอะไรขึ้นครับ</p> <p><u>พิงค์</u> : ก็อยู่มาวันหนึ่งพ่อของศิระชาก็เสียชีวิตค่ะ</p> <p><u>แก้ว</u> : แล้วอย่างนี้แม่ของศิระชาก็ลำบากแย่นะสิครับ</p>
<p>การ์ตูน : แม่ศิระชาหุงหาอาหาร อุ้มศิระชา แบกหาบชายของ อ.ปฎิมา การ์ตูน : ศิระชาทำงานบ้าน กวาด หุงหาอาหาร อ.ปฎิมา</p>	<p><u>เล่านิทาน</u> : นางต้องตกระกำลำบากได้แต่นั่งร้องไห้ ศิระชาไม่รู้เข้าก็เลยอธิษฐานจิตเวลาแม่ออกไปทำงาน ขอให้ร่างกายยืดออกมาจะได้ช่วยแม่ทำงาน แล้วถ้าแม่จะกลับมา ก็ขอให้ร่างกายหดเข้าไปเถอะ เทวดาก็ตกลงบันดาลให้ร่างกายของศิระชายืดออกมา ทำงานทุกอย่างในบ้านสะอาดหมดเลย หุงหาอาหาร เตรียมไว้พร้อมเลย เป็นอย่างนั้นจนโตเป็นหนุ่ม วันหนึ่งศิระชาก็ปรารถนากับแม่อีก ถ้าอยู่อย่างนี้ต้องยากจนแน่เลย ขอไปทำงานที่อื่น ขอเงินแม่ก้อนหนึ่ง แต่แม่ไม่มีเงินจึงไปยืมเศรษฐี เศรษฐีเห็นนางเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ พอมิเรื่อสำเภาผ่านมา แม่ก็นำศิระชาไปฝาก คนเรือเห็นตกใจ มีแต่หัวจะไปอย่างไร</p>
<p>การ์ตูน : แม่ขอยืมเงินเศรษฐี เรือใบ คนเรือมองศิระชา</p> <p>เรือออกทะเล หัวศิระชาที่เกาะ อ.ปฎิมา</p>	<p>นางสงสารลูกก็ร้องไห้ขอร้อง พ่อค้าสงสารจึงตกลง จนกระทั่งไปถึงเกาะแห่งหนึ่ง ศิระชาขอลงที่เกาะ พ่อค้ายินยอมเอาถาดที่ใส่หัวศิระชาวางที่เกาะ เมื่อเรือออกทะเล ศิระชาก็อธิษฐานขอร่างกายให้ยืดออกมา แล้วลงพีชพันธ์ที่ได้มาจากพ่อค้า ปลูกลงบนเกาะนั้น พีชพรรณอัศจรรย์ก็เจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว เกาะนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของพญานาค มีพญานาค 2 ตัว ขึ้นมาเล่นบนเกาะ เต็ดกินพรรณพืชของศิระชาและโยนทิ้งเล่น ศิระชามาเห็นเข้าจึงถาม ทำไมท่านจึงทำกับของข้าพเจ้าอย่างนี้</p>
<p>การ์ตูน : บนเกาะมีต้นไม้ปลูกขึ้น พญานาค 2 ตัว อ.ปฎิมา การ์ตูน : ศิระชา พญานาคนำสมบัติให้ศิระชา</p>	<p>หละ พ่อแม่พญานาคจึงนำสมบัติให้ลูกนำมาให้ศิระชา ศิระชาจึงกลายเป็นคนมั่งมี ศิระชากลับมาอยู่กับแม่</p>

ภาพ	เสียง
<p>น้องแก้ว คุณโป่งเหน่ง พี่พิงค์</p> <p>อ.ปฎิมา การ์ตูน : พระราชา สะพานเงินสะพานทอง พระราชาและพระราชธิดา</p> <p>อ.ปฎิมา การ์ตูน : ศิระชาขี่ม้าเข้าเมือง : ศิระชากับพระราชธิดา</p>	<p>ไม่นาน ก็อยากมีภรรยา <u>แก้ว</u> : แล้วศิระชาสมหวังหรือเปล้าครับ <u>พิงค์</u> : มันก็ลำบากนะคะ เพราะศิระชาอยากแต่งงานกับพระราชธิดาเจ้าเมือง <u>เล่านิทาน</u> : พระราชาได้ฟังกริ้วมาก หมั้นประทางพระองค์คิดแกล้งศิระชา ให้สร้างสะพานเงินสะพานทองจากบ้านมายังพระราชวังได้จะให้อภิเษก ศิระชาก็นำทรัพย์สมบัติที่ได้ มาสร้างสะพานจากบ้านจนถึงพระราชวัง พระราชาพ่ายแพ้ต่อศิระชา เลยต้องไปอ้อนวอนพระราชธิดาองค์โต เพื่อไม่ให้เสียสัจจะของความเป็นกษัตริย์ พระราชธิดาองค์โตไม่ยอม เห็นว่าศิระชาพิการพระราชธิดาองค์เล็กพร้อมที่จะตอบแทนบุญคุณของเสด็จพ่อ เข้าพิธีอภิเษก วันอภิเษก ศิระชาอธิษฐานจิตยึดตัวเป็นหนุ่มรูปงามผิวกายดั่งทองคำสวยงาม ทั้งพระราชธิดา พระราชมารดา ต่างก็แปลกใจ</p>
<p>น้องแก้ว คุณโป่งเหน่ง พี่พิงค์</p>	<p><u>คุณโป่งเหน่ง</u> : เฮ้ ทุกคนก็มีความสุข <u>แก้ว</u> : เพราะความกตัญญูของศิระชาแท้ ๆ เลยนะครับ <u>คุณโป่งเหน่ง</u> : และก็ของพระราชธิดาด้วย <u>พิงค์</u> : ความกตัญญูกตเวทีถือเป็นเรื่องสำคัญในจิตใจของคนไทยเลยนะคะ</p> <p style="text-align: center;">*****</p>
<p>พิงค์ยืนริมทะเลสาบด้านหลังภูเขา</p> <p>ภูเขามีเมฆลอยอยู่บนยอด</p>	<p><u>พิงค์</u> : เทียนี่ตรูธรรมดาจะมาเที่ยวมาเมืองกาญจน์กันอีกครั้ง แต่คราวนี้ไม่ได้มาในฐานะนักทัศนศาสตร์ที่ล่องแพเที่ยวชมป่าเขา ลำเนาไพร เพราะแพนี้ไม่ใช่แพท่องเที่ยว แต่เป็นแพที่เรียกกันว่า แพขนานยนต์ ซึ่งจะเป็นพาหนะพาเราข้ามลำน้ำไปยังอีกฝั่งหนึ่งที่น้องเห็นอยู่นั้นนะคะ และบนนั้นจะมีเพื่อน ๆ ของเราอยู่กลุ่มหนึ่งที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน เป็นโครงการบ้านเด็กในโรงเรียนวัดถ้ำอึ้ง โรงเรียนที่เป็นศูนย์ให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ๆ ที่ด้อยโอกาส ขาดแคลนปัจจัยต่าง ๆ เนื่องมาจากการอพยพถิ่นที่อยู่ เด็ก ๆ บนนั้นคือ เพื่อน ๆ ชาวไทยกะเหรี่ยงคะ</p>

ภาพ	เสียง
<p>ชุมแอ่วท์ เห็นภูเขาเป็นแนวและทะเลเมฆ เห็นทะเลสาบ แพขนานยนต์เคลื่อนเข้าสู่หมู่บ้าน รถตู้ขึ้นจากแพ หญิงชาวบ้านอุ้มลูก</p> <p>ครูนิคม แสงวงหา</p> <p>ครูใหญ่ (บ้านเด็กในโรงเรียน) โรงเรียนวัดถ้ำอ่องจู้ให้สัมภาษณ์</p> <p>เด็ก ๆ เดินเล่น</p> <p>บ้านและสภาพแวดล้อม</p> <p>ต้นไม้ต้นหญ้าขึ้นสูง เด็ก ๆ 2-3 คน เล่นอยู่รอบ ๆ บ้าน</p> <p>เด็ก ๆ วิ่งเล่นกันในสนาม</p> <p>พระอาจารย์คำพูล สิริวิมลฑโม</p> <p>เจ้าอาวาสวัดถ้ำอ่องจู้ให้สัมภาษณ์</p> <p>เด็กนักเรียนหญิงบ้างใส่ชุดนักเรียน บ้างไม่ได้ใส่ยีนพนมมือสวดมนต์</p> <p>นักเรียนชายหญิงยืนเข้าแถวใส่ชุดนักเรียน</p> <p>เด็ก ๆ เล่นฟุตบอลในสนาม</p> <p>ณเฑาะชักผ้า</p> <p>ซุ้มประตูวัดถ้ำอ่องจู้</p> <p>เจ้าอาวาสวัดถ้ำอ่องจู้</p> <p>ครูใหญ่นิคม ให้สัมภาษณ์</p>	<p>โครงการบ้านเด็กในโรงเรียนวัดถ้ำอ่องจู้ที่กำลังจะไปกันในวันนี้ตั้งอยู่ท่ามกลางหุบเขา ในพื้นที่อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี ถูกตัดขาดจากโลกภายนอกด้วยแผ่นน้ำ ดินแดนแถบนี้เดิมทีเป็นที่ตั้งของชาวพื้นเมืองกะเหรี่ยง เด็ก ๆ บนนี้จึงเป็นเพื่อน ๆ ชาวไทยกะเหรี่ยง</p> <p>ที่นี้ส่วนมากมันจะเป็นเด็กชาวไทยภูเขา มีปัญหาต่าง ๆ คือ เด็กอยู่กับผู้ปกครอง ไปเห็นสภาพแล้วเด็กเค้าอยู่ไปวัน ๆ ไม่มีอะไรเลย แล้วผู้ปกครองก็ไม่มีโอกาสมาดูลูกหลายของตัวเอง ปล่อยจะไปไหนก็ไป พอเย็นมาเจอกันแล้วก็นอน ไม่ได้ดูแลในเรื่องความเป็นอยู่ของเขาว่าวัน ๆ หนึ่งเขาจะทำอะไรบ้าง ได้อะไรบ้าง อีกอย่างหนึ่งผมสังเกตเห็นว่า ถึงแม้เขาจะเป็นเด็กชาวเขา เขาก็มีฐานะเป็นเด็กไทยคนหนึ่ง ก็คือเขาควรจะได้ศึกษาเท่ากับเด็กในพื้นที่ราบ</p> <p><u>เสียงพิงศ์บรรยาย</u></p> <p>ภาษาไทยเป็นภาษาที่ชาวกระเหรี่ยงไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่วันนี้พวกเค้าเริ่มอ่านออกเขียนได้ ด้วยน้ำพักน้ำแรงของครู และหลวงพ่อดถ้ำอ่องจู้ที่เปี่ยมด้วยเมตตาธรรม</p> <p>ตั้งหลักที่วัดนี้ ก็พยายามดึงให้มีความดีขึ้น เจริญก้าวหน้าขึ้นในด้านความรู้ที่ดี ศิลธรรมที่ดี หรือด้านวัฒนธรรมที่มีก็ดี แล้วก็ฟื้นฟูมาเรื่อย ๆ นอกจากจะทรุดจะเสียเราก็มาปรับปรุงแก้ไข เข้าไปลึก ๆ ในป่ายังมีปัญหาหนักเรื่องการศึกษา เท่าที่ทำมา 10 กว่าปี ก็ได้มีโอกาสเพิ่มทำให้องค์การทางรัฐบาลเข้าไปได้เกือบเต็ม 30 หมู่บ้าน เพราะอะไร เข้าไปก็ลำบาก เพราะพูดภาษากันไม่รู้เรื่อง เราก็จัดพระเณรบ้านต่าง ๆ ให้มาบวชที่นี้จัดอบรมพออ่านออกเขียนได้ แล้วก็กลับไป ชาวบ้านก็ไม่คัดค้านพอเห็นพระเณรพูด ส่วนใหญ่จะพูดอะไรก็ยอมเชื่อเป็นส่วนใหญ่ แต่ถึงไม่มีวัดในหมู่บ้านก็เข้าไปง่าย เพราะเดิมทีบรรพบุรุษก็คือพุทธศาสนาทั้งหมด</p> <p>ก็ได้จากหลวงพ่อนี้แหละ คือชาวบ้านเขาจะนับถือหลวงพ่อ ไว้วางใจหลวงพ่อ ที่จะให้บุตรหลานของเขามาอยู่ใกล้ท่าน มาอยู่ในความดูแลของท่าน แล้วก็ตอนผมขึ้นไปปรับ</p>

ภาพ	เสียง
<p>เด็ก ๆ เดินไปชักผ้า ในบ้านชาวกะเหรี่ยงคนนั่งอยู่ จำนวนมาก ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก</p> <p>ผู้หญิงอุ้มลูกและมีเด็กผู้ชายเดินอยู่ ด้วย</p> <p>เด็ก ๆ เล่นฟุตบอล เด็กผู้หญิงวิ่ง เล่น</p>	<p>ผมก็ไปไม่ได้เป็นทางการมากมาย ไปพูดคุยกับเขา จะรับ ลูกเขาไปเรียนหนังสือ หมู่บ้านที่ใกล้ที่สุดห่างไป 10 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ 3 ชั่วโมง ถ้าไปกลับก็ 6 ชั่วโมง แต่เป็นชาวบ้านนะ ถ้าเป็นเราก็ประมาณ 2 เท่า สถานความเป็นอยู่ก็คือ เป็นครอบครัวอยู่รวมกันหมด แล้วก็มีลูกมา กะเรื่องการวางแผนครอบครัวยังเข้าไม่ถึง บางทีตัวเล็กก็มีน้องอีกเยอะแยะ พ่อแม่ก็บางครอบครัว ทะเลาะเลิกร้างกันไป ปล่อยลูกอยู่กับยายกับตาตาม ลำพัง ปัญหาที่มา คือ ใหม่ ๆ ยังไม่ชินที่จะอยู่ร่วมกัน ที่ จะอยู่ห่างจากผู้ปกครองไกล เลยทำตัวไม่ค่อยถูก ทำตัว</p>
<p>ครุฑนิคม</p> <p>เด็กผู้หญิงตัดน้ำธูปบริเวณโรงเรียน เสื้อผ้าซักแล้วตากบนราว นักเรียนทานอาหารรวมกัน แต่ละคนมีถาดหลุม เด็กนั่งเรียนในห้อง เด็กกำลังซักธงชาติ</p>	<p>ตามสบาย คนไหนอยากจะทำอะไรก็ทำ ใหม่ ๆ ก็วุ่นวาย ไม่ค่อยเข้ากับระเบียบที่วางไว้ เกี่ยวกับการรักษาความ สะอาดของร่างกายเสื้อผ้าเนี่ย ไม่ค่อยดูแล ความเคยชิน นะครบใส่แล้วไม่ค่อยซัก และการสื่อสารพูดกับครูไม่ค่อย เข้าใจกัน บางคนมาพูดไทยไม่ค่อยได้ เราก็แบ่งหน้าที่ ตอนแรกมีการทำความสะอาด แบ่งเป็นกลุ่ม ทำความ สะอาดบริเวณโรงเรียน แล้วพยายามให้เขาซักเสื้อผ้าด้วย ตัวเอง ซักผ้าตากผ้า กินข้าว บางคนเด็ก มีอยู่คนหนึ่งมา ใหม่ ๆ ทานอาหารไม่ค่อยเป็น ใหม่ ๆ ครูต้องป้อน ช่วง นี้ดีขึ้นเยอะ เรื่องการเรียน อยากเรียน สนใจ จากสภาพ ที่อยู่ขาดแคลน เรื่อง ยา เสื้อผ้าทำเท่าที่เราทำได้ ทำได้ น้อย ขอบริจาค เด็กที่ขาดแคลนการศึกษา ช่างบนมีอีก มาก แต่เราทำได้เท่าที่เรามี ถ้ามันดีขึ้นเราก็จะรับมามาก ขึ้น เพราะเห็นแล้วก็สงสาร</p>
<p>ครุฑนิคม</p> <p>ซูเปอร์ เสื้อผ้า อาหารแห้ง ยารักษา โรค ส่งผ่านได้ทางรายการ “ดรณ ธรรม” ตู้ ปณ.18 ปทผ.บางอ้อ กรุงเทพ 10104</p>	
<p>พี่พิงค์นั่งอยู่ท่ามกลางเด็กกะเหรี่ยง พิงค์พูด</p>	<p>เด็ก ๆ พูดภาษากะเหรี่ยง นี่คือ ภาษากะเหรี่ยงซึ่งมีความหมายว่า พวกเราตั้งใจที่มี โรงเรียน ได้เรียนหนังสือ และอ่านออกเขียนได้ เด็ก ๆ บางคนเดินทางมาที่โรงเรียนแห่งนี้ โดยที่ไม่มีอะไรติดตัว มาเลย มีเพียงความคิดต้องการที่จะเรียนหนังสือเหมือน กับเด็ก ๆ ในเมือง เสื้อผ้า หนังสือ สมุด และอาหาร ล้วน แต่ได้รับความช่วยเหลือจาก หลวงพ่อวัดถ้ำอึ้งจู่ โรงเรียน ชาวบ้านและผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี เด็ก ๆ บอกกับพี่พิงค์</p>

ภาพ	เสียง
<p>แพนกว้างบริเวณโรงเรียน</p> <p>พินช์นึ่งที่ก้อนหิน</p> <p>ซูเปอร์ ประกวดภาพวาด หัวข้อ วัดที่ฉันรู้จัก</p> <p>ระดับ ป.4 - ป.6, ม.1 - ม.3</p> <p>ขนาดภาพ 8 x 11 นิ้ว ไม่จำกัดสี และเทคนิคที่ใช้</p> <p>ซูเปอร์ : ประกวดแต่ง-ร้องเพลงพื้นบ้าน ระดับ ม.1 - ม.3</p> <p>แต่งเนื้อร้องใหม่ ทำนองเดิม</p> <p>เนื้อหาแสดงถึงค่านิยมคุณธรรม และจริยธรรมของคนไทย อัดลงเทป คาสเซ็ทความยาว 5 นาที</p> <p>ซูเปอร์ รางวัล</p> <p>ซูเปอร์ ประกวดเรียงความ เนื้อหา รางวัล</p> <p>คุณโป่งเหน่ง, พินช์</p> <p>พินช์อ่านจดหมาย</p>	<p>ว่าถ้าเป็นไปได้ เค้าอยากจะให้โรงเรียนวัดถ้ำองจุมบูรณ์ ครบถ้วน เหมือนกับโรงเรียนที่เคยเห็นในรูปภาพ พินช์หวังว่าซักวันหนึ่ง ภาพนั้นจะเกิดขึ้นต่อหน้าพวกเค้าจริง ๆ</p> <p>*****</p> <p>ช่วงนี้โครงการประกวดของดร.ธรรมกำลังกระชั้นเข้ามา ทุกทีแล้วนะคะรวมทั้งการประกวดภาพถ่าย ภาพวาด ในหัวข้อวัดที่ฉันรู้จัก สำหรับภาพวาดแบ่งเป็น 2 ระดับชั้น ตั้งแต่ชั้น ป.4 - ป.6 และ ม.1 - ม.3 วาดภาพเกี่ยวกับวัดที่ตัวเองรู้จัก ในขนาดภาพ 8 x 11 นิ้ว ใช้สีอะไรก็ได้ แต่งแต้มกันได้เต็มที่</p> <p>สำหรับกฎเกณฑ์ของการประกวดแต่ง และร้องเพลงพื้นบ้านระดับ ม.1 - ม.3 ร้องเพลงพื้นบ้านของภาคใดก็ได้ แต่เนื้อหาจะต้องแต่งขึ้นใหม่ เนื้อหาแสดงถึงค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทย การแต่งเนื้อร้องนั้นจะให้คุณครูช่วยกันก็ได้นะคะ ร้องและอัดเสียงใส่เทปคาสเซ็ทพร้อมเนื้อร้องความยาวสัก 5 นาทีก็พอ สำหรับรางวัลการประกวดแต่ละประเภทมีดังนี้คะ รางวัลที่ 1 ทุนการศึกษา 10,000.- บาท รางวัลที่สอง 5,000.- บาท รางวัลที่สาม 3,000.- บาท และรางวัลชมเชย 10 รางวัล รางวัลละ 500 บาท ค่ะ ส่วนน้อง ๆ ที่เรียนอยู่ ป.4 ป.5 และ ป.6 ก็แสดงความสามารถได้ด้วยการเขียนเรียงความ ในหัวข้อคุณธรรม จริยธรรม ของความเป็นไทย ความยาว 1 หน้ากระดาษฟูลสแก๊ป รางวัลที่ 1 ทุนการศึกษา 3,000.- บาท รางวัลที่สอง 2,000.- บาท รางวัลที่สาม 1,000.- บาท และรางวัลชมเชยรางวัลละ 500.- บาท 10 รางวัล ส่งผลงานประกวดได้ที่ ตู้ ปณ.18 ปทฝ. บางอ้อ กรุงเทพฯ 10704 รายการดร.ธรรม</p> <p>คุณโป่งเหน่ง : พินช์เราไม่ได้ถามจดหมายทางบ้านแล้วยังมีจดหมายเข้ามาเหมือนเดิมหรือเปล่าครับ</p> <p>พินช์ : มีสิคะ น้อง ๆ เค้าก็เขียนจดหมายมาเล่าโน่นเล่านี้ให้ฟังเสมอ ๆ อย่างจดหมายฉบับที่มาจากน้องธวัชชัย นามโคตร จังหวัดนครราชสีมา บ้านยายของผมชายของ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>ครับ ผมจะช่วยยายของผมชายของเสมอ แต่บางครั้งผมก็แอบเอาขนมของยายมากิน จนบางครั้งคุณยายดู ผมก็ไม่ยอมฟัง จนกระทั่งผมดูรายการของพี่ และได้ฟังคุณครูที่ตรงเรียนสอนเกี่ยวกับจริยธรรมจึงรู้ว่าผมทำผิดคุณธรรมและจริยธรรมอย่างมาก ตอนนั้นผมเข้าใจและตั้งใจไว้ว่าจะไม่ทำอย่างนั้นอีก จะทำให้ยายผมเสียใจด้วยครับ น้องธวัชชัยน่ารัก สมกับเป็นเด็กดี ดร.คุณธรรมที่รู้ตัวแล้วก็ยอมรับผิด อย่างนี้ใคร ๆ เค้าก็รักนะคะ</p> <p><u>คุณโป๊งเหน่ง</u> : จริงด้วยครับแล้วเพื่อน ๆ ที่เขียนจดหมายเข้ามาคุยเรามีของขวัญหรือของที่ระลึกให้กับเขาบ้างหรือเปล่าครับ</p> <p><u>พงค์</u> : มีสิครับ ใคร ๆ ที่พี่พินังนำจดหมายมาออกอากาศก็จะได้รับเป้สวย ๆ จากแครีโอล และพิเศษสุด สำหรับน้อง ๆ ที่ชื่นชอบไดโนเสาร์ และสัตว์ดึกดำบรรพ์ พี่พินังมีบัตรเข้าชมงานไดโนเสาร์คีนซีพามาให้น้อง ๆ ด้วยนะคะ ภายในงานมีไดโนเสาร์ที่เคลื่อนไหวได้เหมือนจริง ส่งมาจากประเทศออสเตรเลีย เพียงแต่น้อง ๆ เขียนจดหมายมาคุยกับพี่พินังเท่านั้นแหละคะ</p> <p><u>คุณโป๊งเหน่ง</u> : จดหมายของใครที่ส่งเข้ามาเป็น 10 ฉบับแรก เราแจกทันทีเลยละครับ และที่สำคัญอย่าลืมจดหมายหาโป๊งเหน่งบ้างนะครับ</p> <p><u>พินัง</u> : คุณโป๊งเหน่งคะ วันนี้เวลาของเราก็หมดลงแล้วนะคะ วันศุกร์หน้า หลังเคารพธงชาติกลับมาพบกันใหม่นะคะ สวัสดีค่ะ</p> <p><u>คุณโป๊งเหน่ง</u> : สวัสดีครับ</p>

รายการตรุษธรรม วันที่ 23 กันยายน 2537

ภาพ	เสียง
<p>ลุงต๋องนั่งตัดแต่งต้นไม้ น้องแก้วเดินเข้ามายกมือไหว้ ซูเปอร์ พริกตำนานนิทานชาดก</p>	<p>เพลงค่างควากินกล้วย แก้ว : สวัสดีครับลุงต๋อง ลุงต๋อง : มาแล้วเหรอกหลานแก้ว เป็นยังไงมาอย่างไรกันละ วันนี้ลูก แก้ว : วันนี้แก้วตั้งใจจะมาหาลุงต๋องโดยตรงเลยหละ ครับ ลุงต๋อง : มีเรื่องมาอีกหละขอ ไซ้มัย แก้ว : ครับ คือวันนี้ แก้วได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม ทำรายงานนะครับ ลุงต๋อง : ก็ดีนะสิ แก้ว : แต่แก้วอยากจะให้ลุงต๋องช่วยแนะนำหัวหน้ากลุ่ม ควรจะทำอย่างไร พริก : ลุงต๋องคะ สวัสดีคะ น้องแก้วอยู่นี่เองหรือคะ ชื่อ ผลไม้มาฝากคะ เห็นลุงต๋องชอบทานนะคะ นำทานทั้ง นั้นเลย ลุงต๋อง : ไซ้จริง ๆ ด้วย พริก : น้องแก้วคะ พี่พริกจำได้ห้องของน้องแก้วมีการ เลือกหัวหน้ากลุ่มทำรายงาน ผลเป็นอย่างไรคะ</p>
<p>ลุงต๋องหยิบกล้วยกิน</p>	<p>ลุงต๋อง : ผลมันจะเป็นยังไง ก็หัวหน้าเค้ามานั่งอยู่ที่นี้ แล้ว ไม่ยั้งงั้นไม่มาหาลุงหรือ ไม่อยากหรือเรื่องเป็นหัว หน้า คนเราถ้าไม่เป็นหัวหน้าก็ต้องเป็นลูกน้อง มีอยู่ 2 อย่างเองหละ ถ้างั้นลุงจะเล่านิทานให้ฟัง</p>
<p>การ์ตูน : พระอาทิตย์ขึ้น ฝูงลิงในป่า ลุงต๋องเล่านิทาน การ์ตูน : ฝูงลิงใต้ต้นไม้</p>	<p>ลุงต๋องเล่านิทาน : กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีเจ้าลิง ใหญ่อยู่ฝูงหนึ่ง ลิงฝูงนี้มีจำนวนมาก มีหัวหน้าอยู่ตัวหนึ่ง มีความสามารถ เก่งพอกับน้องแก้วของเราที่นี้หละ เจ้า หัวหน้าลิงเค้าก็ต้องเรียกว่าพญาวานร หัวหน้าลิงตัวนี้ก็ ได้สั่งลูกน้องทั้งหลาย ทั้ง 84,000 ตัว ว่าพวกเจ้าทั้ง หลายจะต้องระวังอันตรายให้ดี ป่าดงพงพีมันไม่น่าไว้ใจ คนใจร้าย สัตว์ดุร้าย พวกอมมนุษย์ เสือ สิงห์ กระทิง แรก เพราะฉะนั้นเวลาพวกเจ้าจะออกไปหากินที่ไหน พวกเจ้า ต้องดูซ้ายดูขวาให้รอบคอบก่อนที่จะกินผลไม้ หรือก่อน แม้แต่จะลงไปอาบน้ำหรือกินน้ำ ต้องดูให้ถ้วนถี่ก่อนว่า อาจจะมียันตราย เจ้าฝูงลุงนั้นก็ประพุดติดนเป็นลูกน้อง</p>

ภาพ	เสียง
<p>การ์ตูน บ่อน้ำ ลิงนั่งอยู่รอบ ๆ พี่พิงค์ น้องแก๊ป ฟังลุงต้อง</p>	<p>ที่ดี คือ เชื้อฟัง หัวหน้าว่าไงก็ว่าตามนั้น ก็อยู่รอด ปลอดภัยมา จนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่ง ฝูงลิงก็พากันล่อง หน้าออกไปสำรวจหาแหล่งน้ำ แหล่งอาหารว่าตรงไหน มี ผลไม้ จะได้ไปกินกัน และแล้วเจ้าฝูงลิงที่ล่องหน้าไปนั้นก็ ไปพบบ่อน้ำบ่อใหญ่แห่งหนึ่ง จึงพากันลงไปยืนรอบ ๆ บ่อน้ำ <u>แก๊ป</u> : แล้วก็กระโดดลงไปเลยใช่หมีครับ <u>ลุงต้อง</u> : ยัง ๆ ยังไม่โดดลงไป <u>แก๊ป</u> : อ้าวก็มันหิวนี่ครับ ทำไมชักช้าอยู่ได้ <u>พิงค์</u> : น้องแก๊ปจำไม่ได้หรอกคะ ว่าพญาลิงบอกว่าให้ ระวังใจคะ <u>แก๊ป</u> : ใช่ครับ แก๊ปลืมไป <u>ลุงต้อง</u> : นั้นแหละหัวหน้าสั่งเอาไว้ลูกน้องก็ต้องทำตาม พญาวานรตามมาทันฝูงลิง ก็กล่าวชมเชยลูกน้องทั้ง หลาย ดีมาก ปฏิบัติตามคำสั่งไม่ผลิผลาม แล้วหัวหน้าก็ เดินลงไปสำรวจ มองไปมองมารู้สึกผิดสังเกต เพราะว่า รอบ ๆ บ่อน้ำเต็มไปด้วยรอยเท้าสัตว์ รอยเท้าเดินลงไป กินน้ำ แต่ไม่มีรอยเท้าเดินย้อนกลับขึ้นมาเลย แสดงว่า เจ้าสัตว์ทั้งหลายที่มันเดินลงมากิน แล้วไม่ได้กลับขึ้นมา อีกเลย แสดงว่าในบ่อน้ำต้องมีอันตรายเป็นแน่แท้ ความ จริงก็คือในบ่อน้ำมีผีเสื้อน้ำนอนรออยู่ในบ่อน้ำ เห็นเจ้า ลิงเป็นหมื่น ๆ ตัวมายืนอยู่รอบบ่อน้ำ แล้วทำไมไม่ลงมา กินน้ำจะได้จับกินให้สมใจ รอนานด้วยความโมโห จึงไต่ ขึ้นมา พญาวานรตั้งจิตอธิษฐานด้วยอำนาจความดีของ เรา ซึ่งไม่เคยเบียดเบียนสัตว์อื่น ไม่เคยกินเนื้อสัตว์อื่น ไม่เคยฆ่าสัตว์อื่นด้วยความสำราญใจ ขอให้ต้นอ้อกลวง ทั้งหัวท้าย ด้วยบารมีอธิษฐาน ต้นอ้อจึงกลวง ลิงทั้ง หลายอาศัยต้นอ้อดูดน้ำจากบึงขึ้นมา โดยไม่ต้องลงไป ในน้ำ ก็รอดพ้นจากการถูกผีเสื้อน้ำจับกิน นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าอะไรหมี <u>แก๊ป</u> : คนที่จะเป็นหัวหน้ากลุ่มควรมีความสุขุมรอบคอบ ควรคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมไม่ควรคิดถึงประโยชน์ส่วน ตนใช่หมีครับ</p>
<p>การ์ตูน : รอยเท้าสัตว์รอบบ่อน้ำ พี่พิงค์ น้องแก๊ป ฟังลุงต้อง</p>	
<p>การ์ตูน : ลิงดูดน้ำจากต้นอ้อ พี่พิงค์ น้องแก๊ป ฟังลุงต้อง</p>	

ภาพ	เสียง
<p>ลุงต้องหยิบหนังสือมาเปิดดู ภาพวาดพระพุทธเจ้า พระพุทธรูป ในโบสถ์ พิงค์ แก๊ป พิงลุงต้อง</p>	<p>ลุงต้อง : ใช่แล้ว จะเป็นหัวหน้าคนอื่นต้องคิดให้มากกว่า ลูกน้องและคนอื่น พิงค์ : พญาวานร ผีเสื้อน้ำ ซาติต้อไปเกิดเป็นอะไรคะ ลุงต้อง : ในชาตกเค้าบอกว่า พญาสิง คือ พระโพธิสัตว์ ที่ได้บำเพ็ญบารมีจนในชาติสุดท้ายได้ตรัสรู้เป็นสมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้ายังไงล่ะ แล้วก็ยิ่งเล่าอีกว่า ผีเสื้อน้ำ เกิดเป็นพระเทวทัต ทำอกุศลกรรมที่ยิ่งใหญ่ บังอาจรอบ ทำร้ายโดยการเข่นฆ่าคนอื่นให้หล่นลงไปเ็นทางที่พระ พุทธองค์เสด็จเดินผ่าน</p>
<p>พิงค์หยิบจดหมาย</p>	<p>พิงค์ : น้องแก๊ปคะ วันก่อนพี่พิงค์นั่งอ่านจดหมายมีความ ถามคำถามถึงน้องแก๊ปด้วยคะ ลุงต้อง : เค้าว่ะอะไร เดียวนี้มีจดหมายมีแฟนเขียนมา ด้วย พิงค์ : จดหมายของน้องจากรุณี ศรีสวัสดิ์ นครศรี ธรรมราช ถามว่าอยากทราบว่าเป็นผู้ชายที่จัดรายการ กับพี่พิงค์ เป็นน้องพี่พิงค์หรือเปล่า น้องเห็นในทีวีหน้า ตาคล้ายกันมากเลยคะ</p>
<p>ซูเปอร์ ป.4 - ป.6, ม.1 - ม.3 สี่อะไรก็ได้ ม.4 ถึงระดับอุดมศึกษา</p>	<p>แก๊ป : แก๊ปไม่ได้เป็นพี่น้องกับพี่พิงค์หรอกครับ คือ แก๊ป เป็นแฟนรายการนี้มานานแล้ว และเคยอยู่บ้านแก๊ปอยู่ ใกล้บ้านของดร.ธรรมและเลยมาคุยกับพี่พิงค์และลุง ต้องเป็นประจำ พิงค์ : และบอกมาว่าอยากส่งภาพวาดเข้ามาประกวดใน หัวข้อ วัดที่ฉันรู้จัก ต้องทำอะไรบ้าง ลุงต้องคะปีนี้ ประเทศไทยของเราได้รับเกียรติ ให้เป็นเจ้าภาพจัดการ ประชุมองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์ทั่วโลก รายการดร.ธรรม ธรรมจึงร่วมกับองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก จัดการประกวดภาพวาด ภาพถ่ายในหัวข้อ วัดที่ฉันรู้จัก คะ น้องแก๊ปลองบอกกตึกาซิคะ</p>
<p>ซูเปอร์ สถานที่</p>	<p>แก๊ป : เพื่อน ๆ ที่อยู่ระหว่าง ป.4 - ป.6 หรือ ม.1 - ม.3 ส่งภาพที่มีขนาด 8 X 11 ใช้สี่อะไรวาดก็ได้ พิงค์ : น้องที่อยู่ ม.4 ถึงระดับอุดมศึกษา สามารถส่ง ภาพถ่ายเข้ามาได้นะคะ ขนาด 4 X 6 นิ้ว ลุงต้อง : แล้วจะให้เค้าส่งไปที่ไหนละไม่เห็นบอก แก๊ป : ตู๋ ปณ.18 ปทผ. บางอ้อ กรุงเทพ 10704</p>

ภาพ	เสียง
<p>พิงค์อยู่ในโบสถ์</p> <p>สัมภาษณ์เด็ก ๆ</p>	<p><u>ตรุณธรรมนำเที่ยว</u></p> <p>พิงค์ : ขึ้นชื่อว่าเหล่าร้ายหรือพวกมาร คงไม่มีใครอยากเข้าใกล้นะคะ เพราะว่าต้องเป็นคนไม่ดีแน่ ๆ เลย อย่างพวกสัตว์ประหลาดในหนังการ์ตูน หรือในหนังยอดมนุษย์ หรือในละครหรือในภาพยนตร์นะคะ พวกผู้ร้ายน่ากลัว เห็นเกรียม แต่บางครั้งความร้ายกาจอาจแฝงมากับความหล่อเหลาหรือความสวยงามก็ได้นะคะ ลองไปดูกันนะคะว่ารูปร่างหน้าตาของพวกมารในความคิดของเด็ก ๆ เป็นอย่างไรบ้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเขี้ยว ตัวใหญ่ ตาโตแดง มีเขา - หน้าโหด นิสัยไม่ค่อยดี - หมาป่าครีบ - คนที่ชอบปองร้ายผู้อื่น - ชอบแกล้งผู้อื่น ชอบยวน คนประสาท ชอบขโมย แยมของคนอื่น โกงเงินคนอื่น - ปีศาจ เป็นโจร - หน้าตาดูร้าย - คือสิ่งชั่วร้ายที่ทำให้เราไม่ดีไม่ชอบ - ตัวเรา มีความซี้เกียจ จะทำอะไรไม่สำเร็จ - คือสิ่งที่กีดขวางการทำงาน ความสำเร็จ ทำอะไรแล้วไม่สำเร็จ
<p>ในอุโบสถ</p> <p>ภาพวาดพระพุทธรูปเจ้าผจญมาร</p>	<p>พิงค์ : ต่างคนต่างความคิด แต่ละคนวาดภาพมาในจินตนาการที่แตกต่างกัน แต่เอกลักษณ์ของมารหรือว่าเหล่าร้ายที่ทุกคนจะนึกถึงเป็นอย่างแรก คือ ความชั่วร้ายหรือว่าคนพาลเป็นคนที่มันนิสัยแถมทรนทรน ชอบก่อกวนผู้อื่นทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ซึ่งก็เป็นธรรมดาณะคะมีทั้งคนดี คนไม่ดีอยู่รวมปะปนกัน มารหรือว่าคนพาลมีอยู่คู่สังคมเรามาทุกยุคทุกสมัย แม้แต่ในสมัยพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังถูกพวกเหล่ามารผจญ คอยขัดขวางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยคะ</p> <p>ภาพนี้เป็นภาพสมัยพุทธกาล ถูกพญามารพร้อมเหล่าทหารยักษ์ขัดขวางการตรัสรู้ใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ในวันวิสาขบูชา</p>

ภาพ	เสียง
ภาพวาดพระพุทธเจ้ากับยักษ์	ด้วยวิสัยของยักษ์องโลกะตั้งใจจะกินทาราน้อยเป็นอาหาร พระพุทธเจ้าจึงเทศนา จนเจ้ายักษ์กลับตัวกลับใจได้
ภาพวาดพระพุทธเจ้ากับช่าง	วันหนึ่งทรงพบกับช่างจอมดูร้ายที่พระเทวทัตปล่อยให้มาทำร้าย แต่ด้วยพระบุญญาบารมี ช่างจอมพศกลับกลายเป็นช่างเซื่อง เราหยุดแล้วแต่ท่านยังไม่หยุด คำเทศนาให้องคุลีมาลยุติความชั่วร้ายในที่สุดก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์
ภาพพระพุทธรูปเจ้ากับองคุลีมาล	
ภาพนางจินตนะมานวิกา	นางจินตนะมานวิกา กล่าวร้ายว่ามีท้องกับพระพุทธเจ้า แต่ความจริงก็ปรากฏ พระอินทร์ได้ปลอมเป็นหนูมาเปิดเผยกลอุบายของนางทั้งหมด
ภาพวาดพระพุทธเจ้ากับจ้าวแห่งทิว	ทรงอบรมสั่งจตุตถนิคนผู้ได้ชื่อว่าเป็นจ้าวแห่งทิว หวังเป็นแต่ผู้ชนะ ยึดถือเอาแต่ของตน ในที่สุดก็หายจากนิสัยนั้นจนหมด ครั้งหนึ่งทรงเสด็จขึ้นสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ แต่มีพญานาคราชขัดขวาง บังพระอาทิตย์ สร้างอุปสรรคแก่การเดินทางของพระพุทธองค์ ทรงโปรดพราหมณ์หลงตัวเองเป็นเทพ และชี้ทางสว่างว่านิพพานเป็นทางสงบอย่างแท้จริง
ภาพวาดนาคราช	
	<p>พินิจ : มารในความคิดของน้อง ๆ อาจหน้าตาอัปลักษณ์หรือหน้าเกลียดน่ากลัว แต่ในความจริงแล้ว คนที่หน้าตาหน้ากลัวอาจเป็นคนที่มีความตั้งใจดี มีคุณธรรมยิ่งกว่าคนที่ดูสมบูรณ์หมดจด ช่างนอกดูดีแต่ข้างในคิดร้าย เหมือนกับภาคิตที่ว่า ช่างนอกสุกใสข้างในเป็นโพรง เราไม่ควรตัดสินคนจากภายนอกว่า รูปร่างภายนอกไม่สำคัญ อยู่ที่ว่าคนนั้นสามารถกำจัดมารในตัวเอง กำจัดกิเลสตัณหาภายในใจตัวเองออกไปได้ คนนั้นน่าจะเป็นคนดี</p> <p>*****</p>
พินิจพาไปฟังกาพย์เห่เรือชบวนแห่พยุหยาตรา นักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบร้องกาพย์เห่เรือที่พินิจ	<p><u>ช่วงเรารักวัฒนธรรมไทย</u> เสียงเห่เรือ</p> <p>เพลงเห่เรือในวันนี้เป็นตัวอย่างเพลงพื้นบ้านที่เป็นวัฒนธรรมไทยที่งดงามอย่างหนึ่งนะคะน้อง ๆ ที่ต้องการส่งจดหมายเข้ามาที่รายการยังสามารถส่งเข้ามาได้นะคะแล้วขอให้ผู้ที่กำลังจะสอบ ๆ ผ่านคะ สำหรับวันนี้สวัสดิ์คะ</p>

ประวัติผู้เขียน

นางสาวมนทิรา โรจนวิสุทธิ์ เกิดวันที่ 19 มิถุนายน 2502 ที่กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2525 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาค
วิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2536

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย